

Expect Amazing

Qatar og fotball-VM - pressen mellom fotball og politikk

Daniel Kristiansen

Journalistikk

60 studiepoeng

Institutt for medier og kommunikasjon

Det humanistiske fakultet

01.06.2023

Expect Amazing:

Qatar og fotball-VM - pressen mellom fotball og politikk

Daniel Kristiansen

Masteroppgave ved institutt for medier og kommunikasjon

Universitetet i Oslo

01.06.2023

Copyright Daniel Kristiansen

2023

Expect Amazing: Qatar og fotball-VM - pressen mellom fotball og politikk

<http://www.duo.uio.no>

Trykk: Grafisk senter, Universitetet i Oslo

Sammendrag

Tildelingen av verdensmesterskapet i fotball i 2022 til Qatar føyer seg inn i en lengre rekke av kontroversielle valg av vertsnaasjon for verdens største idrettsarrangementer. I denne masteroppgaven analyseres deler av pressedekningen, inndelt i tre omdiskuterte faser i opptakten til mesterskapet, og hvilke tolkningsrammer Al Jazeera English, The Guardian og Dagbladet trekker på. Studien bygger på både kvalitativ og kvantitativ analyse, der det har blitt identifisert fem saksspesifikke tolkningsrammer og hvordan nyhetsmedienes 249 artikler fordeler seg på rammene. Studien konkluderer med at dekingen gjennomgående har politiske undertoner, og menneskerettighetsbruddene blant Qatars fremmedarbeidere og problematisering av Det internasjonale fotballforbundet (FIFA) omtales mest i henholdsvis nyhets- og meningsstoffet til avisene. Mye av grunnen tilskrives The Guardian, som utviser en mer tydelig og kritisk deking sammenlignet med de andre mediene.

Abstract

The awarding of the 2022 FIFA World Cup to Qatar adds to a long list of controversial choices of host nations of the world's largest sporting events. This master's thesis analyzes parts of the media coverage, divided into three debated phases leading up to the tournament, and the frames used by Al Jazeera English, The Guardian and Dagbladet. The study is based on qualitative and quantitative analysis, where five issue-specific frames have been identified, along with how the 249 articles from the news outlets are distributed across these frames. The study concludes that the coverage consistently has political undertones, with the human rights abuses among Qatar's migrant workers and the problematization of the Fédération Internationale de Football Association (FIFA) being most prominently discussed respectively in the news and opinion sections. Much of this credit is attributed to The Guardian, which exhibits a more explicit and critical coverage compared to the other media outlets.

Forord

Verdensmesterskapet i Qatar representerte en helt ny opplevelse for meg. Jeg har alltid vært fotballinteressert, men for første gang hadde jeg ingen interesse av å se noen av kampene som ble spilt. Selv om jeg stålsatte for meg å boikotte mesterskapet, satt jeg (heldigvis og ikke planlagt) godt plantet foran TV-en da Lionel Messi til slutt kunne løfte VM-trofeet som bevis på å ha ledet Argentina til topps. Det fortjente han! Mer diskutabelt er min egen selvdisiplin.

Det er flere som fortjener å takkes nå som en særdeles lærerik, interessant og krevende periode er ved veis ende.

Tusen takk til min veileder, professor Terje Rasmussen (H21-V23), for gode og konstruktive samtaler. Veiledningstimene har konsekvent vært veldig motiverende.

Kristian, Aleksandra og Sunna, studietiden hadde ikke vært den samme uten dere. Det blir rart med en hverdag som ikke lenger består av bordtennis og rabattert Fjordland til middag.

Mamma og pappa, dere har hele tiden stilt opp for og støttet meg. Det betyr mye.

Og sist, men ikke minst - Hedda, det skal godt gjøres å finne en mer tålmodig og forståelsesfull person. Det har vært uvurderlig for at jeg har kommet i mål.

Daniel Kristiansen

01.06.2023

Innholdsfortegnelse

1. Introduksjon	14
1.1 <i>Oppgavens bakgrunn, formål og problemstilling</i>	15
1.2 <i>Oppgavens struktur</i>	17
2. Teori og tidligere forskning	18
2.1 <i>Tolkningsrammer</i>	18
2.2 <i>Idrett og medier</i>	21
2.2.1 <i>Idrett, politikk og medier</i>	24
2.3 <i>Politiseringens høyborg: Mega-sportsarrangementer</i>	25
2.3.1 <i>De olympiske sommerleker i Beijing: Fra kritikk til sportslig suksess</i>	27
2.3.2 <i>Verdensmesterskapene i fotball i Sør-Afrika og Brasil: Politiske og sosiale utfordringer</i>	28
2.3.3 <i>Verdensmesterskapet i fotball i Russland: Tidens mest vellykkede?</i>	31
2.4 <i>FIFA og kontroverser</i>	32
2.5 <i>Verdensmesterskapet i fotball i Qatar: Hvordan var mottakelsen?</i>	36
3. Metode	40
3.1 <i>Kvalitativ rammeanalyse</i>	40
3.1.1 <i>Fremgangsmåte og empiri</i>	40
3.2 <i>Kvantitativ innholdsanalyse</i>	42
3.2.1 <i>Fremgangsmåte og empiri</i>	42
3.3 <i>Datainnsamling og utvalg</i>	43
3.4 <i>Oppgavens kvalitet</i>	46
3.4.1 <i>Kvalitativ innholdsanalyse av tolkningsrammer</i>	46
3.4.2 <i>Kvantitativ innholdsanalyse av tolkningsrammer</i>	47
3.4.3 <i>Validitet, reliabilitet og generaliserbarhet</i>	48
3.5 <i>Oppgavens nyhetsmedier</i>	49
3.5.1 <i>Al Jazeera English</i>	50
3.5.2 <i>The Guardian</i>	53
3.5.3 <i>Dagbladet</i>	57
4. Kvalitativ innholdsanalyse	62
4.1 <i>Klima, tidspunkt og beliggenhet</i>	62
4.1.1 <i>Analytisk eksempel 1</i>	63
4.1.2 <i>Analytisk eksempel 2</i>	64
4.2 <i>FIFAs legitimitet</i>	65
4.2.1 <i>Analytisk eksempel 1</i>	66
4.2.2 <i>Analytisk eksempel 2</i>	67
4.3 <i>Internasjonal skepsis</i>	68
4.3.1 <i>Analytisk eksempel 1</i>	69
4.3.2 <i>Analytisk eksempel 2</i>	71
4.4 <i>Menneskerettighetsbrudd</i>	72
4.4.1 <i>Analytisk eksempel 1</i>	73
4.4.2 <i>Analytisk eksempel 2</i>	74
4.5 <i>Boikott</i>	75
4.5.1 <i>Analytisk eksempel 1</i>	77
	12

4.5.2 Analytisk eksempel 2	78
5. Kvantitativ innholdsanalyse	80
5.1 Første periode	80
5.1.1 Nyhetsjournalistikk	80
5.1.2 Meningsjournalistikk	82
5.2 Andre periode	83
5.2.1 Nyhetsjournalistikk	84
5.2.2 Meningsjournalistikk	86
5.3 Tredje periode	89
5.3.1 Nyhetsjournalistikk	90
5.3.2 Meningsjournalistikk	92
5.4 Total fordeling av tolkningsrammer, kilder og sjangrer	95
5.4.1 Nyhetsjournalistikk	95
5.4.2 Meningsjournalistikk	98
5.4.3 Tolkningsrammer og kilder	100
5.4.4 Tolkningsrammer og sjangrer	103
6. Avsluttende diskusjon og konklusjon	107
Litteraturliste	113
Vedlegg	135

1. Introduksjon

2. desember 2010 annonserte Joseph Blatter, daværende president i Det internasjonale fotballforbundet (FIFA), Russland og Qatar som vertsnasjoner av fotball-VM i henholdsvis 2018 og 2022. Reaksjonene lot ikke vente på seg, spesielt fra landene som ikke nådde opp i tildelingen. Fra innledningsvis å ha fokusert på anklager om at medlemmer av FIFAs eksekutivkomité hadde blitt bestukket for å stemme på Qatar, bar nyhetsdekningen etter hvert preg av å konsentrere seg om landets klima og spørsmålet om mesterskapet skulle flyttes fra sommer- til vinterstid. Med tiden ble utnyttelsen av fremmedarbeidere som bygger stadionanleggene dominerende blant nyhetsmediene (Reiche 2015, 489). På bakgrunn av alle kontroversene som har fulgt i kjølvannet av tildelingen, har enkelte ment at mesterskapet er tidenes mest kontroversielle idrettsbegivenhet (Brannagan og Reiche 2022, 5). Flere sentrale skikkelser både i FIFA og Det europeiske fotballforbundet (UEFA) har siden tildelingen også vært tvunget til å forlate posisjonene sine. Med «Expect Amazing» som slagordet i sin VM-søknad (Roan 2022), er det heller tvilsomt om det var disse forholdene man ønsket å belyse.

Ikke minst var beslutningen overraskende all den tid Qatar har en beskjeden fotballhistorie å vise til, noe som blant annet illustreres ved at landet aldri har oppnådd å kvalifisere seg til et verdensmesterskap (Lysa 2016, 6). Qatar, med en befolkning på i overkant av to og en halv million mennesker fordelt på 11610 kvadratkilometer, vil være det klart minste landet som noen gang har arrangert fotball-VM. Av det totale innbyggertallet utgjør fremmedarbeidere over to millioner (Amnesty International 2021, 4). I takt med at det i økende grad har kommet til en bevissthet rundt deres arbeidsvilkår, har diverse nyhetsmedier og menneskerettighetsgrupper kritisert landet og dets praktisering av kafala-systemet, en sponsorordning der fremmedarbeiderne er underlagt arbeidsgiverne juridisk så vel som sosialt. Kritikken går ut på at systemet misbruker deres menneskerettigheter, da det innebærer å innskrenke grunnleggende friheter, unnlate lønnsutbetalinger og overlate dem til dårlige leve- og arbeidsforhold. Resultatet er at det har forekommet tusenvis av dødsfall blant arbeidsstyrken (Brannagan og Reiche 2022, 4).

Som det første landet i Midtøsten til å avvikle et verdensmesterskap i fotball, representerer selve tildelingen på sin side en mulighet for Qatar til å markere seg på den internasjonale scenen. Ikke bare vitner den om at landet er i stand til å utkonkurrere større og mer anerkjente land, men også at Qatar betros ansvaret som følger med å arrangere et idrettsarrangement av

en slik størrelse. Samtidig vil mesterskapet kunne fungere som en plattform for positivt å åpne opp landet for resten av verden, og dermed informere og opplyse et internasjonalt publikum om hva som kjennetegner det og hva det har å tilby (Brannagan og Reiche 2022, 2). Likevel er det ikke til å komme unna at å arrangere et større idrettsarrangement som fotball-VM nødvendigvis betyr økt oppmerksomhet rettet mot vertsnaasjonen, som igjen kan ha uønskede konsekvenser for dens omdømme. Å være gjenstand for omfattende gransking fra et mangfold av aktører, utgjør en sannsynlighet for negativ publisitet og at landet fremstår som lite attraktivt (Brannagan og Giulianotti 2015, 706).

Idrett, fremfor alt fotball, har vært et satsingsområde innenfor Qatars merkevarebygging de seneste tre tiårene, og det gjenspeiles i et stort antall idrettsarrangementer som har blitt avholdt i løpet av perioden (Lysa 2016, 10-12). Der intensjonen er å bruke fotball-VM i 2022 til å promotere et positivt bilde av landet utad, har det kommende mesterskapet og dets omstendigheter i all hovedsak bidratt til det motsatte (Brannagan og Reiche 2022, 4). Internasjonale nyhetsmedier har i så henseende spilt en avgjørende rolle, gjennom bevisst å ramme inn og formidle saker på bestemte måter. Når de har valgt å skildre forhold som utfordrer Qatars kredibilitet og pålitelighet, genererer det en offentlig interesse for tematikken og setter den på dagsorden (Brannagan og Reiche 2022, 91).

Tildelingen av fotball-VM i 2022 til Qatar er unektelig omdiskutert, det være seg prosessen bak, mottakelsen eller forhold i landet som senere ettertrykkelig har blitt belyst. Denne masteroppgaven tar sikte på å tilnærme seg en del av nyhetsdekningen og mer spesifikt hvilke *tolkningsrammer* nyhetsmediene Al Jazeera English, The Guardian og Dagbladet trekker på i omtalen av mesterskapet.

1.1 Oppgavens bakgrunn, formål og problemstilling

Siden det første verdensmesterskapet i fotball ble arrangert i 1930, har det utviklet seg til å bli det mest høyprofilerte og globalt omsettelige idrettsarrangementet bestående av én idrett i verden (Tennent og Gillett 2022, 22), og det er tilskrevet enorm økonomisk, politisk og idrettslig betydning (Chadwick mfl. 2022, 1). Særlig fra 1970- og 1980-tallet har dets kommersielle verdi skutt til værs, da FIFA begynte å styrke sine kringkastings- og lisensrettigheter, sponsorprogram og etter hvert å utvide mesterskapet til nye land og kontinenter. Parallelt har FIFA vært utsatt for flere kontroverser sett i lys av atferden til

enkelte av organisasjonens medlemmer og korrupsjonsanklager (Tennent og Gillett 2022, 15-17). Sistnevnte er i all hovedsak sentrert rundt utvelgelsesprosessen for vertsnasjon av fotball-VM, og mesterskapene i 2006, 2010 og 2014 ble alle møtt med sterke beskyldninger (Zeimers og Constandt 2022, 89).

Tildelingene til Russland og Qatar ble også anklaget for å ha vært basert på stemmerigging (Zeimers og Constandt 2022, 89). I opptakten til arrestasjonene av en rekke lederfigurer i FIFA i 2015, spilte internasjonale nyhetsmedier en viktig rolle. Dekningen inneholdt blant annet avsløringer om at Qatar hadde bestukket sentralt plasserte medlemmer av organisasjonen for å påvirke stemmegivingen, og at FIFAs egen etterforskning av hvorvidt tildelingene var blitt til på et riktig grunnlag, tilbakeholdt informasjon i en rapport som det ble hevdet bestod av ufullstendige og feilaktige fremstillinger av fakta (Brannagan og Reiche 2022, 3). Videre var det den britiske dagsavisen The Guardian som i september 2013 kunne avsløre at minst 44 nepalske fremmedarbeidere hadde dødd i Qatar i forbindelse med forberedelsene til mesterskapet (Brannagan og Rookwood 2016, 183; Pattison 2013a). I det hele tatt har det funnet sted en massiv mediedekning av Qatar og det forestående verdensmesterskapet i fotball, og følgelig er det av interesse å se nærmere på et utdrag av deknningen og hvordan tre sentrale nyhetsmedier har skrevet om tildelingen.

Det ovenstående tydeliggjør at det åpenbart eksisterer kritikkverdige forhold innad i FIFA, hvilket i stor grad kan tilskrives organisasjonens konsentrasjon av politisk og økonomisk makt i form av å være idrettens eneste styrende organ (Tennent og Gillett 2022, 23). Kritikk har også vært en gjenganger i mediedekningen av Qatar, og gjennom å foreta en kvalitativ og kvantitativ innholdsanalyse av i alt 249 artikler fra Al Jazeera English, The Guardian og Dagbladet, er oppgavens formål å avdekke likheter og forskjeller i deres bruk av tolkningsrammer. Al Jazeera English er eid av det qatarske mediekonsernet Al Jazeera Network, som er finansiert av myndighetene i Qatar og dermed både er økonomisk og politisk avhengig av den qatarske kongefamilien (Figenschou og Garvik 2022). Koblingen reiser et spørsmål om objektivitet. Britisk presse, inklusivt The Guardian, har vist seg å være blant de mest toneangivende i å problematisere Qatar som vertsnasjon. Å sammenligne de to nyhetsmediene, legger et grunnlag for å undersøke betydningen av deres nasjonale og kulturelle forankring. Inkluderingen av Dagbladet tilfører oppgaven et norsk innslag, og åpner ytterligere opp for å se deknningen i sammenheng med en tabloid orientering.

Problemstillingen oppgaven forsøker å besvare er følgende:

Hvordan dekket Al Jazeera English, The Guardian og Dagbladet over tid tildelingen av fotball-VM i 2022 til Qatar?

Ved hjelp av en induktiv tilnærming til analysematerialet, har jeg utviklet totalt fem tolkningsrammer som anses for å være bærende for mediedekningen, fordelt over tre perioder. Disse er konsentrert rundt offentliggjøringen av Qatar som vertsnasjon i desember 2010, den første omtalen av dødsfall blant fremmedarbeidere i september 2013 og aktualiseringen av mesterskapsboikott i februar 2021. Underordnet problemstillingen opererer oppgaven således med ett forskningsspørsmål:

I hvilken grad fant det sted en politisering av dekningen etter at de første artiklene om dødsfall blant fremmedarbeidere og spørsmålet om boikott ble publisert?

1.2 Oppgavens struktur

Introduksjonskapitlet har gitt et innblikk i temaet for studien, samt hvorfor og hvordan jeg ønsker å gjennomføre denne studien. I **kapittel 2** presenteres teori og tidligere forskning, der jeg særlig vektlegger tolkningsrammer, forståelser av sportsjournalistikk og utviklingen til og mediedekningen av mega-sportsarrangementer. **Kapittel 3** rommer det metodiske grunnlaget som studien hviler på. Jeg redegjør for innsamlingen av oppgavens empiri og hvordan analysene har blitt utført, og diskuterer deretter oppgavens validitet, reliabilitet og generaliserbarhet. Avslutningsvis foreligger det litteratur om nyhetsmediene som inngår i studien. **Kapittel 4** inneholder kvalitativ analyse av mediens tolkningsrammer, og i form av kvalitativ rammeanalyse demonstrerer jeg hvordan jeg har gått frem for å avdekke hver enkelt tolkningsramme. **Kapittel 5** består av kvantitativ innholdsanalyse hvor jeg komparativt og temporalt undersøker mediens bruk av tolkningsrammene. I **kapittel 6** diskuterer og konkluderer jeg funnene fra den kvantitative innholdsanalysen, og jeg antyder forslag til videre forskning på feltet.

2. Teori og tidligere forskning

I kapitlet som følger foreligger oppgavens teoretiske rammeverk. Innledningsvis presenteres begrepet om tolkningsrammer, og parallelt med at jeg trekker frem ulike forståelser, vil jeg forklare hvilken definisjon oppgaven bygger på og hva slags type rammer som vil anvendes i den senere analysen. Deretter tar jeg for meg perspektiver på idrett som stoffområde, sportsjournalistikk og forholdet mellom idrett og politikk. Spesielt det siste baner vei for å introdusere litteratur om mega-sportsarrangementer, både deres utvikling og tidligere pressedekning, og FIFAs mange kontroverser. Til slutt ser jeg nærmere på studier som har undersøkt mediedekningen av tildelingen av fotball-VM til Qatar.

2.1 Tolkningsrammer

Begrepet *framing* eller *tolkningsrammer* har innenfor medie- og kommunikasjonsforskningen fått stadig sterkere fotfeste, og det viser til at nyhetsstoff er et resultat av seleksjon og vinkling. Nyhetshistorier plasseres i en kontekst, en ramme, som påvirker hvordan man oppfatter meningsinnholdet (Allern 2018, 217). Rammen konstrueres av journalisten gjennom å velge ut bestemt informasjon til fordel for annen informasjon, samt hvordan historien struktureres for å skape oppmerksomhet rundt visse fakta. Rammen er altså måten som historien presenteres på (Potter 2012, 77). Imidlertid er ikke tolkningsrammer særegent for journalistikk, og forskjellige akademiske disipliner opererer med egne definisjoner av begrepet og fremgangsmåter for rammeanalyse (Allern 2018, 218-219).

Konsekvensen er at litteraturen tydelig bærer preg av inkonsistens og et fravær av en konseptuell enighet om hvordan begrepet skal defineres (de Vreese 2005, 51; Lecheler og de Vreese 2018, 2). Det omtales blant annet som en tilnærming, en teori, en klasse av medieeffekter, en analytisk teknikk og et paradigme, noe som får D'Angelo og Kuypers (2010) til å hevde at det mest grunnleggende spørsmålet kretser rundt om begrepet er en kommunikasjonsteori som legger føringer for eller en tilnærming til å integrere etablerte teorier for empirisk undersøkelse (D'Angelo og Kuypers 2010, 2). Da rammebegrepet også i en norsk kontekst er forbundet med flere betydninger, har ordet «tolkningsrammer» utkrystallisert seg som vanlig å bruke når det gjelder analyse av medietekster (Allern 2018, 217).

Opphavet til rammeforskning innenfor kommunikasjonsstudier tilskrives vanligvis sosiologen Erving Goffman, som gjennom sine etnografiske arbeider undersøkte hvordan mennesker forstår sine omgivelser og mellommenneskelige interaksjoner. Rammer ble da beskrevet som ««schemata of interpretation» that allows individuals to locate, perceive, identify, and label issues, events, and topics» (Nisbet 2010, 46). Definisjonen fremhever at det er gjennom kontekstualisering av opplevelsen at rammen bidrar til å gjøre den forståelig (Baden 2020, 231).

Sosiologene Gaye Tuchman og Todd Gitlin regnes for å stå bak de første studiene av medieinnhold ved hjelp av rammebegrepet. Studiene var med på å trekke oppmerksomhet mot at medienes versjon av virkeligheten må betraktes som en sosial konstruksjon fremfor en passiv gjengivelse. Med et fokus på valgene journalister gjør når de fremstiller ulike saksforhold, ble begrepet tolkningsrammer koblet opp mot nyhetsinstitusjonen og dens produksjonskrav og kultur (Ihlen 2007, 27). I forbindelse med å vise til at journalister foretar seg bestemte valg rundt utvelgelsen og presentasjonen av informasjon for å gjøre den mer gjenkjennelig for sitt publikum, definerer Gitlin *medierammer* som «persistent patterns of cognition, interpretation, and presentation, of selection, emphasis, and exclusion, by which symbol-handlers routinely organize discourse, whether verbal or visual» (Gitlin 1980, 7).

En beslektet definisjon av rammer, og som ofte brukes innenfor journalistikkforskning, tilhører medieforskeren Robert M. Entman (Beyer 2010, 163). Entman (1993) tar et oppgjør med den nevnte mangelen på konsensus om en generell rammeteori, og ønsker med dét å sammenstille innsikter fra både samfunnsvitenskapen og humaniora i et forsøk på å utvikle én sammenhengende teori. For ham omhandler begrepet primært seleksjon og vektlegging (Entman 1993, 51-52):

To frame is to select some aspects of a perceived reality and make them more salient in a communicating text, in such a way as to promote a particular problem definition, causal interpretation, moral evaluation, and/or treatment recommendation for the item described (Entman 1993, 52).

Rammer eksisterer fire steder i kommunikasjonsprosessen, hvilket svarer til hos formidleren, teksten, mottakeren og kulturen. På samme tid som tekster kan gjøre informasjon mer fremtredende gjennom plassering, repetisjon eller assosiasjon med kulturelt kjente symboler, kan informasjonen vise seg å være vanskelig å legge merke til, fortolke eller huske for mottakeren dersom den ikke samsvarer med vedkommendes mentale skjemaer for informasjonsbehandling. Siden fremtredenhet er et resultat av interaksjonen mellom tekster

og mottakere, er det ikke gitt at rammers tilstedeværelse i en tekst påvirker dens publikum (Entman 1993, 52-53).

Beskrivelsen markerer langt på vei hva som skiller tolkningsrammer fra det journalistiske begrepet *vinkling*, der førstnevnte knytter an til kognisjon og hvilke personlige erfaringer og assosierte følelser som aktiveres. Av den grunn er det også tilstrekkelig at bare deler av en ramme er tilstede grunnet publikums gjenkjennelse av den og deres tilhørende forståelsesdannelse (Ihlen 2007, 25). Van Gorp (2007) betoner at rammer fungerer som en invitasjon eller et insentiv til å tolke en nyhet på en bestemt måte. Rammene er forankret i kulturen, og mottakere forbinder dem med kulturelle fenomener som de allerede kjenner til. Gjennom implisitt å antyde et kulturelt tema, kan rammene påvirke hvilken mening mottakeren tillegger den gjeldende saken (Van Gorp 2007, 62-63).

To nært beslektede teorier er i så måte *priming* og *agenda-setting* (Beyer 2010, 163), som begge tilhører en lang tradisjon med forskning på effektene fra massekommunikasjon (McCombs og Ghanem 2010, 67). Mediene kan ramme inn saker slik at det tegnes et fordelaktig bilde av én bestemt side eller aktør uten å vise en eksplisitt skjevhet i fremstillingen. Av dette følger det nødvendigvis at innrammingen kan ha en diskre, men samtidig kraftfull påvirkning på dens publikum (Tankard Jr. 2010, 96-97). Tankard Jr. (2010), som trekker på tidligere tilnærminger til å studere mediens tolkningsrammer, har som en del av en forskningsgruppe utviklet følgende definisjon: «A frame is a central organizing idea for news content that supplies a context and suggests what the issues is through the use of selection, emphasis, exclusion, and elaboration» (Tankard Jr. 2010, 100-101). Formålet med forskning på tolkningsrammer handler om hvordan en sak eller hendelse er skildret i nyhetene (Tankard Jr. 2010, 101). Det er denne definisjonen jeg baserer meg på, og som jeg kommer til å beskrive senere, følger jeg også hans foreslåtte fremgangsmåte i identifiseringen av oppgavens tolkningsrammer.

Beyer (2010) problematiserer at flere studier bruker rammebegrepet uten tilstrekkelig å ha diskutert operasjonaliseringen av det, eller hvordan det knytter an til hvilket ledd av kommunikasjonsprosessen man tar for seg (Beyer 2010, 163). En inndeling er fruktbar for å tydeliggjøre prosessens ulike faser, som igjen har noe å si for hvordan rammer studeres og forstås. Den første fasen er *strategiske rammer*, som konstrueres av aktører og befinner seg utenfor mediene. Den andre fasen, *journalistiske rammer*, viser til utvelgingsprinsipper som styrer eller leder journalisten i arbeidet med å konstruere nyhetssaker. Den tredje fasen er

medierammer, hvilket svarer til hvordan de to foregående manifesteres i faktisk medieinnhold. Den fjerde og siste fasen omhandler *effekter av rammer*, og som dreier seg om publikums møte med tekstene. I den forbindelse snakker man gjerne om effekter (Beyer 2010, 165-166). For denne oppgaven er det medierammer som vil være gjenstand for analyse, med en induktiv tilnærming der rammer genereres ut fra det foreliggende materialet. Motsatt brukes en deduktiv tilnærming til å postulere rammer på forhånd og som innholdet analyseres ut fra (Beyer 2010, 166).

Skillet mellom induktive og deduktive tilnærminger berører også begrepsparet *saksspesifikke* og *generiske tolkningsrammer* (Beyer 2010, 166). Mens førstnevnte innebærer at nyhetsfortellinger analyseres med «et åpent sinn» for å vurdere ulike tekstelementer som til sammen kan si noe om sammenhengen disse settes inn i, refererer sistnevnte til mer allmenne typer av innramming som ikke er knyttet til noen bestemt type hendelse eller bestemt tidspunkt (Allern 2018, 225). Dunwoody, sitert av Allern (2018), beskriver generiske journalistiske rammer som beslektet med manus og «menyer» som leder utvelgelsen av saker og konstruksjonen av nyhetsrapporter (Allern 2018, 225). Journalister har til sin disposisjon et repertoar av rammer i så henseende, som med en kulturell forankring er lett tilgjengelige for dem (Van Gorp 2010, 86-87). Generiske nyhetsrammer har dermed sine røtter i journalisters felles oppfatninger om nyhetsverdier, sjangerkonvensjoner og publikumsinteresser (Allern 2018, 226). I sin studie av hvordan nederlandske nyhetsmedier dekket politiske temaer i Nederland og Europa, identifiserte Semetko og Valkenburg (2000) fem generiske tolkningsrammer basert på tidligere rammeforskning. De fem materialiserte seg som *konfliktramme*, *menneskelig interesseramme*, *økonomisk konsekvensramme*, *moralramme* og *ansvarsramme* (Semetko og Valkenburg 2000, 95-96; Allern 2018, 226-227).

2.2 Idrett og medier

Det er rimelig å hevde at idrett i all sin alminnelighet er upolitiske nyheter, der hovedtrenden er at saksområdet arter seg som upolitisk dekning. von der Lippe (2010) er opptatt av at idretten anses å inngå i underholdningsjournalistikken og massekulturen, og at den befinner seg i skjæringspunktet mellom journalistikk, lett underholdning og drama: «I en større sammenheng kan vi si at mediasporten er en del av dagens opplevelseskultur med en emosjonell vending» (von der Lippe 2010, 17). Tilsvarende plasserer Rowe (1999) idrett i møtepunktet mellom nyheter og underholdning, der stoffområdet er «carefully structured into the «softer» spaces of news bulletins and newspaper sections» (Rowe 1999, 31). Sparks

(2000) opererer med en inndeling der politikk, økonomi og samfunn kontrasteres med skandale, idrett og underholdning (Sparks 2000, 14). Grupperingene antyder dermed at sportsjournalistikk ikke er innebefattet i den konvensjonelle forståelsen av «seriøs» journalistikk.

Goksøyr og Olstad (2004) gir en oversikt over det temporale forholdet mellom fotball og medier i en norsk kontekst. Med fjernsynets inntog fant det sted en utvikling fra informasjon og opplysning på idrettsbevegelsens premisser, til underholdning i stil med hva markedskonkurransen krever. Fotballens fortelling ble omskapt til fjernsynsfortelling. På den ene siden ble sporten mer konkret, og ved hjelp av nærbilder, repriser og *slow motion* viste fjernsynet detaljer og situasjoner som de tilstedeværende tilskuerne ville ha vanskeligheter med å legge merke til. På den andre siden forekom det en iscenesatt og redigert forestilling, hvor informasjon, underholdning og drama gikk over i hverandre. Tidsforløpet ble også brutt opp, og stillstand i spillet og rutinemessige handlinger ble tatt ut og erstattet med repriser av dramatiske episoder. Kommentatorene viste seg tilbøyelige til å fjerne seg fra opplevelsen på stadion. Kampens gang ble blandet med personlige og historiske digresjoner, og fotballen fremstod som en fortelling om kamp, seier og nederlag, helter og hjelpere, samt rivalisering og duell. Sport på fjernsyn ble sammenlignet med såpeoperaens aldri avsluttede handlingsgang og dens enkle og dramatiske konflikter, i tillegg til endring av personer og roller (Goksøyr og Olstad 2004, 28-29).

I denne sammenhengen ble avisene i større grad et supplement, og journalistene jaktet på det uvanlige og oppsiktsvekkende som ikke hadde blitt vist i fjernsynssendingene. Fortellingen om fotballkampen i form av referat og analyse, ble brutt opp i episoder. Fotballen var en arena for personlig utfoldelse, konflikter og følelser. Avisbildene var sterkt preget av enkeltspillere og episoder, med dramatiske «aksjonsportretter» og «stjernebilder» der kameraet fulgte spilleren fremfor ballen. Nærbilder tatt med telelinse og kraftig beskjæring gav innblikk i dueller, glede, sorg og fortvilelse. I økende utstrekning ble det tatt i bruk flere og større bilder, og eksempelvis i 1990 tok de godt over halvparten av fotballens spalteplass i Dagbladet. Nærhet og intimitet ble en større del av presentasjonen, noe som gjenspeiles i en tiltagende bruk av intervjuer, jeg-formen og fornavn. Fortrinnsvis fra 1990-tallet ble det vanlig å presentere fotballstjernene som privatpersoner. Deres gleder, sorger, uteliv og fornøyelser forelå aller helst som føljetong i såpeoperastil. Bildestoffet akkompagnerte og understreket denne forvandlingen, og det gjaldt å vise frem stjernene i private og pirrende omgivelser. Med

fjernsynets og avisenes konstruksjon av fotball som en verden som mer og mer lignet såpeoperaens, ble utøvere og publikum trukket dypere inn i en kunstig, virtuell virkelighet, der mediens egenart og ikke fotballen selv setter premissene (Goksøyr og Olstad 2004, 29-31).

Overordnet er flere av utviklingstrekkene uttrykk som er sentrale i tabloidiseringsprosesser, og som det stadig blir flere av muligens spesielt i sportsjournalistikken (von der Lippe 2010, 81). Som ett av de viktigste områdene innenfor populærjournalistikken, har sportsjournalistikk vist seg å være blant de mest kommersielt betydningsfulle i avisbransjen. Evnen til å anskaffe det som ofte etableres som et svært lojalt publikum, gjør den til en elementær del av den kommersielle suksessen til flere aviser (Boyle 2017, 493; Rowe 1999, 30). Rowe (2013) beskriver et symbiotisk forhold mellom idrett og medier:

Newspapers and magazines, and then radio, newsreels and television, connected potential sport spectators with sports events through mass advertising; sponsors could use the appeal of those events to endorse and advertise their products and enhance their brand image; and sport could become an essential staple of the news media, raising levels of anticipation (and awareness) before events took place, reporting the outcomes, and describing and reflecting on what had occurred (Rowe 2013, 64).

På samme tid som sporten drar nytte av eksponeringen fra mediene, tiltrekker mediene til seg publikum for å opplyse om ulike idrettslige forhold. Følgelig er mediene selv skyldige i å stimulere til denne interessen (Rowe 2013, 64). Helland (2003) bruker begrepet *mediefisering* for å beskrive avhengighetsforholdet. Medieformidling blir en forutsetning for sportens videre utbredelse, samtidig som virksomhetene til sport og medier blant annet forenes i en konvergerende økonomi (Helland 2003, 15).

Til tross for at sportsjournalistikk er en viktig del av nyhetsmedier, er den på langt nær blant de mest prestisjefylte. Sportsjournalister og andre, både i enighet og protest, refererer ofte til at typen journalistikk representerer «nyhetsmediens leketøysavdeling». Synet henspiller på at sportsjournalistikk er begrenset til fornøyelighet og lettsindighet, snarere enn å bli sett i sammenheng med funksjonene til mediene som den fjerde statsmakt (Rowe 2007, 385). Sportsjournalistikk karakteriseres som en form for «myk» journalistisk praksis, da den mangler kredibiliteten til andre former for «hard» journalistikk. Den betraktes som et område som ukritisk fremmer idretten og dens kultur istedenfor å stille makthavere til ansvar (Boyle 2017, 493), og som er drevet av fascinasjon og et ønske om å formidle denne fascinasjonen (Pedersen 2017, 911).

2.2.1 Idrett, politikk og medier

Idrettens politikk har heller ikke i nevneverdig grad blitt tematisert (Boyle og Haynes 2009, 26), og i en skandinavisk undersøkelse fra 2002 var det bare åtte prosent av 3169 artikler som inneholdt idrettspolitikk eller økonomi. 81 prosent av artiklene ble kategorisert som ikke-problemorienterte (von der Lippe 2010, 66). En oppfølgende og større internasjonal undersøkelse som ble publisert i 2005 og involverte over 10.000 artikler fra 37 nyhetsaviser, demonstrerte likeledes at sportsidene hovedsakelig var viet til forhåndsomtaler og deskriptive beskrivelser av sportsarrangementer. Økonomi, politikk og idrettens sosiale påvirkning var alle områder med en betydelig lav prosentvis dekning (Rowe 2007, 387). Det er på sin plass å bemerke at forekomsten naturligvis vil variere på tvers av land og mellom nyhetsmedier. I England opererer man med et tydelig skille mellom kvalitets- og populæravisene, noe som igjen gir seg til kjenne i form av typologien «sportsreportere» og «sportsskribenter». Den mer forfatterdrevne stilen i kvalitetsaviser kontrasteres med en leserdreven stil i populæravisene, som anses å ha en kynisk og markedsorientert tilnærming til idrett (Boyle og Haynes 2009, 168). Siden 1990-tallet har det også vokst frem flere respekterte spaltister i britiske fullformatsaviser (Rowe 2007, 387). Denne skarpe dikotomien eksisterer ikke på samme måte innenfor det norske mediasystemet, og som avsnittet om Dagbladet senere demonstrerer, er stoffområdet kjennetegnet av å knytte an til begge sider.

Faktum er likevel at politikk og idrett alltid har vært en del av hverandres virke, og forholdet har blitt stadig mer åpenlyst som følge av utviklingen der idrettsorganisasjoner, arrangementer og utøvere i økende grad blir eller påtar seg ulike posisjoner som uten tvil er politiske eller politiserte (Næss 2021, 9-10). Kjente eksempler på at sport har vært i fokus i relasjon til politiske konflikter og borgerrettighetsbevegelsen, er terroristangrepet som rammet de olympiske leker i München i 1972, den amerikanskledede boikotten av Moskva-OL i 1980 og motsvaret til Russland og flere østeuropeiske nasjoner i form av å boikotte de påfølgende konkurransene i Los Angeles i 1984. Ikke minst gjaldt det den globale utestengelsen av sørafrikanske idrettsutøvere fra 1960-tallet på bakgrunn av landets praktisering av apartheidssystemet (Giulianotti og Robertson 2013, 44). Førstnevnte var ment å skape en motvekt til de forrige og høyst politiserte konkurransene som ble avholdt i Berlin i 1936 under Adolf Hitlers ledelse (Lote 2012). I nyere tid har *Black Lives Matter*-bevegelsen markert seg på flere fronter i en idrettssammenheng. Nasjonale ligasystemer har forpliktet seg til en større representasjon av fargede i sine virksomheter og initiert pengeinnsamlinger,

symbolske gester og sosiale medier-kampanjer (TePoel og Nauright 2021, 694). Anti-rasistiske budskap på spillertrøyer og kneling på ett kne blant utøvere, dommere og støtteapparat før kampstart, er to fremtredende markeringer i internasjonal idrett for å belyse strukturell rasisme.

2.3 Politiseringens høyborg: Mega-sportsarrangementer

Mega-sportsarrangementer, som omfattes av de olympiske sommerleker og verdensmesterskapet i fotball, viser i all sin tydelighet den nære forbindelsen mellom idrett og politikk. Avstanden fra den innledende planleggingen av søknaden til den endelige avviklingen av mesterskapet, er en prosess som minimum utspiller seg over et tiår. En stor del av manøvreringen som skal til for å få gjennomslag, innebærer strategier og taktikker som er utformet med henblikk på å påvirke stemmegivingen. Selve utvelgelsen gir i sin tur rom for at det finner sted korrupte eller etisk tvilsomme praksiser (Rowe 2012, 287). På samme tid er slike arrangementer i sin essens mediebegivenheter, da de er avhengige av en omfattende og fordelaktig global mediedekning (Rowe 2011, 116). En definisjon som i stor grad brukes om typen mesterskap, tilhører Roche, ifølge Grix og Houlihan (2014):

Large-scale, cultural (including commercial and sporting) events which have a dramatic character, mass popular appeal and international significance. They are typically organized by variable combinations of national governmental and international non-governmental organisations and thus can be said to be important elements in 'official' versions of public culture (Grix og Houlihan 2014, 573).

Å være vertskap for mega-sportsarrangementer har blitt en stadig mer populær politisk strategi for et bredt spekter av urbane, regionale og nasjonale myndigheter. Gevinsten blir først og fremst sett i lys av de økonomiske og utviklingsmessige fordelene, i form av forbedringer av infrastruktur og omfattende muligheter for promotering. Dette er igjen rettet mot å utvide forekomsten av investeringer og turisme, og å være i posisjon til å tiltrekke seg fremtidige arrangementer. På samme tid tjener de også mindre håndgripelige formål, da de tilrettelegger for å bedrive symbolpolitikk. Å signalisere viktige samfunnsendringer, endre dominerende narrativer om vertsnasjonen og forsterke nøkkelbudskap vedrørende hva landet har blitt eller er på vei til å bli, er alle kritiske uttryksmidler for legitimering (Black 2007, 261-262). Fremgangsmåten har flere fellestrekk med utøvelsen av *myk makt* eller *offentlig diplomati*. Land, og i økende grad byer, forsøker å manifestere sin plass i den moderne verden og etablere det som refereres til som «merkeidentitet» (Horne 2017, 328). I stedet for å bruke

makt for å oppnå utenrikspolitiske mål, ligger samarbeid og attraktivitet til grunn for strategien (Wolfe 2020, 546).

I denne sammenhengen har man relativt nylig vært vitne til en betydelig økning hva angår både land som investerer i elitesport og som søker å være arrangør (Reiche 2015, 490). Den potensielt positive innvirkningen på nasjonens omdømme har beveget seg vekk fra å være en kjærkommen konsekvens, til å utgjøre en essensiell begrunnelse for å investere i å arrangere mesterskapet. Mange nasjoner bruker således idrett som et middel i søken etter internasjonal prestisje. Å arrangere et vellykket mesterskap eller produsere et slagkraftig landslag, anerkjennes mer og mer som et særdeles synlig og positivt signal overfor andre land. Blant fremvoksende økonomier blir strategien oppfattet som verdifull for å fremskynde deres inntreden i og aksept hos verdens modne økonomier (Grix og Houlihan 2014, 573), og siden 2000 har de bidratt til økte kostnader ved å være arrangør (Horne 2017, 330).

Mange internasjonale idrettsarrangementer som har blitt avviklet siden andre verdenskrig, har hovedsakelig blitt avholdt i Vest-Europa, Nord-Amerika og Australia. Årsaken tilskrives delvis suksess og vekst i deres respektive økonomier. Regionene, som en del av sekkebetegnelse den «utviklede» eller «vestlige» verden, har etablert flere verdisystemer relatert til idrett, inklusivt hvordan og hvor arrangementet bør holdes. I tillegg har internasjonale idrettsstyrende organer for de fleste større og mer utbredte idretter blitt grunnlagt i vestlige nasjoner. Situasjonen har resultert i en strukturell dominans som stadig er merkbar. Flere hevder imidlertid at tildelingen av de olympiske og paralympiske sommerleker til Beijing i 2008 frembragte en ny sosial og politisk agenda, hvor man tok stilling til rollen til ikke-vestlige nasjoner med tanke på store, internasjonale idrettsbegivenheter (Dowse og Fletcher 2018, 747-748).

Nasjoner fra Asia, Sør-Amerika og Midtøsten søker nå aktivt om å være vertskap for et mangfold av internasjonale sportsbegivenheter, noe som ytterligere stimuleres gjennom å bli oppmuntret av konkurransenes eiere og arrangører. Dette skiftet i den geografiske plasseringen forventes å fortsette (Dowse og Fletcher 2018, 748), og en undersøkelse utført av det danske Idrættens Analyseinstitut konkluderte med at de mest medieeksponerte og kommersielt mektige arrangementene forsvinner fra Vesten til fordel for nye land med globale ambisjoner, voksende økonomier og enorme budsjetter. Bare tre av totalt 13 olympiske leker og verdensmesterskap i fotball, friidrett og svømming har blitt tildelt vestlige land etter 2010. Det øvrige antallet tilfalt nasjoner fra Midtøsten, Asia, Afrika og Sentral- og

Sør-Amerika (Bang 2011). For Den internasjonale olympiske komité (IOC) og FIFA handler ekspansjonen om en spredning av merkevaren til nye og store markeder (Grix og Lee 2013, 531).

Mediedekningen av mega-sportsarrangementer gir unike muligheter for global synlighet og eksponering (Black 2007, 264). Grix og Lee (2013) omtaler arrangementene som «kommunikative praksiser» som er i stand til å tiltrekke seg oppmerksomheten til milliarder av mennesker over hele verden, og som i forlengelse av det fungerer som ideelle plattformer for å vise frem vertsnasjonen, dens kultur og profil (Grix og Lee 2013, 529). Samtidig representerer mediene et antall journalister og kommentatorer som tidvis tilbyr et kritisk perspektiv på hvorvidt arrangementet har blitt gjennomført i henhold til det som opprinnelig var intendert (Grix mfl. 2017, 206). Ikke bare er det en viss fare for at mediedekningen kan være uheldig for vertsnasjonen, men den kan også gi organiserte interesse- og protestgrupper mulighet til å utnytte den intense oppmerksomheten til egne politiske formål (Rowe 2011, 118). Både fotball-VM i Sør-Afrika i 2010 og Brasil i 2014, som forklart mer detaljert nedenfor, var rammet av alvorlige protester som delvis overskygget selve mesterskapene.

2.3.1 De olympiske sommerleker i Beijing: Fra kritikk til sportslig suksess

I forkant av tildelingen av sommer-OL i 2008 til Beijing, var det en utstrakt bekymring knyttet til landets historikk med menneskerettigheter, og som var én av årsakene til at Beijing ikke ble valgt som vertsby for konkurransene åtte år tidligere. Vestlige regjeringer, politikere og nyhetsmedier var den gangen sterkt kritiske til landets søknad, og motstanden vedvarte etter at den fikk gjennomslag i 2001. IOC rettferdiggjorde beslutningen med at å tildele arrangementet til en autoritær ettpartistat ville oppmuntre til mer åpenhet og toleranse for ytringsfrihet. Å løsne på kontrollen over den utenlandske pressen, ble fremsatt som en betingelse for å være arrangør (Rowe 2011, 118). At Tibet var en del av ruten til fakkelfestetten, førte til større protester spesielt i Vest-Europa og Nord-Amerika. Ordlyden var budskap om å boikotte konkurransen, forsøke å forhindre flammen i å passere gjennom landet, kreve tibetansk selvstendighet og fremsette kritikk av den kinesiske regjeringens politikk for menneskerettigheter. Hendelsen betød en massiv oppmerksomhet fra vestlige medier rettet mot Kinas behandling av Tibet, og for en periode i april 2008 var protestene de mest fremtredende nyhetssakene blant trykk-, eter- og nettmedier (Rowe 2011, 121-123).

Boyle, sitert av Qing (2010), deler den britiske mediedekningen av Beijing-OL inn i tre faser. Den første fasen var sentrert rundt opptakten til konkurransene, som fokuserte på både landets hjemlige og utenlandske politikk og hvordan vertsnaasjonen ønsket å presentere seg selv overfor et internasjonalt publikum. Blant nyhetsmediene var hovedtendensen konsensus i å uttrykke seg kritisk om legitimiteten til IOC ved å tillate Kina å arrangere OL. Under den andre fasen var det en enstemmig beundring av åpningsseremonien, og i takt med at konkurransene skred frem og flere utøvere stod for fremragende prestasjoner, var det den britiske suksessen som dominerte mediedekningen. Etter hvert som oppmerksomheten ble rettet mot det sportslige, bar deknningen preg av idrettens tradisjonelle narrativer om suksess og fiasko, helter og skurker og triumf over motgang (Qing 2010, 1843-1845).

Majoriteten av nyhetshistoriene handlet om den voksende medaljeforekomsten og hvilken innvirkning den kom til å ha på London som vertsby for de olympiske sommerleker i 2012 (Qing 2010, 1845). Rowe (2011) beskriver forløpet som en normal utvikling. Så snart idrettsbegivenhetene er i gang, er det de spesialiserte sportsmediene som er i førersetet, og bare større, uforventede hendelser kan underordne selve idrettskonkurransen (Rowe 2011, 125). I den tredje fasen var det lite kritisk refleksjon i mediene, hvilket skyldtes de britiske prestasjonene i det nylig avsluttede arrangementet. Den britiske offentligheten ble over en kortere periode bevisstgjort på endringene som Kina går gjennom, men deknningen av landet gikk tilbake til igjen å være minimal (Qing 2010, 1845).

2.3.2 Verdensmesterskapene i fotball i Sør-Afrika og Brasil: Politiske og sosiale utfordringer

Fotball-VM i Sør-Afrika i 2010 inngår også i den nevnte forflytningen av megasportsarrangementer fra nord til sør. Mesterskapet skulle brukes som et middel til å forsterke en felles nasjonal identitet (Cornelissen 2013, 419), noe som henger sammen med at sportsprestasjoner regnes som en viktig faktor i prosessen med å bygge nasjonen i tiden etter apartheidregimet (Cornelissen 2013, 421). I tillegg ble det vektlagt hvordan mesterskapet kunne bistå landet i å spille en viktig rolle både i Afrika og på verdensbasis, og ytterligere bidra til å fremme et enhetlig og samlet afrikansk kontinent (Cornelissen 2013, 419). Søknaden var følgelig sterkt preget av å ha politiske undertoner.

Hammett (2011) undersøker britiske medierepresentasjoner av Sør-Afrika i forkant av og under verdensmesterskapet. Den negative mediedekningen som gjorde seg gjeldende, hevdes å spille på og videreføre etablerte forestillinger om landet som har sitt opphav i

etterdønningene av kolonitiden. Dekningen til de tabloide avisene var generelt mindre nyansert og mer sensasjonell, da de portretterte vertsnaasjonen som eksotisk, underutviklet, farlig og forlokkende (Hammett 2011, 70). Historiene om primitivisme og eksotisme var mest synlige i artiklene deres som sammenlignet landet med den britiske og vestlige sivilisasjonen. Riktignok var det en mindre andel av artiklene som var omfattet av vinklingen, men til gjengjeld inneholdt de kraftfulle diskurser om overlegenhet og moralitet. Tendensen var mest synlig i den kritiske dekingen av den sør-afrikanske presidenten Jacob Zumas polygame livsførsel (Hammett 2011, 68). Forbrytelser og sikkerhet og trusler overfor tilreisende publikum og deltakerland opptok en stor del av den totale mediedekningen, og majoriteten av artiklene adresserte kriminalitet, vold, problemer med publikumskontroll og trusselen om terrorisme. Bekymringer tilknyttet sikkerhet forverret seg etter at lederen av en høyreekstrem gruppe i landet ble drept noen måneder før arrangementet, noe som gav utslag i en utbredt deking som omhandlet frykt for rasemotivert vold (Hammett 2011, 69).

At vold og kriminalitet gikk igjen i mediedekningen, hører sammen med at Sør-Afrika kan vise til blant de høyeste volds- og drapstallene i verden. Resultatet av dekingen var et skjerpet sikkerhetsoppbud under mesterskapet (Rowe 2011, 117). Fullformatsavisene utviste i denne sammenhengen en mer nyansert og balansert representasjon. Selv om de også tenderte mot å inkludere populistiske historier og tilnærminger i nyhetssakene, hadde de en større forekomst av redaksjonell og undersøkende deking (Hammett 2011, 70). Samlet sett demonstrerte de en mer sosiohistorisk og politisk forståelse av Sør-Afrika som et fremvoksende demokrati (Hammett 2011, 63). Mye av det samme kan sies om den internasjonale mediedekningen av fotball-VM i Brasil i 2014. De innledende fasene av mesterskapet var kjennetegnet av en uttrykt skepsis vedrørende dets gjennomførbarhet, og det ble reist spørsmål om forhold som infrastruktur, protester, korrupsjon og vold (Graeff mfl. 2019, 801).

Schallhorn (2019) kontekstualiserer denne relasjonen mellom journalister og dekingen av mesterskap i fremmede land, hvor man er tilbøyelige til å være kritiske og fokusere på temaer som kriser, konflikter og katastrofer. Oppmerksomheten som gis negative historier forklares med utgangspunkt i nyhetsverdier, og som betyr at spesielt destruktive saker anses som godt nyhetsstoff og derfor velges ut for publisering (Schallhorn 2019, 26). Tilsvarende skriver Bailey mfl. (2017) at en avgjørende del av medierepresentasjonene av forberedelsene og vertskapet til mesterskap, er situerte fortellinger om korrupsjon, treghet og uorden som på

ulikt vis anvendes overfor land som ikke tilhører de økonomiske og geopolitiske kjerneområdene. Fremstillingene hevdes å være betinget av dyptliggende fordommer og uvitenhet hos utenlandske redaktører, journalister og publikum (Bailey mfl. 2017, 72).

I hvilken grad mesterskapet lot seg gjennomføre, viste seg overordnet å være det mest synlige temaet i den internasjonale dekningen av mesterskapet. Videre ble spesielt natur og sosiale problemer vektlagt. Ulikhet var jevnlig omtalt, og mest oppmerksomhet var viet til det økonomiske aspektet. Først og fremst gjaldt det den offentlige ressursbruken i forbindelse med mesterskapet, men også i relasjon til sosiale kategorier som kjønn og etnisitet. I denne sammenhengen påpeker artikkelforfatterne at tilnærmingen til nyhetsmediene var i overensstemmelse med tradisjonelle, internasjonale konstruksjoner av Brasil som et underutviklet land (Graeff mfl. 2019, 806-807), hvilket langt på vei bekrefter perspektivene som foreligger i forrige avsnitt. Den samme tematikken problematiseres av Levy (2017), som fremhever britiske nyhetsmediers overdrevne fokus på sivil uro og fattigdom. Dermed uteble en mer undersøkende dekning av FIFAs forhold til og interesser i Brasil (Levy 2017, 579). At det bare var vertslandet selv som ble holdt ansvarlig for mulige farer ved mesterskapet, gjorde at pressen tilslo begrensningene som er pålagt og forsterket stereotypene om landets fattige (Levy 2017, 576).

Imidlertid kan verken fotball-VM i 2010 eller 2014 hevdes å ha bidratt til å forbedre ulike forhold i de respektive arrangørlandene, og det fant sted en rekke protester før, underveis og etter endt avvikling av mesterskapene. Begge vertslandene praktiserte tvungne utkastelser i fattige byområder (Fett 2020, 455-456; Horne 2017, 334). Innbyggere i Sør-Afrika opplevde at lovnadene om at de økonomiske godene fra mesterskapet som skulle tilfalle dem, ikke var reelle, og at de ble fratatt tilgang på sosiale tjenester og økonomisk utvikling (Mikhaylova 2021, 193). Det var også flere tilfeller av at utbygging av tiltrengte boligprosjekter måtte vike på bekostning av stadionanlegg (Horne 2017, 338). I Brasil var det misnøye med bypolitikken som ble ført. Offentlige midler ble bevilget til å bygge stadionanlegg, infrastrukturprosjekter ble enten forskjøvet eller avsluttet og FIFA påla landet å tilpasse lovverket sitt til å fjerne rettsregler som kunne representere potensielle hindringer for gjennomføringen av arrangementet (Mikhaylova 2021, 195; Grix, Brannagan og Houlihan 2015, 477). Skildringene til britiske nyhetsmedier av demonstrasjonene som utspilte seg i Brasil, fremstod som overforenklete eller ikke korrekt gjengitte (Levy 2017, 578). De to landene led også

under en mediedekning der de positive minnene fra mesterskapet med tiden ble erstattet av politiske og sosiale spørsmål (Mikhaylova 2021, 195).

2.3.3 Verdensmesterskapet i fotball i Russland: Tidens mest vellykkede?

I nyere tid er det få idrettsarrangementer som har tiltrukket seg så mange kontroverser som tildelingen av verdensmesterskapet i fotball i 2018 til Russland. Til å begynne med var søkelyset rettet mot påstått korrupsjon innad i FIFA, og det var en utbredt oppfatning om at valget var tatt allerede før den offisielle stemmeprosessen fant sted (Foxall 2021, 170). Selv om organisasjonen frikjente seg selv ved en intern etterforskning, fantes det bevis for at medlemmer av eksekutivkomiteen hadde handlet tvilsomt og motivert av egen vinning. Utvelgelsen av vertsnaasjon i 2018 sammenfalt med valget av arrangør fire år senere, og over halvparten av medlemmene som gav sin stemme til henholdsvis Russland og Qatar, har etter hvert enten blitt utestengt fra organisasjonen eller tiltalt for korrupsjon. En ytterligere bekreftelse på at landet ikke opptrådte redelig, var dopingskandalen som fulgte under de olympiske vinterleker i Sotsji i 2014. Russiske myndigheter hadde tatt del i et omfattende program der dopingprøver bevisst ble forvekslet, og konsekvensen var at nasjonen ble nektet deltakelse i neste vinter-OL (Arnold 2021, 5-6).

Kort tid etter at konkurransene var tilbakelagt, var det Russlands aggressive utenrikspolitikk overfor Ukraina som stod i fokus, etter annekteringen av Krim. Den politiske linjen førte også til at landet blandet seg inn i det amerikanske presidentvalget i 2016 og det franske i 2017. Kontroversene tiltok da den militære etterretningstjenesten stod bak et attentatforsøk på engelsk jord i 2018, og hendelsen resulterte i at flere vestlige land oppfordret til boikott av fotball-VM eller å frata Russland mesterskapet (Foxall 2021, 169). Med dette som bakteppe mener Grix, Brannagan og Lee (2019) at landet utviser en annerledes motivasjon bak å være arrangør:

[...] the Russian soft power project target primarily a domestic audience, that is, *domestic soft power*, which represents a stark contrast to the soft power agenda of developed and other 'emerging' nations and previous sports mega-events hosts (Grix, Brannagan og Lee 2019, 59).

Strategien handler primært om å opprettholde den politiske legitimiteten til det sittende regimet (Grix, Brannagan og Lee 2019, 60), og budskapet som er ment å formidles til omverdenen, går ut på å sette russiske interesser først og forsøke å gjenopprette nasjonen som

en stormakt. Av betydning er å forfølge egne visjoner og relasjoner på den internasjonale arenaen, og dermed ikke å la seg kue av Vestens politikk som praktiseres overfor landet (Grix, Brannagan og Lee 2019, 62).

Det kan vanskelig argumenteres mot at mesterskapet i tilbakeblikk var noe annet enn vellykket for Russland. Med anslagsvis tre millioner mennesker som fulgte kampene direkte og halvparten av verdens befolkning som så minst én fjernsynssendt kamp, bidro det med en voldsom eksponering internasjonalt (Arnold 2021, 1). Zonova (2021), som konsentrerer seg om den internasjonale mediedekningen av OL i 2014 og fotball-VM i 2018, skriver at det var en åpenbar politisering blant mediene. Dekningen kunne endres fra positiv til negativ basert på deres politiske holdninger og preferanser. Samtidig finnes det belegg for å hevde at den i stor grad var fordelaktig for landet. En gruppe russiske forskere som undersøkte artikler blant utenlandske nyhetsmedier, kom frem til at de to arrangementene var delaktige i å redusere virkningen av stereotyper om Russland og til å tegne et positivt bilde av nasjonen (Zonova 2021, 161). Lignende konklusjoner fremkommer gjennom undersøkelser av fransk nyhetsjournalistikk (Ott og Grabelnikov 2020, 155).

Mesterskapene var vel så mye geopolitiske som sportslige arrangementer. Vestlige medier så sitt snitt til å kritisere Russland for brudd på menneskerettigheter, ytringsfrihet, feiltolkning av kjønsspørsmål, antatte cyberangrep og innblanding i valgkamper i Vesten (Zonova 2021, 161). Nasjonene som støttet en boikott av fotball-VM, hadde som hovedargumentet at en slik handling ville trekke oppmerksomheten mot land der menneskerettigheter krenkes og folkerettens prinsipper ikke overholdes. Da mesterskapet endelig gikk av stabelen, valgte alle deltakerlandene å avstå fra ikke å delta. Flere regjeringer besluttet riktignok å forbli hjemme og dermed synliggjøre sitt standpunkt, men samlet sett forstås verdensmesterskapet å ha styrket Russlands posisjon internasjonalt (Zonova 2021, 164-165). Hyllesten av selve arrangementet gjorde seg også til kjenne blant internasjonale nyhetsmedier, som poengterte at det ikke var noe å utsette på gjennomføringen (Grix, Brannagan og Lee 2019, 64) eller reiste spørsmål om hvorvidt det var tidenes beste verdensmesterskap i fotball (Foxall 2021, 169).

2.4 FIFA og kontroverser

Sentralt for denne oppgaven er FIFAs historikk med kontroverser, og spesielt i tilknytning til korrupsjon. 26. mai 2015 utkrystalliserer seg som en merkedag i denne sammenheng. Mens organisasjonen forberedte seg på å gjennomføre sitt presidentvalg, ble flere toppledere

arrestert i Sveits for korrupsjon og andre lovbrudd. Hendelsen fikk mediedekning over hele verden (Onwumenchili og Bedeau 2017, 407), noe som resulterte i at den var blant de største nyhetssakene internasjonalt det respektive året (Rowe 2017, 516). Mistankene hadde sirkulert i lang tid, og i flere år hadde nyhetsmedier, spesielt BBC, The Guardian og The Sunday Times, avdekket korrupsjon innad i FIFA. Imidlertid viste det seg vanskelig å inkriminere Joseph Blatter, organisasjonens president, direkte. FIFAs gjentakende evne til å nøytralisere påstått korrupsjon, var grobunn for en utbredt idé om at Blatter konsekvent ville klare å unngå anklagene (Bayle og Rayner 2018, 593-594).

Foranledningen til arrestasjonene, der Blatter var én av de involverte, dateres tilbake til 1991. Tidsperioden rommet bakromsavtaler mellom organisasjonens lederskikkelser, markedsføringsgrupper og kringkastere, som var sentrert rundt bestikkelser for oppnåelse av eksklusive rettigheter og kontrakter i forbindelse med større FIFA-arrangementer. At sveitsisk politi til slutt aksjonerte mot FIFA, var et hardt slag for en organisasjon som de seneste årene hadde lagt ned en innsats for å forbedre eget omdømme. Nyhetssaker som figurerte blant internasjonale nyhetsmedier, pekte på FIFA som den ansvarlige part, og dermed var det en tilbøyelighet til å ta i bruk negative overskrifter om hendelsen (Onwumenchili og Bedeau 2017, 408). Fra at tidligere anklager om korrupsjon ikke hadde medført annet enn interne sanksjoner og sektorkriser, var en skandale på trappene og FIFA fremstod plutselig som sårbare (Bayle og Rayner 2018, 602).

Den første som stod bak det som etter hvert har utviklet seg til å bli en omfattende og lang serie av dokumentarer og bøker om korrupsjon i FIFA, var den skotske journalisten Andrew Jennings, som jobbet for BBCs dokumentarprogram «Panorama». I 2006 undersøkte han anklager om bestikkelser i forbindelse med tildelingen av fotball-VM til Tyskland (Bayle og Rayner 2018, 599). Arbeidet hans gav en oversikt over en rekke korruperte og tvilsomme praksiser som gikk tilbake til brasilianske João Havelanges regjeringstid som president (Onwumenchili og Bedeau 2017, 408). I 2010 publiserte sør-afrikanske journalister som var tilknyttet Jennings en bok som tok for seg måten som FIFA mer eller mindre drev rovdrift på vertslandet, som selv måtte stå for alle utgiftene. I mellomtiden hadde også journalister fra The Sunday Times offentliggjort kompromitterende opptak som de hadde fått tak i gjennom å introdusere seg overfor FIFA-representanter som lobbyister for USAs søknad om å arrangere fotball-VM i 2022 (Bayle og Rayner 2018, 599). Avsløringene til den engelske nyhetsavisen kom i form av to artikler, og bidro til at to personer i utgangspunktet ble suspendert fra all

fotballrelatert virksomhet i ett og tre år, men senere frifunnet (Garcia og Borbély 2017, 31-32). Som både den eksplisitte hendelsen og det øvrige kapitlet demonstrerer, har nyhetsmedier vært avgjørende i å sette organisatoriske forhold hos og handlingene til enkeltpersoner tilknyttet FIFA på dagsordenen.

I 2013 så man konturene av at Qatar fikk økt oppmerksomhet. Fotballmagasinet France Football publiserte i januar en artikkel om det bakenforliggende for tildelingen (Bayle og Rayner 2018, 599), og som siden har fått stor omtale og vært mye diskutert. Innholdet påstod at UEFA-president Michel Platini hadde møtt den franske presidenten Nicolas Sarkozy, sønnen til emiren av Qatar og representanter fra investeringsfirmaet som eier den franske fotballklubben Paris Saint-Germain. Temaet for møtet ble hevdet å være at Platini ville gi sin stemme til Qatar mot at landet gjorde investeringer i Frankrikes fotball- og mediesektor (Garcia og Borbély 2017, 181). Året etter mente The Sunday Times å ha bevis på at FIFAs qatarske visepresident, Mohamed Bin Hammam, hadde bestukket fortrinnsvis presidentene i 30 afrikanske fotballforbund for likeledes å oppnå ønskelig stemmegiving. To av journalistene fulgte opp etterforskningen med en bok i 2015 som gav en skildring av hvordan Qatar angivelig betalte for stemmene til medlemmer av FIFAs eksekutivkomité (Bayle og Rayner 2018, 599).

Anklager har også blitt presentert av varslere, som enten selv har tatt del i eller vært vitne til ulovlige transaksjoner (Bayle og Rayner 2018, 600). Påstander om korrupsjon fremlagt av en tidligere ansatt i Qatars VM-søknadskomité, gikk igjen blant internasjonale nyhetsmedier tilnærmet umiddelbart etter at tildelingen til Qatar var et faktum. Spesielt The Sunday Times' fremleggelse av vedkommendes historie i 2011 til det britiske parlamentet, der tre navngitte medlemmer av eksekutivkomiteen hadde blitt tilbudt betydelige summer, førte til en massiv medieoppmerksomhet og at Qatars VM-komité i en skriftlig uttalelse benektet påstandene (Garcia og Borbély 2017, 249-251). Varsleren valgte å trekke tilbake historien noen måneder etterpå som følge av å innrømme løgnaktig oppførsel (Garcia og Borbély 2017, 256), hvilket hun i etterkant har forklart skyldtes VM-komiteens trusler om å gå rettens vei for brudd på en konfidensialitetsklausul i kontrakten sin. Etter at FIFA selv hadde undersøkt og kunngjort sin rapport om hvorvidt tildelingene av fotball-VM i 2018 og 2022 var basert på korrupsjon, ble identiteten hennes mer subtilt avslørt og anklagene avvist. Førstnevnte til tross for en opplevd lovnad om hemmelighold (Gibson 2014a). Eksempelet er illustrerende for hvordan FIFA verner om egen organisasjon, og at det vanskelig gjøres å få gjennomslag med kritikk av den.

Arrestasjonene av flere sentrale skikkelser i FIFA, som tidligere omtalt, ble godt dekket av internasjonale nyhetsmedier. Allerede påfølgende dag hadde de fleste sveitsiske aviser vendt seg mot Blatter og spådde hans fall, og tidlig i juni bemerket The New York Times det utbredte inntrykket av FIFA som korrupte. De europeiske avisene som stod bak mange av etterforskningene av organisasjonen, blant annet engelske The Guardian og The Sunday Times, franske Mediapart, italienske Il Fatto Quotidiano og tyske Der Spiegel, fornyet denne interessen. Flere sidestilte FIFA med mafiavirksomhet, og de som tidligere hadde støttet Blatter, valgte å distansere seg fra ham. Få dager etter at han ble gjenvalgt som FIFA-president i mai samme år, annonserte han sin avgang og ba om en ekstraordinær kongress for å finne en etterfølger. Avgjørelsen ble tatt etter at The New York Times hadde skrevet en artikkel om at FIFAs generalsekretær, Jérôme Valke, var innblandet i en byttehandel i forbindelse med fotball-VM i Sør-Afrika i 2010. Amerikanske nyhetsmedier antydte at Blatter ble gransket av FBI. Stadig flere vestlige regjeringer proklamerte også sin misnøye med den avtroppende presidenten (Bayle og Rayner 2018, 604).

Skandalen som FIFA befant seg i sentrum av, utfoldet seg på en måte som organisasjonen ikke hadde erfart tidligere. Tituleringen «FIFAgate», først tatt i bruk som en Twitter-emneknagg samme dag som arrestasjonene og som raskt ble plukket opp av mange nyhetsmedier, er oppsummerende for utviklingen (Bayle og Rayner 2018, 604-605). Onwumenchili og Bedeau (2017) har gjort en tematisk analyse av mediedekningen i 2010, fordelt på tre perioder kjennetegnet av at en kritisk hendelse har inntruffet. Under den første fasen, mellom 26. mai og 1. juni, var seks temaer fremtredende og som totalt omfattet 51 artikler fra de aktuelle nyhetsmediene. Temaene var at korrupsjonen i FIFA er endemisk og har eksistert lenge, Blatter burde trekke seg, Blatter er en overlever, etterforskningen burde fortsette, selskaper burde sette press på FIFA og tildelingen av fotball-VM til Qatar og Russland er uberettiget (Onwumenchili og Bedeau 2017, 418).

Overordnet viste tematikken at organisasjonen og dens rykte som korrupt var en viktig faktor i den internasjonale mediedekningen (Onwumenchili og Bedeau 2017, 418). Den andre fasen varte fra 2. juni til 10. august og bestod av 144 artikler. Fasen var gjenstand for de fire temaene om at fratredelsen til Blatter var en mulighet for endring, reformforslag, økt dekning av forbrytelser i FIFA og en spørrende tilnærming til amerikanske intensjoner i å undersøke FIFA. Den demonstrerte også ulikheter i hvordan enkelte av avisene skrev om krisen. The Guardian påpekte forskjeller mellom Vesten og de som ble betegnet som «Blatter-lojalister»,

som ble hevdet henholdsvis var for og imot reform. Ifølge The New York Times hadde problemene utviklet seg til en politisk konflikt, og i Sør-Afrika ble de knyttet til imperialismen (Onwumenchili og Bedeau 2017, 420). Tredje og siste fase utspilte seg mellom 11. august og 20. september, med totalt 20 artikler. De fire temaene som gjorde seg mest gjeldende, fokuserte på fremvoksende konkurrenter, kontinuerlige benektelser fra FIFA, forventninger om utvidede etterforskninger og mistillit til FIFAs reformkomité (Onwumenchili og Bedeau 2017, 421).

Til tross for et vedvarende press fra mediene, var FIFA stadig innstilt på å avvise anklagene. Artikkelforfatterne gjør i den forbindelse et poeng ut av at strategien var bemerkelsesverdig all den tid organisasjonen må ha vært bevisst at det ikke bidro til positiv mediedekning. I en uttalelse som ble publisert i The Guardian, mente Blatter at verken FIFA eller fotballen er rammet av korrupsjon, men at det fantes korrupte enkeltindivider: «In essence, Mr. Blatter continued to separate FIFA from the corruption of its officials» (Onwumenchili og Bedeau 2017, 421). Utleddet av gjennomgangen konkluderes det med at de internasjonale nyhetsmediene forstod FIFA som en organisasjon som fortsatte å være korrupt og ikke var til å stole på. De tre fasene viste at mediene tilsynelatende var delaktige i å fremtvinge enkelte endringer, som Blatters avgang og istandsettelsen av reform. Prosessen med reformen svarte imidlertid ikke fullt ut til medienes forventninger (Onwumenchili og Bedeau 2017, 423).

2.5 Verdensmesterskapet i fotball i Qatar: Hvordan var mottakelsen?

Det er et fåtalls studier som direkte har undersøkt hvordan tildelingen av fotball-VM til Qatar ble mottatt blant internasjonale medier. Som en del av utviklingen der mer eller mindre kontroversielle nasjoner får anledning til å arrangere større idrettsarrangementer, viser utvalget at flere av de nevnte temaene har gått igjen, og som dermed underbygger en tiltakende problematikk der journalister i økende omfang må operere i skillet mellom det idrettslige og politiske. I den forbindelse kritiserer Rowe (2017) den britiske pressedekningen i kjølvannet av korrupsjonsanklagene mot og arrestasjonene av FIFA-toppene. Fremfor å adressere idrettens institusjonelle politikk på en tilstrekkelig måte, bar nyhetsbildet preg av kriminalfortellinger, komedie og personifisering. Følgelig evnet ikke pressen å redegjøre for at organisasjonens mange problemer ikke begrenset seg til ledelsen, eller å utdype kompleksiteten rundt organisasjonen.

Søyland og Moriconi (2022) konkretiserer Qatars idrettssatsing til å være basert på en strategi som omfattes av fire grunnpilarer. For det første handler det om å være vertskap for internasjonale sportsbegivenheter og etablere høyst moderne fasiliteter. For det andre foreligger det et mål om å investere i globale idretter og tilegne seg verdensomspennende kringkastingsrettigheter, slik at man kan promotere egne idrettsinitiativer. Mens den tredje av pilarene angår å fremme nasjonens idrettsbragder på et elitenivå, omhandler den fjerde pilaren å knytte til seg profilerte idrettspersonligheter som uttrykker seg positivt om Qatars politiske styresett og samfunn (Søyland og Moriconi 2022, 355). Som en casestudie av denne idrettsstrategien anvendes dokumentanalyse av blant annet artikler i internasjonale nyhetsmedier for å undersøke kritikken som har blitt rettet mot landet. For denne oppgaven er første strategiområde av relevans, da det konkret knytter an til avviklingen av verdensmesterskapet.

Den første kritikken gjaldt Qatars egnethet til å arrangere fotball-VM, spesielt av hensyn til at de konkurrerende nasjonene allerede hadde nødvendig infrastruktur og stadionanlegg på plass. Motsatt måtte Qatar bygge syv stadioner, undergrunnsbane og en helt ny by. Den andre kritikken var relatert til fremgangsmåten for å sikre seg retten til å være vertsnasjon. I flere artikler ble den qatarske delegasjonens bestikkelser av komitémedlemmer i FIFA konstatert, hvilket åpnet opp for å avdekke organisasjonens omfattende korrupsjonskultur.

Oppmerksomhet ble også viet til det påståtte møtet Platini tok del i for å la seg overtale til å avgi sin stemme til Qatar. Etter at situasjonen til landets fremmedarbeidere kom i fokus, var internasjonale nyhetsmedier sentrale i å kreve en reformering og endelig avskaffelse av kafala-systemet. Selv om de qatarske myndighetene har innført visse endringer av arbeidssystemet, har det blitt stilt spørsmål ved deres forklaringer på antall dødsfall og hvilke tjenester arbeidsgruppen i realiteten har tilgang på (Søyland og Moriconi 2022, 361-363).

Deler av denne kritikken kan gjenfinnes i studien til Brannagan og Rookwood (2016), som ved hjelp av dokumentanalyse, feltarbeid og semistrukturerte intervjuer har til hensikt å undersøke internasjonale fotballsupporteres perspektiver på tildelingen av fotball-VM til Qatar. Deres tematiske analyse av de innsamlede dataene viste at det var tre perspektiver som var spesielt sentrale, og som omfattet i hvilken grad Qatar var egnet som en fotballdestinasjon, den tvilsomme tildelingen og landets kulturelle bakteppe og innenrikspolitik (Brannagan og Rookwood 2016, 176). Fotballsupporterne viste seg å ha mange av de samme holdningene som gikk igjen i pressedekningen, eksemplifisert med en

skepsis overfor landets infrastruktur og fotballtradisjoner, negativitet overfor Qatars ideologier og politikk, samt en holdning om at tildelingen var basert på uredelighet. En vesentlig forskjell var at supporterne ikke delte mediens problematisering av landets klima eller behandling av fremmedarbeidere. Majoriteten av de som tok del i studien, uttrykte seg positivt om å besøke mesterskapet (Brannagan og Rookwood 2016, 183).

Al Thani (2021), som baserer sin studie på begrepet om myk makt og overordnet undersøker hvordan Qatar har forholdt seg til anklagene om menneskerettighetsbrudd for å beskytte sin internasjonale profil, har gjennomført semistrukturerte intervjuer av sentrale personer i landets idrettssektor. En tydelig tendens var å trekke frem forutinntatte skildringer og holdninger blant vestlige medier. I tillegg til å påpeke en anvendelse av grafiske og ladede ord som «slaveri», ble det hevdet at amerikanske og europeiske medier hadde en agenda mot Qatar. Kritikken deres ble ikke forstått som et forsvar for menneskerettigheter, men snarere som et sinne som fulgte av ikke å ha blitt valgt som vertsnaasjoner. I forlengelse av det var det en oppfatning om at europeere betraktet enten dem selv eller sør-amerikanere som de rettmessige arrangørene av et verdensmesterskap i fotball (Al Thani 2021, 1739).

I en studie av hvordan The Telegraph og The Guardian har omtalt tildelingen av mesterskapet mellom 2010 og 2017, mener Griffin (2017) at pressen trekker på en orientalsk diskurs der fremstillingene av Qatar er forankret i koloniale begreper. Fremfor å presentere presise beskrivelser av dets forberedelser, argumenteres det for at avisene portretterer landet som en sannsynlig og potensiell trussel mot det vestlige kulturhegemoniet (Griffin 2017, 170-171). Diskursen hevdes å bli tatt i bruk for å gjenskape en form for kolonial dominans som historisk sett har gagnet Storbritannia, og at Qatar utkonkurrerte USA og Australia i å bli valgt som vertsnaasjon, forstås å avsløre den vestlige oppfatningen om kulturell overlegenhet som en fasade (Griffin 2017, 176-177). På samme tid neglisjeres det faktum at flere vestlige land har økonomiske interesser i utbyggingen av verdensmesterskapet (Griffin 2017, 178).

Samuel-Azran mfl. (2016a) har anvendt kvalitativ og kvantitativ innholdsanalyse for å sammenligne dekningen av tildelingen hos Al Jazeera Arabic, Al Jazeera English og Al Jazeera America med Sky News, CNN International og ITV i 2013 og 2014.

Artikkelforfatterne har til formål å undersøke koblingen mellom Al Jazeera og Qatar i kanalens omtale av nasjonen, og nyhetsartiklene kodes etter graden av sentimentalitet overfor Qatar og tema, relevans og ansvarstilskrivelse vedrørende påstått korrupsjon i tilegnelsen av

mesterskapet. Studien konkluderer med at det foreligger store forskjeller mellom Al Jazeeraes tre nyhetsmedier. Al Jazeera English og Al Jazeera America viser seg ofte å ha en kritisk vinkling, på lik linje med, og tidvis også mer hyppig, enn de britiske nyhetsmediene (Samuel-Azran mfl. 2016a, 205-206). Al Jazeera Arabic representerer desidert flest artikler som er positivt innstilt i saker om Qatar (Samuel-Azran mfl. 2016a, 202). Kanalen ignorerer mer eller mindre påstanden om korrupsjon, og den tildeler heller ikke nasjonen skyld i forbindelse med mesterskapets kontroverser (Samuel-Azran mfl. 2016a, 206).

Ifølge Samuel-Azran mfl. (2016b) ble tildelingen av fotball-VM til Qatar oppfattet av flere vestlige nyhetsmedier som et strategisk forsøk på å flytte fokus vekk fra anklager om at nasjonen finansierer ulike terrorgrupper (Samuel Azran mfl. 2016b, 1102). For å tilnærme seg hvorvidt tildelingen har bidratt til å promotere en positiv profil internasjonalt og som dermed har utjevnet anklagene om terrorfinansiering, ble det utført en kvalitativ og kvantitativ innholdsanalyse av nyhetsartikler som var publisert hos CNN International, BBC og ITV i 2013 og 2014. Studiens formål er å undersøke om artikler om Qatars idrettsinitiativer inneholder en mer positiv tone enn artikler som angår terror. Med et tilsvarende forskningsdesign som i den ovenstående studien, ble sentimentanalyse brukt for å utlede den dominerende tonen i artiklene. I tillegg ble nyhetsartiklene kodet etter emne, relevans, omtale av spesifikke enheter og tilskrivelse av skyld forbundet med idretts- og terrorrelaterte hendelser. Av studiens funn fremkom det at der terrorrelaterte saker inneholdt en betydelig mer positiv tone enn artikler om andre saker, var situasjonen omvendt for de idrettsrelaterte sakene (Samuel-Azran mfl. 2016b, 1111). Temaet som dominerte deknningen av sistnevnte, var at korrupsjon lå til grunn for tildelingen (Samuel-Azran mfl. 2016b, 1108).

Det generelle inntrykket av denne gjennomgangen er at forskningen har vært opptatt av kritikken som har blitt rettet mot Qatar, spesielt fra vestlige nyhetsmedier. Selv om jeg kommer til å tilnærme meg den kritiske deknningen både i den kvalitative og kvantitative analysen, er det ikke dét som er oppgavens hovedanliggende. Jeg er interessert i å se nærmere på hvordan deknningen har vært i løpet av tre mer eller mindre kritiske perioder i forkant av mesterskapet, og mer overordnet hvilke tolkningsrammer nyhetsmediene anvender. Dette kan representere en motsats til det jeg opplever som et snevert fokus på hva slags medieomtale tildelingen til Qatar har vært utsatt for.

3. Metode

Metoder er fremgangsmåter for å finne gode svar (Østbye mfl. 2013, 15). For å besvare oppgavens problemstilling og forskningsspørsmål, har det innledningsvis blitt etablert at jeg har til intensjon både å utlede bestemte tolkningsrammer og undersøke deres variasjoner blant nyhetsmediene. I kapitlet redegjør jeg til å begynne med for fremgangsmåten og det empiriske utvalget for den kvalitative og kvantitative analysen. Dernest forklarer jeg mer konkret bakgrunnen for og hva som utgjør empirien, og hvordan innsamlingen av den har foregått. Etter å ha diskutert oppgavens kvalitet, vil det bli vurdert opp mot validitet, reliabilitet og generaliserbarhet. Avslutningsvis presenterer jeg litteratur om nyhetsmediene som inngår i oppgaven.

3.1 Kvalitativ rammeanalyse

Da oppgaven konsentrerer seg om anvendelsen av saksspesifikke tolkningsrammer i mediedekningen av tildelingen av fotball-VM i 2022 til Qatar, er dens hovedanliggende å avdekke hvordan nyhetsmediene tar i bruk ulike tolkningsrammer i omtalen av temaet. Fremgangsmåten fordrer en induktiv tilnærming til materialet, der man åpensinnet forsøker å identifisere de ulike måtene en nyhetshistorie kan rammes inn på (Semetko og Valkenburg 2000, 94). Utarbeidelsen av tolkningsrammene er nødvendigvis basert på å gå kvalitativt til verks, og i den forbindelse har det blitt utført en kvalitativ rammeanalyse av totalt 249 artikler fordelt på Al Jazeera English, The Guardian og Dagbladet. Medierammer, som tidligere omtalt angår hvilket ledd i kommunikasjonsprosessen studien tar for seg, undersøkes gjennom ulike former for innholdsanalyse (Beyer 2010, 165). Rammeanalyse som en kvalitativ innholdsanalyse fokuserer på å identifisere og beskrive tolkningsrammenes innhold, endring over tid eller mellom forskjellige tolkningsrammer (Agustín 2012, 88-89).

3.1.1 Fremgangsmåte og empiri

Ifølge Hertog og McLeod (2010) er en kvalitativ undersøkelse av tolkningsrammer mer eller mindre uunngåelig. Forskeren må anvende sin kulturelle kompetanse i forsøket på å utlede teksters mening. Fortolkning er nødvendig i møtet med det grunnleggende spørsmålet om hva som kunne eksistert i innholdet, men som ikke finnes (Hertog og McLeod 2010, 152-153). Fremgangsmåten som ligger til grunn for utarbeidelsen av oppgavens tolkningsrammer, har som utgangspunkt Tankard Jrs. (2010) foreslåtte fokuspunkter for identifisering av disse. Tilnærmingen forstås som tydelig og empirisk pålitelig i søken etter å avdekke

tolkningsrammer i medieinnhold (Reese, Gandy Jr. og Grant 2010, 2), samt å være egnet til sammenligning på tvers av nyhetsorganisasjoner (Johnson-Cartee 2005, 173).

I alt kan det regnes med elleve fokuspunkter, også forstått som rammemekanismer, for å identifisere tolkningsrammer. De omfattes av *overskrifter og stikkttitler, mellomtitler, bilder, bildetekster, ingresser, utvalget av kilder, utvalget av sitater, forstørrede og fremhevede sitater, logoer, statistikk, tabeller og grafer, og konkluderende fremstillinger eller paragrafer* (Tankard Jr. 2010, 101). Jeg valgte i tillegg å ta hensyn til mer av det tekstlige innholdet. I kapittel 4 demonstrerer jeg hvordan jeg har gått frem for å avdekke hver enkelt ramme. Videre bemerker Tankard Jr. (2010) at prosessen også består av å utvikle nøkkelord, slagord og symboler slik at man kan identifisere den enkelte tolkningsrammen (Tankard Jr. 2010, 102). Slike deskriptive beskrivelser ble notert ned og endret på etter hvert som jeg jobbet meg induktivt gjennom materialet, og bidro til at jeg både under og etter gjennomgangen av artiklene kunne slå sammen kategorier som virket å være overlappende. Til slutt satt jeg igjen med de fem tolkningsrammene *klima, tidspunkt og beliggenhet, FIFAs legitimitet, internasjonal skepsis, menneskerettighetsbrudd og boikott*, som vist i rammematriksen (tabell 3.1).

Tolkningsramme	Definisjon
Klima, tidspunkt og beliggenhet	Saker som handler om temperaturen i landet, hvorvidt det er forsvarlig å avvikle mesterskapet i et slikt klima, spørsmål om det skal finne sted på sommer- eller vinterstid, den geografiske plasseringen, samt FIFA eller Qatars ambisjoner for mesterskapet.
FIFAs legitimitet	Saker som overordnet handler om graden av tillit til FIFA som organisasjon, eller spørsmål og kontroverser forbundet med selve tildelingen, især korrupsjonsanklager.

Internasjonal skepsis	Saker som handler om en uttalt skepsis overfor Qatar som vertsnasjon, der skepsisen omfatter logistiske, sosiale eller kulturelle forhold som byr på utfordringer for kvinner, homofile eller tilreisende publikum.
Menneskerettighetsbrudd	Saker som eksplisitt handler om brudd på menneskerettigheter, enten konkrete tilfeller eller aktører som uttaler seg mer generelt.
Boikott	Saker som tematiserer om verdensmesterskapet burde boikottes eller ikke.

Tabell 3.1: Rammematrise som inneholder tolkningsrammene som ble identifisert under den kvalitative analysen og deres tilhørende definisjoner.

3.2 Kvantitativ innholdsanalyse

Etter å ha etablert fem tolkningsrammer som jeg anså som dekkende for datamaterialet, var ønsket å få en oversikt over de tre nyhetsmedienes bruk av rammene. I så måte valgte jeg å gjennomføre en kvantitativ innholdsanalyse, som innebærer analyse av et materiale som lar seg behandle som tall. Gjennom å plassere enhetene i entydige og gjensidig utelukkende kategorier, er målet å finne sammenhenger og strukturer i materialet (Østbye mfl. 2013, 161-162). Analysen tar sikte på å følge standardene for vitenskapelig metode i form av å være objektiv, ha en deduktiv tilnærming der variablene, hvordan de måles og kriteriene for kodingen er utarbeidet på forhånd, i tillegg til å møte kravene om reliabilitet, validitet, generaliserbarhet, replikerbarhet og hypotesetesting (Neuendorf 2017, 21-25). Datagrunnlaget utgjøres stadig av de 249 artiklene som ble oppdaget under den kvalitative rammeanalysen, noe som vil beskrives mer dyptgående senere i kapitlet.

3.2.1 Fremgangsmåte og empiri

For å være i stand til å kategorisere og tallfeste materialet som man har i hende, tas et kodeskjema (vedlegg 1) i bruk. Skjemaet er resultatet av utvalget og definisjonene av variabler og variabelverdier (Østbye mfl. 2013, 202), som følgelig er utviklet og spesifisert før innsamlingen av datamaterialet igangsettes (Grønmo 2016, 213). Den enkelte artikkelen

var analyseenheten, og alle ble registrert i dataprogrammet Microsoft Excel og kodet etter fem variabler. De favner «dato», «avis», «artikkelnavn», «tolkningsramme», «sjanger» og «kilde».

I analysen er sjanger-variabelen inndelt i nyhets- og meningsjournalistikk, som forklart nedenfor. Blant artiklene som er kategorisert som en del av sistnevnte, er ikke kildeutvalget representert. Variabelen «kilde» var den eneste som under kodingen kunne bli tilordnet flere variabelverdier, da jeg var interessert i å få oversikt over alle aktørene som uttalte seg, ble sitert eller referert til. Selv om den aktuelle aktøren hadde flere sitater i artikkelen, ble vedkommende bare kodet én gang.

Fra tidlig av forstod jeg at flere av de som uttalte seg i artiklene ikke nødvendigvis var relevante for oppgaven, og derfor ble verdien «andre» lagt til. Typiske eksempler på aktører som falt inn under variabelverdien, var tidligere idrettsutøvere, politikere, andre nyhetsmedier og nasjonale eller kontinentale idrettsforbund. Med tanke på sistnevnte inngår riktignok Det europeiske fotballforbundet som en egen verdi i kodeskjemaet, og avgjørelsen beror på at organisasjonen har vist seg å være delaktig i tilknytning til kontroversene rundt tildelingen av fotball-VM til Qatar. Kildeutvalget er basert på hva jeg har oppfattet som sentrale aktører og som jeg var spesielt interessert i å kunne undersøke variasjonene til, og det består av *FIFA*, *UEFA*, *Qatars VM-komité*, *Qatars myndigheter*, *rettighetsgruppe*, *interesseorganisasjon*, *arbeider*, *fans* og *andre*. Som jeg vil komme tilbake til senere, representerer valget en svakhet ved oppgaven.

I vurderingen av hvilken tolkningsramme hver artikkel skulle kodes under, fungerte artikkelen i sin helhet både som analyseenhet og kodeenhet. Det siste viser til delen av teksten som danner grunnlaget for å vurdere om en variabel er omtalt eller ikke (Grønmo 2016, 218). Hver artikkel ble på nytt nøye gjennomlest, og gjennom å støtte meg til rammematriksen som ble utviklet under den kvalitative innholdsanalysen, ble det foretatt en deduktiv opptelling. I de tilfellene der det var problematisk å avgjøre tolkningsrammen, var det artikkelens overskrift og ingress som ble utslagsgivende.

3.3 Datainnsamling og utvalg

Det empiriske utvalget består av 249 artikler, som innebærer en fordeling på 197 artikler for nyhetsjournalistikk og 52 artikler for meningsjournalistikk. Den analytiske perioden er inndelt i tre avgrensede tidsrom, der artiklene ble samlet inn innenfor en tidsramme på et halvt år frem i tid. De tre inndelingene er datert fra 2. desember 2010, 25. september 2013 og 26.

februar 2021, som respektivt svarer til annonseringen av Qatar som vertsnaasjon for fotball-VM, The Guardians avsløringer om en omfattende dødsrate blant fremmedarbeidere og Eliteserie-klubben Tromsø ILs pressemelding der Norges fotballforbund oppfordres til å boikotte mesterskapet (Hareland, Lied og Helle 2021). Periodene forstås som definerende for den totale mediedekningen i tilknytning til tildelingen, og en slik inndeling muliggjør ytterligere for å undersøke bruken av og endringen blant tolkningsrammene til de tre nyhetsmediene. Selve innsamlingen av avisenes artikler og kodingen fant sted høsten 2022.

Valget av de tre eksplisitte nyhetsmediene, som forklart i introduksjonskapitlet og nøyere beskrevet i delkapitlene om hvert av mediene, er knyttet til at det er flere interessante karakteristikk ved dem. Al Jazeera English finansieres av qatarske myndigheter, og med tanke på at kanalen har en historikk med verken å kritisere Qatar eller nevneverdig å dekke forhold i landet, er ønsket å undersøke hvordan den stiller seg til et så betent tema som tildelingen har vist seg å være blant internasjonale nyhetsmedier. At kanalen også har en overhengende ambisjon om å tilføre et nytt perspektiv på nyheter fra det geografiske sør til nord, gjør det spennende å se nærmere på hvordan det fungerer i praksis. The Guardian med flere britiske nyhetsmedier har helt siden tildelingen var et faktum uttrykt seg i kritiske ordelag. Det var også avisen som i september 2013 avslørte mangfoldige dødsfall blant fremmedarbeidere i tilknytning til forberedelsene til mesterskapet. Når denne undersøkende journalistikken er en særvesentlig komponent i avisens redaksjonelle profil, er det av interesse å tilnærme seg i hvilken grad det gir utslag i dens artikler. I Dagbladet er sport som stoffområde av høy redaksjonell verdi, og når man tar i betraktning at avisen bærer en profil som tydelig veksler mellom lettere og tyngre nyheter, mener jeg det er betydningsfullt å danne seg et bilde av hvordan tildelingens alvorlige kontroverser fremstilles.

Mens utvalget fra The Guardian og Al Jazeera English utelukkende består av nettartikler, er også artikler fra papiraviser en del av utvalget fra Dagbladet. Årsaken er at de to førstnevnte hadde vesentlig flere nettartikler, og derfor valgte jeg å supplere med innhold i papiravisene for å ha et større materiale og sammenligningsgrunnlag. Valget av primært nettartikler bunner ut i en vurdering om at de er lettere tilgjengelige og en antakelse om at det vil være flere saker om temaet i nettavisene.

Allern (2001, 101) skisserer en inndeling av journalistikkens hovedsjangrer i nyhetsjournalistikk, featurejournalistikk og kommentarjournalistikk. I den kvantitative analysen inngår nyhetsartikler eller -reportasjer, featureartikler og notiser i den første

kategori. Featurestoffet er inkludert på bakgrunn av dets aktualitet i det empiriske utvalget. Definisjon av sjangeren som jeg lener meg på, er «journalistiske tekster som ofte er mer personlige, reportasjepreget og persontegnende enn nyhetsjournalistikken» (Allern 2001, 102). I forbindelse med kommentarjournalistikken, som svarer til artikler som reflekterer forfatterens meninger og holdninger (Allern 2001, 102), opererer jeg i analysen med et mer generelt skille mellom redaksjonelle og ikke-redaksjonelle meningsbidrag. Sistnevnte bestod i stor grad av debattinnlegg og kronikker. Dermed er det totalt fem stofftyper som inngår i analysen min. *Framing* knytter seg i utgangspunktet opp mot et tradisjonelt syn på hva journalistikk innebærer, med fokus på hvordan både journalistene og deres kilder innvirker på informasjonen som presenteres (Allern 2018, 217). Imidlertid er det ikke til å komme unna at tildelingen av fotball-VM til Qatar har vært gjenstand for et mangfold av debatter, og subjektive og meningsbærende artikler er tatt med for å fange opp denne dimensjonen ved mediedekningen.

Artiklene fra The Guardian og Al Jazeera English er hentet fra nyhetsdatabasen Factiva, der søkestrengen var ««QATAR» AND «WORLD CUP»». For Dagbladets vedkommende ble Nasjonalbibliotekets nettbibliotek og Retrievers mediedatabase Atekst benyttet i innsamlingen av henholdsvis papir- og nettartikler. Søkestrengen ««QATAR» OG «FOTBALL-VM»» gjorde seg gjeldende begge steder. Selv om Atekst opererer med en oversikt over artikler som har blitt publisert i papirformat, gikk jeg manuelt gjennom alle utgavene innenfor de tre periodene for å være sikker på at det fullstendige materialet ble inkorporert i analysen. I gjennomgangen avdekket jeg også flere artikler som ikke kunne oppdrives hos Atekst. Artikler som jeg allerede hadde funnet i nettavisen, ble dermed kodet tilsvarende i datamatriksen.

Jeg har kun valgt ut artikler som overordnet og helt åpenbart handler om selve tildelingen av fotball-VM til Qatar. Av den grunn bortfalt de artiklene som tok opp temaet i en beskjedent grad, noe som gjerne var noen få setninger eller mindre avsnitt og et grep for å kontekstualisere den aktuelle saken på ulike måter. Utvelgelsen av artiklene er dermed basert på et *strategisk utvalg*, som vil si at den bygger på systematiske vurderinger av hvilke enheter som ut fra teoretiske og analytiske formål er mest relevante og interessante (Grønmo 2016, 103).

3.4 Oppgavens kvalitet

I kapitlet diskuteres oppgavens kvalitet. For å tilnærme meg forhold som kan ha innvirket på analysene og konklusjonen, tar jeg for meg hver enkelt metode og diskuterer svakheter og utfordringer som dukket opp. Diskusjonene bunner til slutt ut i refleksjoner rundt oppgavens reliabilitet, validitet og generaliserbarhet.

3.4.1 Kvalitativ innholdsanalyse av tolkningsrammer

Et problem ved kvalitativ innholdsanalyse er at forskerens perspektiv kan påvirke utvelgingen og tolkningen av tekstene, og at et snevert perspektiv kan føre til et skjevt utvalg og ensidig tolkning av innholdet (Grønmo 2016, 180). Som beskrevet ovenfor er utvalget inndelt i tre perioder, som hver har et omfang på et halvt år. Det er en subjektiv begrunnelse som ligger bak denne inndelingen, da det koker ned til å være min egen opplevelse at spesielt de tre periodene har preget nyhetsbildet og offentligheten for øvrig. Siden oppgaven er komparativt og temporalt forankret, ser jeg på disse avgrensningene som legitime. Hva angår artiklene som ble valgt ut til å bli inkludert i analyse materialet, har jeg konsekvent vært bevisst på at det må være et overhengende fokus på Qatar og fotball-VM. I den forbindelse bød primært FIFAs presidentvalg under den første perioden på problemer. Motkandidaten til den daværende presidenten var fra Qatar, og mesterskapet ble enkelte ganger omtalt i forbindelse med bakgrunnen hans. Der slike artikler ble vurdert til å falle utenfor det oppgaven handler om, tok jeg med artikler hvor kandidaturet hans ble overskygget av anklager om å ha opptrådt korrumpert for å sikre stemmegiving i favør fotball-VM til Qatar. I mindre grad ble heller ikke sportsreferater som knyttet hendelsene til det forestående mesterskapet inkludert.

Tolkningen av innholdet i artiklene har vært tidkrevende. Matthes og Kohring (2008) påpeker utfordringer med å identifisere tolkningsrammer, som igjen kan ha konsekvenser for validitet og reliabilitet. Med en induktiv tilnærming står forskeren i fare for å se etter rammer som man enten bevisst eller ubevisst er på utkikk etter. Vanskeligheter kan også oppstå i forbindelse med å avdekke flere rammer utover de som allerede er identifisert, noe som skyldes at forskeren prøver å få alle rammene til å være i overensstemmelse med det etablerte (Matthes og Kohring 2008, 259-261). Da identifiseringen av rammer er en subjektiv prosess, er det en viss risiko knyttet til at den kan arte seg på en arbitrær måte (Tankard Jr. 2010, 98).

På bakgrunn av å ha delt den analytiske perioden opp i tre tidsrom, hadde jeg åpenbart enkelte antakelser om hvilke tolkningsrammer som ville komme til syne, og som sammenfalt med

min forståelse av hva mediene ville skrive om. Det gjaldt tidspunktet for mesterskapet, menneskerettighetsbrudd blant fremmedarbeidere og mesterskapsboikott. På dette området avviker fremgangsmåten min igjen fra tilnærmingen til Tankard Jr. (2010), som opererer med et første ledd der man eksplisitt beskriver de forventede rammene før analysen (Tankard Jr. 2010, 102). For mitt vedkommende har det vært en bevisst strategi å se etter noen bestemte rammer, samtidig som jeg konsekvent har vært åpen for å revidere eller legge til rammer. Valget av en inndeling i perioder er betinget av at oppgaven hviler på et komparativt og temporalt fundament, og at jeg er opptatt av å undersøke både forskjeller på tvers av mediene og det enkelte mediets endring over tid.

Etter den første gjennomgangen av artiklene, satt jeg igjen med syv tolkningsrammer. *Korrupsjonsanklager* ble slått sammen med *FIFAs legitimitet*, da artiklene mer eller mindre overveiende var kjennetegnet av å problematisere FIFA som organisasjon. Dessuten ble *omdømme* innbakt i *klima, tidspunkt og beliggenhet*, som blant annet omhandler FIFA eller Qatars ambisjoner for mesterskapet. Årsaken er at aktørene i stor grad gir uttrykk for å vise frem Qatar eller regionen for et internasjonalt publikum.

3.4.2 Kvantitativ innholdsanalyse av tolkningsrammer

Et typisk problem med kvantitativ innholdsanalyse er at datamaterialet kan bli påvirket av koderens egne oppfatninger og perspektiver (Grønmo 2016, 220). Dette har jeg forsøkt å begrense så langt det lar seg gjøre gjennom å ha operasjonalisert de fem tolkningsrammene under den kvalitative innholdsanalysen, og videre gjennomgående støttet meg til kodeskjemaet i den kvantitative innholdsanalysen. Med fordel kunne jeg involvert en annen koder for å undersøke i hvilken grad kodingen samsvarte med vedkommendes (Grønmo 2016, 219). Av hensyn til oppgavens omfang lot det seg ikke gjøre.

Fordelingen blant avisene viser at The Guardian inneholder 85 artikler om nyhetsstoff og 29 artikler om meningsstoff, Dagbladet inneholder 52 artikler om nyhetsstoff og 22 artikler om meningsstoff og Al Jazeera English inneholder 60 artikler om nyhetsstoff og én artikkel om meningsstoff. Det kan hevdes at utvalget er noe skjevfordelt. Grønmo (2016) skriver at når hensikten er å utvikle en helhetsforståelse av en bestemt kontekst, er det denne kontekstens størrelse som blir avgjørende for utvalgsstørrelsen (Grønmo 2016, 104). Tildelingen av fotball-VM til Qatar har fått en relativt stor mediedekning, og antallet artikler og variasjonene mellom nyhetsmediene er både av interesse for oppgaven og av relevans for problemstillingen.

Nøyaktig hvilken tolkningsramme som var mest aktuell, viste seg flere ganger å være problematisk. Tolkningsrammen *boikott* utpekte seg som den vanskeligste å innordne artikler etter. Bakgrunnen for at mesterskapsboikott ble satt på agendaen, var i all hovedsak menneskerettighetsbruddene som forekommer i Qatar. De artiklene som er omfattet av tolkningsrammen, bærer preg av en tematisering om mesterskapet burde boikottes eller ikke. Som tidligere nevnt var det artikkelens overskrift og ingress som var det avgjørende dersom jeg var usikker.

3.4.3 Validitet, reliabilitet og generaliserbarhet

Validitet dreier seg om datamaterialets gyldighet for problemstillingene som belyses. Den er høy dersom undersøkelsesopplegget og datainnsamlingen resulterer i data som er relevante for intensjonene med studien (Grønmo 2016, 241). Jeg vil argumentere for at jeg har tatt høyde for dette aspektet. Oppgavens metodiske struktur og rammeverk tilrettelegger for å undersøke mediedekningen både innenfor én konkret periode og over tid. I utgangspunktet ville det vært tilstrekkelig kun å inkludere nyhetsartikler i datamaterialet, men at jeg i tillegg har valgt å ta med mer subjektive sjangre, mener jeg styrker oppgaven. Tildelingen av fotball-VM til Qatar er et betent tema, og derfor er det interessant å se nærmere på omfanget av slike artikler. Til syvende og sist ligger det en redaksjonell avveining bak avgjørelsen om hvilke stemmer som slipper til.

At jeg har fokusert på saksspesifikke kontra generiske tolkningsrammer, gjør det mulig å fange opp helt vesentlige forhold ved mediedekningen. Det er grunn til å tro at oppgaven også ville latt seg gjennomføre med utgangspunkt i sistnevnte, men at funnene på samme tid ville vært mindre presise med tanke på hva nyhetsmediene faktisk skriver om, samt vanskeligere å plassere innenfor en tradisjon om hvordan tidligere mesterskap har blitt omtalt. Van Gorp (2010) skriver at etter å ha jobbet induktivt i utarbeidelsen av tolkningsrammer, er abstrakthet ett av kriteriene for å vurdere hvor passende rammene er. Målet er at hver enkelt ramme skal være abstrakt nok til å kunne anvendes overfor andre saksområder (Van Gorp 2010, 97-99). Enkelte av rammene kunne nok i så måte blitt gjort mer abstrakte, men til gjengjeld tør jeg påstå at de generelt er relevante for studier som behandler mega-sportsarrangementer. Med henvisning til hva som er skrevet om arrangementene i teorikapitlet, går store deler av den samme tematikken igjen.

Reliabilitet refererer til datamaterialets pålitelighet, som kommer til uttrykk ved at man får identiske data dersom man bruker det samme undersøkelsesopplegget ved ulike innsamlinger

av data om de samme fenomenene (Grønmo 2016, 240-241). Både den kvalitative og kvantitative analysen ble ikke gjennomført før våren 2023, og i den anledning fant jeg det rettmessig å kategorisere et fåtalls artikler under en annen ramme. Å ha fått empirien litt på avstand før jeg gjennomgikk den på nytt, mener jeg styrker oppgavens reliabilitet. En åpenbar svakhet er at ingen andre personer har bistått i å gjøre en tilsvarende innsamling og koding. Imidlertid er det rom for å hevde at fenomenet, det vil si mediedekningen, som undersøkes, er stabilt, og at også undersøkelsesopplegget vil kunne være det (Grønmo 2016, 242). Fordi jeg har beskrevet hvordan jeg har søkt meg frem til artiklene, og hvor de kan oppdrives, vil det være mulig for andre å hente frem datamaterialet. Dette forutsetter riktignok at adgangen til nettartiklene fortsatt er tilgjengelig, eller at de ikke fjernes fra nyhetsmedienes nettsider.

Videre er det uunngåelig at både identifiseringen og analysen av tolkningsrammene fordrer fortolkning. Faktum at en annen person kunne avdekket andre tolkningsrammer som de mest vesentlige, påvirker åpenbart reliabiliteten. Jeg har lagt vekt på de teoretiske og metodologiske avveiningene som ligger bak. At analysekapitlet også består av kvalitativ analyse for å demonstrere hvordan jeg har gått frem for å avgjøre den bestemte tolkningsrammen, er tiltenkt å understøtte denne tydeligheten.

Generalisering innebærer en slutning fra det særegne til det allmenne (Østbye mfl. 2013, 231). Da det har blitt utført både en kvalitativ og kvantitativ analyse, berører oppgaven ulike former for generaliserbarhet. *Teoretisk generalisering* brukes i forbindelse med førstnevnte, som tar utgangspunkt i teoretisk forståelse av samfunnsforholdene som studeres. Det ene av dens to formål er å studere de utvalgte enhetene med sikte på å utvikle en helhetlig forståelse av den større gruppen eller konteksten som disse enhetene til sammen utgjør (Grønmo 2016, 102-103). På bakgrunn av å ha avdekket fem saksspesifikke rammer etter nærlesing av 249 artikler, er det ikke urimelig å hevde at rammene har vært sentrale i mediedekningen av Qatar-VM. Den kvantitative innholdsanalysen viser hvordan rammene fordeler seg på nyhetsmediene, inndelt i tre spesifikke perioder. Av dette vil det ikke være mulig å utlede deres overordnede dekning av mesterskapet, eller å overføre funnene til andre nyhetsmedier. Dette svekker oppgavens mulighet til generalisering.

3.5 Oppgavens nyhetsmedier

Tidligere i kapitlet redegjorde jeg for motivasjonen bak valget av de tre nyhetsmediene. I det følgende vil de bli presentert hver for seg, der jeg belyser deler av deres historie,

redaksjonelle profil og forskning på mediene. Spesielt de to siste aspektene vil være sentrale for den senere analysen.

3.5.1 Al Jazeera English

Da Al Jazeera English ble kringkastet for første gang i november 2006, markerte hendelsen at den første engelskspråklige, internasjonale nyhetskanalen med opprinnelse i Midtøsten var et faktum (Powers 2012, 23; Amin 2012, 29). Sammen med arabiskspråklige Al Jazeera Arabic utgjør kanalen nyhetsformidlingen til det qatarske mediekonsernet Al Jazeera Network (Figenschou og Garvik 2022). Dens uttalte oppdrag er å bidra med uavhengige, upartiske nyheter for et internasjonalt publikum, tilby en stemme til et mangfold av perspektiver fra underrapporterte regioner, samt balansere informasjonsflyten mellom den sørlige og nordlige halvkule (Amin 2012, 29). Kanalen har anvendt et antall redaksjonelle strategier i den forbindelse. For det første tar den sikte på fullt ut å være en internasjonal nyhetskanal uten å prioritere nasjonale forhold, noe som står i kontrast til vestlige nasjonale og internasjonale nyhetsmedier som i et økende omfang har et nasjonalt og lokalt utgangspunkt for sin dekning av internasjonale saker (Figenschou 2012, 41). Det siste må bli sett i sammenheng med en skiftende økonomi relatert til utenriksrapportering, som har medført færre globale nyhetsnettverk (Figenschou 2014, 57).

Konkret handler det om at Al Jazeera English ønsker å presentere nyheter fra det geografiske sør til nord (Figenschou 2012, 43). Figenschou (2014) bemerker at kanalen bredt betrakter sin målgruppe som et verdensomspennende, engelsktalende publikum. På samme tid som fraværet av et «hjemmepublikum» løftes frem av enkelte innad i kanalen som en unik fordel, uttrykker andre igjen forvirring og usikkerhet med hensyn til en manglende definisjon av hvem som utgjør dette publikummet. I forlengelse av det kan det oppstå vanskeligheter forbundet med hvem man faktisk henvender seg til og hvordan man skal vinkle nyhetene sine. Ifølge toppledelsen har ikke kanalen gjort bruk av publikumsundersøkelser, og av den grunn hersker det tvil om hvem og hvor mange som eksponeres for dens innhold. Al Jazeera Englishs redaksjonelle frihet med tanke på ikke å ta stilling til sitt publikum, betyr et stort potensial hva angår den globale nyhetsdekningen. Likevel står friheten i fare for potensielt å svekke produktet, som tidvis kan fremstå som ufokusert og vagt (Figenschou 2014, 54).

For det andre har kanalen til formål å avdekke og skildre historier fra de «stemmeløse», forstått som «the Global South, the underprivileged, the subaltern, the underdog, and the disenfranchised» (Figenschou 2012, 41), og som er tuftet på å ansette lokale fremfor å sende

vestlige korrespondenter (Figenschou 2012, 41-42). Bakgrunnen er en delt oppfatning om at de er bedre egnet til å forstå og formidle virkeligheten som utspiller seg. Som en del av argumentasjonen for den lokale korrespondenten, fremhever ansatte i Al Jazeera English ofte fordelene gjennom å vise til begrensningene ved en vestlig-sentrert «fallskjermjournalistikk». Kanalens strategi står i kontrast til stereotypien om at tradisjonelle, vestlige korrespondenter er større profiler enn nyhetene og menneskene de dekker, har et kortvarig opphold i området det rapporteres fra, forenkler saksforholdene og vinkler sakene fra et verdenssyn som er i overensstemmelse med deres hjemlige publikum (Figenschou 2014, 60-61).

Et tredje aspekt er knyttet til å inkludere avvikende, opposisjonelle og kontroversielle synspunkter og stemmer som i liten grad slipper til i programmene til etablerte nyhetsmedier. For å ha en slik mulighet vektlegger kanalens ansatte konkurransefortrinnet som Al Jazeera Network bidrar med (Figenschou 2012, 42). Spesielt i dekningen av den arabiske og muslimske verden, gjør omfanget av Al Jazeera Arabics ansatte, nettverk av kilder og kontakter, og regionale kunnskap og ekspertise at kanalen er bedre posisjonert sammenlignet med dens vestlige konkurrenter. Tilsvarende kan Al Jazeera Arabic dra nytte av sin engelskspråklige søsterkanals mer omfattende tilstedeværelse i den sørlige verden (Figenschou 2014, 66). Det bakenforliggende for inkluderingen av et mangfold av alternative meninger, henger sammen med en grunnleggende kritisk tilnærming overfor myndigheter og eliter og en ambisjon om å belyse alle sidene av saken. Samtidig åpner det opp for at de berørte selv skal ha anledning til å formidle sine synspunkter og opplevelser. I en kvantitativ kildeanalyse som Figenschou publiserte i 2010, viste det imidlertid seg at kanalen, på lik linje med de fleste internasjonale medier, var elitedominert og at fire av fem kilder kunne hevdes å representere eliteinteresser (Figenschou 2014, 112-113).

I det hele tatt figurer vanlige mennesker nederst i kildehierarkiet som Al Jazeera English opererer med. Uavhengige eliter, blant annet omfattet av den politiske opposisjonen, internasjonale organisasjoner og ikke-statlige organisasjoner, og kanalens redaksjon går igjen mest og holder definisjonsmakten over offisielle regjeringsskilder. Denne kildepraksisen er illustrerende for hvordan målet om å presentere verdenshendelser fra et grasrotperspektiv havner i konflikt med eliteorienteringen i internasjonal nyhetsjournalistikk (Figenschou 2014, 116-117). I den samme studien ble nyhetsflyten til kanalen undersøkt. Al Jazeera English dekker flere nyhetssaker fra og om det globale sør, der godt over halvparten omhandler Asia, Afrika, Latin-Amerika og Midtøsten. Disse nyhetssakene kjennetegnes av å være lengre og

mer dyptgående, og det er en større forekomst av korrespondenter enn hva som er tilfellet i deknningen av nord. Nyhetshistorier fra sør tar oftere for seg politiske kriser og væpnede konflikter, mens nyheter med opphav i nord vektlegger juridiske saker og økonomi (Figenschou 2010, 98). Denne deknningen kan tolkes som et motsvar til den gjentakende kritikken av nyhetene til etablerte medier, som forstås som både inadekvate og overfladiske (Figenschou 2014, 96).

Et legitimt spørsmål som reises om Al Jazeera English, er hvorvidt den er en arabisk kanal eller ikke. Spesielt prekært blir det når man tar i betraktning at den finansieres av qatarske myndigheter, har sitt hovedkvarter i Doha hvor halvparten av dens sendetid kringkastes fra, samt det overhengende målet om å tilføre et nytt perspektiv på nyheter fra Midtøsten (Figenschou 2014, 96; Al-Najjar 2009, 3). Både Al Jazeera og myndighetene i Qatar er opptatt av å understreke at nettverket er politisk og redaksjonelt uavhengig (Figenschou 2014, 27), og myndighetene har offentlig distansert seg selv fra det og konsekvent uttrykt at de ikke ønsker å blande seg inn i dets redaksjonelle beslutninger (Figenschou 2014, 164). Likevel kan det ikke tilsløres at landet er et absolutt monarki. I en slik autoritær og politisert kontekst, der den herskende familien og eliten har monopolisert den utøvende makten, regulerer mediasystemet og i realiteten opererer som eiere av nettverket, er denne uavhengigheten relativ og betinget (Figenschou 2014, 45).

Til tross for at sensur offisielt ble avskaffet i 1995 og en folkeavstemming i 2003 vedtok en ny grunnlov som garanterer for ytrings- og mediefrihet (Figenschou 2006, 180), brukes Al Jazeera English helt bevisst av qatarske myndigheter. Interessene deres kommuniseres subtilt og ved en form for offentlig diplomati der Al Jazeera English systematisk neglisjerer den kritiske deknningen av Qatar. Samtidig vises landet frem gjennom kanalens visuelle utforming, positive informasjonsfilmer og sponsoraktiviteter (Figenschou 2014, 46-47). Å bli oppfattet som redaksjonelt uavhengig av omverdenen, er i så måte avgjørende (Figenschou 2014, 45). Kanalen kan dermed forstås som en nøkkelkomponent i Qatars bredere strategi med merkevarebygging i Golfregionen, den arabiske verden og på et internasjonalt nivå. I kontrast til veletablerte, internasjonale kringkastere, som promoterer, fremhever og utdyper nasjonale modeller og verdier, blir det qatarske samfunnet og dets verdier i stor grad ignorert av Al Jazeera English. Derimot tar kanalen sikte på internasjonal anerkjennelse, og økonomisk og politisk oppmerksomhet (Figenschou 2014, 46-47).

3.5.2 The Guardian

Det opprinnelige The Manchester Guardian ble grunnlagt av John Edward Taylor i 1821 og publiserte for første gang i mai samme år. Under redaktøren Charles Prestwich Scott, som inntok stillingen i 1872 og totalt fungerte i den i 57 år, oppnådde avisen både nasjonal og internasjonal anerkjennelse. Etter at han kjøpte avisen i 1907, var han fast bestemt på å opprettholde de nedfelte prinsippene til Taylor om at avisen skulle forbli uavhengig. Den ene av hans to sønner, John Russell Scott, ble etter farens og brorens bortgang i 1932 eiere av avisen. Fire år senere overlot han eierskapet til stiftelsen «The Scott Trust» (The Guardian 2017a), som stadig skulle sikre uavhengighet og videreføring av de journalistiske prinsippene til farens (The Guardian 2015a). Charles Prestwich Scott hadde dreid avisens politiske linje i en radikal-liberal retning, og i anledning dens 100 års-jubileum i 1921, beskrev han i et essay avisens prinsipper. Blant dem fant man det senere kjente sitatet «Comment is free, but facts are sacred» (Garvik 2020). Essayet, pålydende «A hundred years», betraktes fortsatt over hele verden som en blåkopi for uavhengig journalistikk (The Guardian 2017b).

I tillegg til å forplikte seg til å sikre avisens radikale redaksjonelle tradisjon, plikter stiftelsen til å opprettholde en sikker økonomisk forankring for virksomheten (The Guardian 2017a). Stiftelsen eier fremdeles dagens The Guardian, og den er eneste aksjonær i medieselskapet «Guardian Media Group» der overskuddet utelukkende reinvesteres i det journalistiske arbeidet. Helt sentralt for The Scott Trust er å sørge for at redaksjonelle interesser ikke påvirkes av kommersiell innblanding (Garvik 2020; The Guardian 2015b). Avisen fikk sitt nåværende navn i 1959, som skulle gjenspeile avisens posisjonering som en nasjonal dagsavis med et positivt rykte internasjonalt. I 1964 flyttet virksomheten til London (*Encyclopedia Britannica*, s.v. «The Guardian,» lest 30. mars 2023). I løpet av tiåret ble de finansielle utfordringene høyst merkbare, noe som resulterte i at det ble diskutert en mulig fusjonering med dagsavisen The Times. Avisen befant seg i en tilsvarende situasjon, og flere var av den oppfatning at det kun var plass til én konkurrent til fullformatsavisen The Daily Telegraph. Imidlertid kulminerte ikke samtalene i noe håndfast (The Guardian 2017a).

I et stadig mer polarisert politisk klima på slutten av 1970- og begynnelsen av 1980-tallet, ble The Guardians posisjon som venstresidens taleorgan ubestridt. Kommentarsidene var fødestedet til *Social Democratic Party*, og blant leserbrevene utkjempet det seg en kamp om den fremtidige retningen til *Labour Party*. Dekningen av industrielle konflikter som gruvestreiken mellom 1984 og 1985, bidro til å definere avisens posisjon. På midten av 1990-

tallet tiltok et mer kompetitivt forhold mellom fullformatisavisene. The Times initierte en reduksjon av avisens utsalgspris, og da tiltaket tiltrakk seg flere lesere, fulgte først The Daily Telegraph og deretter dagsavisen The Independent etter. Alle avisene led betydelige økonomiske tap i kampen for overlevelse. The Guardian valgte å fortsette med å selge avisene til fullpris, investere ressurser i journalistikken og distansere seg fra den pågående priskrigen i form av særegen og innovativ markedsføring, produktutvikling og konsekvent skildre de seneste, større nyhetene (The Guardian 2017a).

I løpet av årene økte avisens opplag, den forble kommersielt vellykket og høstet lovord om den journalistiske kvaliteten. Denne journalistikken førte blant annet til avsløringer som resulterte i den konservative regjeringens fall i 1997, og et systematisk samarbeid med WikiLeaks på 2000- og 2010-tallet der avisen publiserte flere lekkede dokumenter (The Guardian 2017a; Rusbridger 2011). Publikasjonene om den amerikanske sikkerhetsetatens overvåking av millionvis av private e-poster og telefonsamtaler, samt samtaler med og om utenlandske regjeringer, førte til at avisen ble tildelt den høythengende Pulitzerprisen i 2014 (Küng 2015, 18). Med dette som bakteppe regnes The Guardian som en svært velinformert og velskrevet avis (*Store norske leksikon*, s.v. «The Guardian,» lest 3. april 2023), og som anses for å være blant Storbritannias ledende aviser. Dens undersøkende journalistikk og saklige diskusjon av ulike spørsmål, er aspekter som hylles og videre kjennetegner avisens profil (*Encyclopedia Britannica*, s.v. «The Guardian,» lest 3. april 2023).

Etter å ha begynt på utviklingen av en utgave for internett i 1994, lanserte avisen en fullstendig nettside fem år senere, som inneholdt temaer som idrett, nyheter, kultur og arbeid. I løpet av to år oppnådde nettsiden over 2,4 millioner unike brukere på daglig basis, hvilket betød at den utgjorde det mest populære britiske avisnettstedet (The Guardian 2017a; The Guardian 2019). Da antallet hadde steget til 4,7 millioner i 2013, var den den tredje mest leste engelskspråklige nettavisen internasjonalt (Küng 2015, 12-13). Papiravisen, som den første av de britiske riksavisene, kom i berlinerformat og fullfargetrykk fra 2005 til 2018, da den ble relansert i tabloidformat (The Guardian 2017a; *Store norske leksikon*, s.v. «The Guardian,» lest 3. april 2023). Küng (2015) skriver at med avisens tilstedeværelse på internett har den «successfully transformed itself from liberal Broadsheet into a leading global provider of digital news in the English language» (Küng 2015, 9).

Siden lanseringen har avisens forretningsmodell vært konsistent, der det skal være fri adgang til dens kjerneprodukt. Samtidig foreligger det en tydelig forståelse av målgruppen og

produktet man ønsker å presentere for dem. Under redaktøren Alan Rusbridger ble målet å skape et globalt fellesskap bestående av en liberal, intelligent leserskare, og å tilby en protestavis med et liberalt verdenssyn. Publikummet er nokså ungt, og er dermed mer sannsynlige i å involvere seg aktivt på nettsiden i form av å bidra med innhold, meninger eller kommentarer (Küng 2015, 16-17). Denne medvirkningen eller åpenheten står sterkt som en del av den digitale strategien, og den innebærer en åpen, gjensidig relasjon mellom organisasjonen og dens publikum. Med et slikt utgangspunkt tilrettelegges det for å bli utfordret, organisasjonens prosesser er så transparente som mulig og leserne oppmuntres til å ta del i den journalistiske satsingen (Küng 2015, 19). Et annet vesentlig aspekt både i forbindelse med avisens digitale strategi og dens mer vidtfavnende kultur, er at man baserer seg på en seriøs og profesjonell tilnærming til journalistikk, som vil stå opp mot autoriteter når det sømmer seg (Küng 2015, 17).

I teorikapitlet tilnærmet jeg meg helt kort et distinkt skille på det britiske avismarkedet, der fullformatsavisene betegnes som «the qualities» og tabloidavisene som «the populars». Mens førstnevnte tradisjonelt er aviser i fullformat som i første rekke henvender seg til et utdannet middelklassepublikum, legger sistnevnte stor vekt på sensasjoner og underholdning for de brede lag. En viktig bemerkning hva angår begrepet *tabloid*, er at det knytter an til både form og innhold. Kjennetegnene kan oppsummeres som korte artikler, mange bilder, mer vekt på nettopp sensasjonspreget og underholdende stoff, i tillegg til en pågående og urban avistone. Imidlertid er ikke tabloidformatet ensbetydende for en slik type journalistikk (Allern 2001, 27), noe The Guardian er et eksempel på. Sparks (2000) hevder at det er mindre fruktbart å forholde seg til nyhetsmedier i lys av de binære motsetningene, og han foreslår en modell hvor mediene grupperes etter i hvilken grad offentlig eller privat liv og harde eller myke nyheter vektlegges. Med modellen som utgangspunkt identifiserer han fem ulike avistyper, og The Guardian plasseres under «The Semiserious Press», som består av en høy konsentrasjon av innhold som er karakteristisk for den seriøse pressen. Samtidig er antallet myke nyheter og featureartikler tiltagende, og det er en økende prioritering av visuelle elementer i presentasjonsformen (Sparks 2000, 12-14). Avisen selv erkjenner denne variasjonen i stoffutvalget. Selv om den journalistiske agendaen er seriøs, er innholdet tidvis av den mer enkle sorten, og som begrunnes med en tilbøyelighet til å være mindre selvhøytidelig (Küng 2015, 18).

Beskrivelsen resonerer med et utviklingstrekk som innebærer at den tabloide stilen og tilhørende nyhetsverdier overføres til kvalitetspressen (Conboy 2011, 118; Esser 1999, 307). McLachlan og Golding (2000) har gjennomført en kvantitativ innholdsanalyse av to fullformatsaviser og tre tabloidaviser fra det britiske avismarkedet, med formål om å undersøke indikasjoner på *tabloidisering* over tid. Indikatorene tok form av *fewer international news stories, more pictures/less text, more human interest/entertainment news stories* og *fewer political/parliament news stories* (McLachlan og Golding 2000, 78). The Guardian, underordnet den første av avistypene og som ble analysert mellom 1962 og 1992, hadde generelt en nedadgående kurve for den gjennomsnittlige mengden internasjonale nyheter per side. Det høyeste antallet var to i 1962, mens det laveste antallet var nærmere 0,6 i 1992. Med hensyn til omfanget av bildebruken, var det en jevn økning fra 0,5 bilder per side i 1962 til omtrentlig 1,5 bilder på slutten av 1970- og begynnelsen av 1980-tallet. Mellom 1982 og 1992 var det en nedgang som kulminerte i tilnærmet 0,6 bilder. Antall ord per side var generelt økende i løpet av analyseperioden, fra 300 i 1962 til 360 i 1992. På samme tid ble tallet for nyhetsstoff per side i snitt redusert fra 14 til ti (McLachlan og Golding 2000, 79-82).

I forbindelse med oversikten over den prosentvise andelen som *human interest* eller underholdning utgjør av det totale antallet nyhetsartikler, presenteres tallene samlet for fullformatsavisene mellom 1952 og 1997. Fra å ha variert mellom én og fire prosent fra 1952 til 1982, var det en vedvarende stigning frem til 1997. Totalt omhandlet nærliggende ti prosent av alle nyhetssakene ett av temaene. Dekningen av politiske nyheter mellom de respektive årstallene er likeledes gruppert under fullformatsaviser som en enhetlig kategori. Prosentandelen var også i dette tilfellet fluktuerende, der den på det laveste var fem i 1957 og tolv på det høyeste i 1977. Fra 1992 lå dekningsgraden stabilt på 9,5 prosent. Forfatterne bemerker i den forbindelse en likhet med dekningsgraden til tabloidavisene, som inneholdt seks prosent på slutten av 1990-tallet. Selv om det ikke foreligger inngående informasjon om det nøyaktige innholdet i nyhetssakene, fremstår likevel den relative likheten overraskende med hensyn til de oppfattede forskjellene mellom avistypene (McLachlan og Golding 2000, 85-86).

Andre studier viser at The Guardian var den britiske fullformatsavisen som inneholdt flest nyhetssaker om politikk, som utgjorde nærmere halvparten av avisens stoffutvalg. På plassene bak fulgte sosiale spørsmål og økonomi (Connell 1998). Blant fem internasjonale nyhetsmedier hadde avisen daglig den høyeste forekomsten av utenlandske nyheter, og den representerte én av to aviser som gav leserne et mer omfattende og nyansert perspektiv på

utenriks sakene (Maier 2020). Selv om det empiriske utvalget er lite, kan funnene til en viss grad være med på å motstride noen av de ovenstående utviklingstrekkene. En interessant bemerkning med tanke på enkelte komparative studier av britiske nyhetsaviser, er at sport er et stoffområde som prioriteres (Curran mfl. 2009; Curran mfl. 2010). Basert på Bourdieus feltteori skriver English (2016) at sportsjournalistikken i *The Guardian* kjennetegnes av en høy grad av *journalistisk kapital*. Med det mener han at den har sterke normer om å publisere først, en sterk etikk og er profesjonell og kritisk. Sammenlignet med de andre kvalitetsavisene som inngikk i studien, hadde avisen en vesentlig høyere forekomst av nyhetssaker som umiddelbart ble tilgjengeliggjort på nettsiden sin. Trekkene fremhever *The Guardian* som en internasjonal kvalitetsavis med en tydelig satsing og tilstedeværelse på internett.

Karakteristikkene kan være forklarende for hvorfor avisen eksempelvis stod bak avsløringene om det høye antallet dødsfall blant fremmedarbeidere, og at det er symptomatisk at det nødvendigvis ikke er det rent sportslige som står i fokus. Et nyere eksempel er dekningen av den tidligere fotballspilleren Garry Linekers kritikk av britiske myndigheters asylpolitikk, som medførte at han ble utestengt som programleder fra det BBC-sendte fotballprogrammet «Match of the Day». Dekningen artet seg som inngående og kritisk, blant annet ved lederartikler som problematiserte statskanalens bånd til myndighetene og dermed hvordan den forvalter sin uavhengighet (The Guardian 2023a; The Guardian 2023b). I tillegg til at det er rimelig å hevde at publikasjonene har et etisk tilsnitt, er de illustrerende for en profil som våger å ta et oppgjør med autoriteter.

3.5.3 Dagbladet

Som et radikalt opposisjonsorgan forelå første nummer av Dagbladet 2. januar 1869 (Eide og Myrvang 2018, 19). Dets ideologiske grunnlag festes til det moderne gjennombrudd og en kulturradikal tradisjon, som begge løper sammen i en bestemt type journalistikk som forener aggressiv avsløring med litterære ambisjoner og underholdende nyheter. Når begrepet *kulturradikalisme* inngår i beskrivelsen av avisen, skyldes det at det er treffende for dens offentlige rolle. Som venstreorgan har Dagbladet vært mer radikal på det kulturelle enn det politiske området, og det er fruktbart å se avisen som en eksponent for en borgerlig-liberal kulturradikalisme. Denne kulturradikale linjen i Dagbladet skriver seg inn i en opplysningstradisjon, skarpt kritisk til overtro og dogmatisme, og med en grunnfestet tro på fremskritt og opplysning. En slik rasjonalistisk forankring har blant annet vært synlig

gjennom religionskritikk, som står som en viktig byggestein i Dagbladets ideologiske verdigrunnlag (Eide og Myrvang 2018, 20-25).

1930-årene omtales gjerne som en glanstid i Dagbladets kulturradikale historie, da det tok form som både et viktig nyhetsorgan og en sentral underholdningsavis. Under Olav Røgebergs ledelse, som så som sin oppgave å bygge opp et journalistisk nytt Dagblad, ble det mellom 1928 og 1930 satset på en moderne journalistikk, på nyheter, kuriosa og personorientert stoff. Fra å ha vært på konkurransens rand ved hans tiltredelse som redaktør, ble dermed grunnlaget lagt for Dagbladets senere rike utvikling. Dagbladet befestet sin posisjon som en norsk populæravis, og omleggingen skjedde uten tilførsel av ny kapital. Det var snarere et journalistisk hamskifte som banet vei for suksessen man hadde i vente. I løpet av tiåret ble avisen en løssalgsavis, og inntektene fra annonser og abonnementer ble mindre viktige enn fra det daglige salget. Journalistisk ble kursen lagt om i retning den moderne populæravisen med markedet som ledestjerne. Ved spesielt å prioritere kriminalstoffet, kvinnestoffet og kuriosa fra utlandet, i tillegg til at pressefotografiet begynte å prege avisen i større grad, innebar omleggingen en oppvurdering av Dagbladets underholdningsfunksjon (Eide og Myrvang 2018, 27-28).

Å forene det høye og lave i kulturen har vært en sentral ambisjon, og kulturavisen har favnet både fin- og populærkultur. Det kulturradikale Dagbladet har fremstått som både samfunnskritisk og underholdende i sin kulturdekning (Eide og Myrvang 2018, 29). Dagbladstilen var en kombinasjon av det lette og flanerende på den ene siden, og det hardtslående og konfliktdyrkende på den andre siden (Eide og Myrvang 2018, 33). I 1977 opphørte avisen som partipresse for Venstre, med satsing på en ny politisk journalistikk, ledet an av sjefredaktør Arve Solstad. Programmet hans var en uavhengig og analytisk journalistikk, som var inspirert av tidens statsvitenskapelige credo om å avkle de politiske aktørene og avsløre makten. Solstad bidro på den måten til å bygge den nye journalistikkens autoritet, og det ble anlagt et kynisk perspektiv på det politiske spill (Eide og Myrvang 2018, 34-36).

Da avisen gikk over til tabloidformat i 1983, ble jakten på journalistiske kjerneverdier intensivert. Dagbladet skulle være en kvalitetstabloid, og med et overhengende fokus på skandalen, var hensikten å befestet sin plass som en viktig arena og aktør i samfunnsdebatten (Eide og Myrvang 2018, 39). Tabloid var således å forstå som hedersord og et kvalitetsstempel. Nøkkelord var følelser, pedagogikk og temperatur,

øyeblikkskommunikasjon og menneskekontakt, med kontraster i ord og bilder (Eide og Myrvang 2018, 59-60). Avisen hadde som siktemål å være ledende på nyheter, debatt og kultur. Meningsjournalistikken skulle styrkes, og meningsytrerne profileres.

Servicejournalistikken ble da også et viktig satsingsområde. Blant de mer prinsipielle begrunnelsene for Dagbladets redaksjonelle profil og innretning, var prosjektrapporten «Nye Dagbladet» fra 2002. Dens forslag materialiserte seg som flere mennesker i spaltene, bedre forbrukerstoff, en mer aktiv debattsatsing, en oppgradering av spaltismen og mer mediestoff (Eide og Myrvang 2018, 56).

Beskrivelsene så langt indikerer hvorfor avisens profil ofte omtales i «schizofrene» ordelag. Samtidig som Dagbladet har lett tilgjengelig stoff, med en kjapp og underholdende tone beregnet for massemarkedet, skal det også by på spissede, innsiktsfulle og kompetente analyser av politikk, kunst og kultur myntet på grunnfjellet blant leserne og brukerne. Stilen skulle være frisk, frekk og fändenivoldsk, og som også skulle holdes i live i en digital offentlighet (Eide og Myrvang 2018, 60). I 1995 etablerte Dagbladet sin nettavis, som den første blant de store avisene, hvor nyheter og annet stoff var gratis tilgjengelig for leserne (Eide og Myrvang 2018, 93). Oppstarten var ikke uten sine kontroverser, med interne uenigheter om både opphavsrett (Eide og Myrvang 2018, 118) og avisens ideologiske ståsted mer generelt (Eide og Myrvang 2018, 122). Med hensyn til en nedadgående kurve for papiravisens opplag, som spesielt tok til ved årtusenskiftet, parallelt med at nettavisen begynte å opparbeide seg et større antall daglige lesere, tok det ikke lang tid før det ble klart at den digitale avisen var kommet for å bli (Eide og Myrvang 2018, 119).

Til å begynne med var papiravisen et klart forbilde, og det var den som skulle profileres og promotorers via nettet. Nettavisens åpningsside lignet på papiravisens forside, i tillegg til at store deler av innholdet var hentet fra papirutgaven. Det skulle gå klart frem at det etablerte Dagbladet nå fikk et nytt ansikt, som garanterte for kvaliteten også på nettet. Utvekslingen av stoff mellom de to utgavene var lite systematisert frem til 1997, da nettavisen gikk over til permanent drift og det kom til bedre rutiner for fast stoffutveksling (Rasmussen 2002, 37; Eide og Myrvang 2018, 123). Overgangen betydde at Dagbladet på nett ble et eget virksomhetsområde og fikk ny redaktør. I 2000 ble avisens internett-virksomhet skilt ut som et eget selskap, DB Medialab (Rasmussen 2002, 37), som hadde en visjon om å bli et tyngdepunkt innen digitale medier gjennom utvikling av redaksjonelle og kommersielle dagbladprodukter, etablering av nye virksomheter, fusjoner, oppkjøp og alliansebygging (Eide

og Myrvang 2018, 171). Nettavisen ble omtalt som flaggskipet i DB Medialabs produktportefølje, og den skulle dyrkes etter en bredde- og dybdefilosofi. På bredde skulle den være blant Norges fem største nettsted, med nyhetsdekningen som motor. I dybde skulle den etablere ledende produkter innenfor litteratur, film, fotball, jobb/utdanning og data (Eide og Myrvang 2018, 174).

Hvilke forskjeller er det så i dekningen til papir- og nettutgaven? Ved en sammenligning av to innholdsanalyser av Dagbladets førstesider, fra 1983 til 2009 og 2012 til 2016, er det enkelte variasjoner å spore. Den første studien, som tok for seg både VG og Dagbladet, viste samlet sett en dominans av kriminalitet og ulykker, underholdningsnyheter, samfunnsnyheter og sport. Det ble avdekket at underholdningsnyheter utgjør en stadig større andel, samtidig som innslaget av kriminalitet og ulykkesoppslag synker. Særlig for Dagbladets del øker forbrukerstoffet (Eide og Myrvang 2018, 137) og stoffet om populærkultur (Eide og Myrvang 2018, 141). Det ble ytterligere dokumentert at personfokuseringen er stigende i perioden (Eide og Myrvang 2018, 119). Den andre studien kom frem til at forbruker- og veiledningsstoff oftest var fremhevet på Dagbladets papiravisforside. Kategoriene «populærkultur/underholdning», «generelt samfunnsstoff» og «kriminalitet/ulykker» hadde også en relativt høy forekomst. I motsatt ende av skalaen fant man kategoriene «kunst/kultur» og «kongehuset» (Eide og Myrvang 2018, 142).

Det var spesielt to stoffområder som hadde endret seg markant siden 1983. Andelen forsidesaker om «kriminalitet/ulykker» sank fra 45 prosent i perioden 1983 til 1987 til 16 prosent i perioden 2012 til 2016. På samme tid hadde andelen forsidesaker kategorisert som «forbruker og veiledning» økt fra én til 24 prosent i samme periode (Eide og Myrvang 2018, 142). Denne nyttejournalistikken, i motsetning til tradisjonell nyhetsjournalistikk, vender seg til et publikum av forbrukere, rettighetsbrukere og privatpersoner (Eide og Myrvang 2018, 158), og ble mobilisert for å skaffe nye lesere, holde på dem og bygge lojalitet, samt være nyhetsorientert, nyttig, avslørende, samfunnsorientert og underholdende (Eide og Myrvang 2018, 161). Når det gjelder nettavisen og populære stoffområder, utgjorde samfunnsstoff/nyheter i snitt den største temakategorien på dens åpningsside i perioden 1996 til 2016. Kriminalitet/ulykker var den nest største kategorien, etterfulgt av underholdning og sport. Kategoriene som viste seg å ha minst dekning, var politikk og kultur (Eide og Myrvang 2018, 143).

Sett i lys av stoffutvalget til Dagbladets papiravis i 1982 og 1983, er det i nettavisen i perioden 1996 til 2016 mer krim, forbrukerstoff og kjendisstoff. Til gjengjeld har den mindre politikk enn papirutgaven (Eide og Myrvang 2018, 143). En sammenligning av toppsakene i nettavisen med forsidesakene i papiravisen fra 1996 til 2016, markerer to tydelige tendenser. For det første er det langt mer sport blant toppsakene i nettavisen enn det er på forsiden av papiravisen. For det andre er andelen forbrukersaker langt høyere på forsiden av papiravisen enn blant toppsakene i nettavisen (Eide og Myrvang 2018, 142; Ljosheim 2021, 44). Ifølge Kallevik, sitert av Rasmussen (2002), har prioriteringene å gjøre med forholdene tid og kilde. I hennes sammenligning av hovedsiden til Aftenposten Interaktiv og førstesiden til Aftenpostens morgenummer, fant hun at det temamessig var mer sport, krim og utenrikspolitikk på nettutgavens hovedside enn i papirutgaven, som på sin side inneholdt mer kulturstoff og innenriksstoff. Mens ferske og punktpregede nyheter ble prioritert i nettutgaven, var det en vesentlig større forekomst av nyheter med mer tidløst eller pågående preg i papiravisen (Rasmussen 2002, 86-87).

I Hågvars (2016) doktoravhandling fant han at sport og kriminalitet var de vanligste stoffområdene i papiravisen, mens sport alene var det vanligste stoffområdet i nettavisen (Hågvar 2016, 567). Stoffområdet, som et viktig element i populærjournalistikken, er tildelt en egen seksjon både på nett og papir, og det har vært satset på siden mellomkrigstiden (Eide og Myrvang 2018, 181; Hågvar 2016, 102). Det knyttes til tradisjonelle dagbladverdier, der en analytisk og kommenterende sportsjournalistikk skal forenes med gravende prosjekter. Sportskommentaren skal belyse saken den står til, være kunnskapsbasert og skape troverdighet, gjerne analyserende, meningsbærende og litt frekk (Eide og Myrvang 2018, 325).

4. Kvalitativ innholdsanalyse

Oppgavens tolkningsrammer er *klima, tidspunkt og beliggenhet, FIFAs legitimitet, internasjonal skepsis, menneskerettighetsbrudd og boikott*. I det følgende vil jeg demonstrere hvordan jeg gikk frem for å avdekke rammene og kategorisere avisenes artikler. Hvert delkapittel innledes med å gjengi rammens definisjon og beskrive dens utvikling i løpet av de analytiske periodene, før jeg utfører to analyser for å vise hvilke vurderinger som ligger til grunn for valget av den eksplisitte rammen.

4.1 Klima, tidspunkt og beliggenhet

Tolkningsrammen *klima, tidspunkt og beliggenhet* var mest fremtredende under den første perioden. Overordnet er den definert som «saker som handler om temperaturen i landet, hvorvidt det er forsvarlig å avvikle mesterskapet i et slikt klima, spørsmål om det skal finne sted på sommer- eller vinterstid, den geografiske plasseringen, samt FIFA eller Qatars ambisjoner for mesterskapet». Riktignok favner rammen flere aspekter ved tildelingen, men til gjengjeld demonstrerer den en utbredt og relatert uenighet forbundet med Qatar som vertsnaasjon av fotball-VM i 2022. Like etter tildelingen ble det reist spørsmål om de klimatiske forholdene i landet, og spesielt om mesterskapet burde flyttes til en kjøligere årstid. Saker som «Hva sier Premier League, vinter-OL og IOK-president Rogge nå?» (Krokfjord og Sandli 2011a) og «Arsène Wenger and Premier League oppose Fifa's Qatar switch to winter» (Gibson 2011a) er illustrerende for at også interessekonflikter kan ligge til grunn for uenighetene. Fra å ha handlet om at fotballspillere og publikum må beskyttes fra den høye varmen, pekte utviklingen i retning av at en forskyvning av mesterskapet vil påvirke gjennomføringen av andre konkurranser og arrangementer.

Med tiden var det også tegn til uenigheter innad i FIFA om hvilken årstid som var mest egnet (Baardsen 2014). Når det gjelder hva FIFA eller Qatar proklamerer at de ønsker å oppnå med mesterskapet, vises det gjerne til at fotball-VM for første gang avvikles i Midtøsten, noe som åpner opp for å introdusere verdenssamfunnet både for Qatar og regionen. I den forbindelse uttaler eksempelvis Hassan Al-Thawadi, generalsekretær i Qatars VM-komité, etter tildelingen at «we can allow history to be made while opening up the gates of communication between east and west. The Middle East will be put on a platform for everyone to see it as it truly is» (Jackson 2010).

4.1.1 Analytisk eksempel 1

The screenshot shows the top of an Al Jazeera article. The header includes the Al Jazeera logo and navigation links for News, Ukraine war, Features, Economy, and Opinion. The article title is "Winter World Cup for Qatar" with a sub-headline: "The world footballers' union calls for 2022 tournament to be played to January, amid heat concerns for players and fans." Below the text is a large graphic of the FIFPro logo, which features a globe and a soccer ball. To the left of the main text, there is a vertical sidebar with a date "22 Dec 2010" and a small image of a stadium. Below the main text, there is a short paragraph: "The world footballers union [FIFPro] has demanded for the 2022 World Cup, which has been awarded to Qatar, to be played in January instead of the traditional June/July tournament." At the bottom, another short paragraph states: "Summer temperatures in Qatar can top a whopping 50 degrees Celsius. FIFPro believes that the 2022 World Cup in Qatar should be held in winter instead of summer."

Franz Beckenbauer, German footballer and a member of Fifa's executive committee was the first to confess that he would like to see World Cup 2022, staged in January and February.

FIFA backing

Initially, the Fédération Internationale de Football Association [FIFA] was not open to this option however Sepp Blatter, FIFA president and Jerome Valcke, FIFA general secretary have both since expressed that they will consider such a change.

And the world players' union is pleased about FIFA's willingness to consider this change.

However, according to FIFA, any such requests have to come from the Qatar Football Association [QFA] and then it is up to the FIFA Executive Committee to decide.

Blessing in disguise?

The move would require a long winter break in the European league football tournaments, many of which already have a winter break.

Tijs Tummings, secretary of FIFPro's technical committee, said that, "In Europe, competitive matches will have to be played in August and the second half of May and the first half of June."

A sign-up form for Al Jazeera's "Week in the Middle East" coverage. The text says: "Sign up for Al Jazeera Week in the Middle East. Catch up on our coverage of the region, all in one place." There is an input field for "E-mail address" and a "Sign up" button. Below the form, it states: "By signing up, you agree to our Privacy Policy."

"If you look at what happened last weekend with weather problems in Europe because of heavy snowfall, you could see this as an advantage rather than as a problem."

Tummings added that the quality of the football and the working conditions for the

"And it might perhaps turn out that the players will be fitter at the start of a winter World Cup than was the case last summer at the World Cup in South Africa," he said.

FIFPro is the worldwide representative organization for all professional players, more than 50,000 footballers in total.

The agreement between QFA and FIFA, as it stands is that Qatar will stage all 64 matches of the World Cup, during June and July.

Sepp Blatter said that, "I definitely support the playing of the 2022 World Cup in winter when the climate is appropriate. I'm thinking here of the footballers, not only of the fans, and I think it should be possible. Where there's a will there's a way."

Michel Platini, the president of Union of European Football Associations [UEFA] has also supported the idea of moving the 2022 tournament to winter months.

An advertisement for "Modern Activity Center". It features a photo of a man in a blue jacket and a white helmet, possibly a cyclist or a person in a winter sport. The text asks: "Drømmer du om å kunne fly?" (Do you dream of being able to fly?). Below the photo, it says: "Privat en helt annen leides helgeaktivitet med familien hos Modern Activity Center nå!" (Private a completely different weekend activity with the family at Modern Activity Center now!). At the bottom, there is a "Finn ut mer >" (Find out more >) link.

However, Platini does not think that heat will be a problem even if the tournament is played in the Qatari summer.

"The temperature in Dallas during the 1994 World Cup was 45 degrees Celsius, and nobody criticised the USA at the time."

SOURCE: AL JAZEERA

Nyhetsartikkelen «Winter World Cup for Qatar» ble publisert på nettsiden til Al Jazeera English 22. desember 2010 (Al Jazeera English 2010a). Overskriften og ingressen legger sterke føringer om hva som er dens tema, noe som også bekreftes av artikkelens innledende avsnitt. Samtidig er de med på å implisere en form for uenighet eller konflikt. På dette stadiet er det i utgangspunktet ikke noe i veien for at artikkelen kunne vært underordnet en konfliktramme, med henvisning til skillet mellom saksspesifikke og generiske tolkningsrammer. Konflikt er en nyhetsverdi som nyhetsmedier gjerne tar i bruk (Allern 2001, 55-57). Imidlertid understøttes ikke et konfliktfullt perspektiv av første mellomtittel eller de tre påfølgende avsnittene. Det viser seg at FIFA ikke lenger er så urokkelige som de var til å begynne med. At organisasjonen heller ikke kritiseres eller problematiseres, betyr på samme tid at tolkningsrammen *FIFAs legitimitet* ikke fremstår som særlig aktuell. En beskrivelse av den følger senere i kapitlet.

Mellomtittelen «Blessing in disguise?», sett i lys av det foregående, kan tolkes som at det kan komme noe godt ut av en eventuell endring av tidspunktet for mesterskapet. Tijs Tummings, representant for interesseorganisasjonen FIFPro, mener at å avvikle fotball-VM på vinterstid kan gagne både europeiske fotballigaer og kvaliteten på verdensmesterskapet i Qatar. Etter å ha lest andre artikler som tematiserer når mesterskapet burde bli arrangert, er jeg kjent med at

spesielt den engelske fotballigaen har vært motstander av å innlemme en vinterpause i sitt seriespill. Når motstemmer ikke er en del av artikkelen, dempes konfliktspektet ytterligere. Til tross for at både FIFA-president Joseph Blatter og UEFA-president Michel Platini siteres på å støtte et vinter-VM, kan det ikke hevdes at noen av dem er særlig eksplisitte i sine uttalelser. Mens Blatter sier at han tror det *bør* være mulig, viser Platini til den høye temperaturen under fotball-VM i 1994, som ifølge ham ikke var gjenstand for kritikk. Journalisten markerer også en åpenhet rundt tidspunktet for mesterskapet, ved å påpeke en foreløpig enighet mellom Det qatarske fotballforbundet og FIFA. På bakgrunn av disse faktorene forstås sakens kjerne å handle om verdensmesterskapet skal spilles på sommeren eller vinteren.

4.1.2 Analytisk eksempel 2

● This article is more than 12 years old

Uefa president Michel Platini calls for 'World Cup of the Gulf' in 2022

- Platini claims it is not unusual for winning bids to evolve
- It could be the World Cup of Qatar but played in the Gulf

● Michel Platini called for 2022 to be a 'World Cup of the Gulf'. Photograph: Fabrice Coffrini/AFP/Getty Images

Uefa's president, Michel Platini, has suggested the 2022 World Cup should be played across the whole of the Gulf rather than only in Qatar, days after his Fifa counterpart, Sepp Blatter, said he expected the tournament to be moved to the winter. Platini's suggestion is likely to cause further consternation among losing rivals for the 2022 tournament, because neither proposal was mooted during the two-year bidding process.

But the Uefa president said it was not unusual for winning bids to evolve after they had been chosen. He said: "I hope it will be a [World Cup of the Gulf](#). It could be the World Cup of Qatar but played in the Gulf. I think we need political people [for this to happen], but I think so." Asked why such drastic changes could be considered when they were never mentioned during the bidding campaign, Platini said: "Who will remember the words in 12 years? In 12 years everybody will be happy to have a very well-organised World Cup and not remember what's happened before." He said that when he headed up the organising committee for France 98 "we did differently from what we proposed in the bid".

But the Uefa president said it was not unusual for winning bids to evolve after they had been chosen. He said: "I hope it will be a [World Cup of the Gulf](#). It could be the World Cup of Qatar but played in the Gulf. I think we need political people [for this to happen], but I think so." Asked why such drastic changes could be considered when they were never mentioned during the bidding campaign, Platini said: "Who will remember the words in 12 years? In 12 years everybody will be happy to have a very well-organised World Cup and not remember what's happened before." He said that when he headed up the organising committee for France 98 "we did differently from what we proposed in the bid".

Platini, likely to be re-elected for a further four-year term as Uefa president in March, also labelled English football administration "strange" and criticised the furious response to the failure of the FA's 2018 bid. "In England you are different, in every way you are different. The way you elect a president of the FA is very strange. It's your world and you decide what you want to do. For me I don't have to interfere but I can say it's strange."

He also echoed Blatter's suggestion that England were "bad losers" and dismissed suggestions that England's bid was unfairly treated. "When the 2012 Olympics did not come to Paris did everyone say that the IOC [International Olympic Committee] was corrupted? Blatter said that fair play was an English thing but you have not been so fair-play."

"It is not because people don't vote for England that it's the end of the world. The bid was very good, fantastic, but Fifa decided they had to go to east instead of Spain or England. Belgium-Netherlands was good too."

Platini did not speak about playing the 2022 World Cup in January but raised the prospect of a major change to the football calendar. "When I came in 1998 as advisor to Sepp Blatter I worked on the international calendar and my proposal to Blatter was to play from February to December," he said. "Fifa was close to accepting that then Italy and Spain said: 'No, because we want to play in winter.' Finish. [But] it is necessary to think what could be the future."

Det andre eksempelet som jeg ønsker å trekke frem, er nyhetsartikkelen «Uefa president Michel Platini calls for 'World Cup of the Gulf' in 2022», publisert på nettsiden til The Guardian 12. januar 2011 (Gibson 2011b). Overskrift og ingress signaliserer at artikkelen vil dreie seg om et geografisk utvidet mesterskap. I motsetning til hva som er tilfellet for artikkelen ovenfor, er brødteksten mer tydelig med tanke på hva sakens kontrovers går ut på, nemlig at de foreslåtte modifiseringene av mesterskapets format aldri inngikk i VM-søknaden til Qatar. Når Platini tar et oppgjør med responsen i kjølvannet av at det ble klart at England

ikke kom til å være vertsnaasjon for fotball-VM i 2018, etterfulgt av å tilnærme seg påstanden om at deres bud ikke ble behandlet rettferdig, antyder dette mer eller mindre direkte en problematisering av måten som FIFA opererer på. Da vertsnaasjonene for verdensmesterskapene i 2018 og 2022 ble valgt i januar 2010, var det organisasjonens eksekutivkomité som fattet avgjørelsene. Dermed berører artikkelen aspekter som er relevante for tolkningsrammen *FIFAs legitimitet*.

Likevel foreligger det ingen sitater fra noen personer tilknyttet søknaden til England, og det gis heller ikke en mer dyptgående forklaring på hva som omfattes av den engelske kritikken. Igjen henviser jeg til at en konfliktramme er utpreget allmenn, hvilket betyr at den sier mindre om hvilken type tolkning det legges opp til (Allern 2018, 229). Platinis siteringer bærer mest preg av å handle om hans tanker om hvordan et fotball-VM kan utfolde seg. Bildeteksten knytter også saken an til en inkludering av flere vertsnaasjoner, slik at mesterskapets geografiske beliggenhet oppleves å være en relevant og naturlig forankring for artikkelen.

4.2 FIFAs legitimitet

Tolkningsrammen *FIFAs legitimitet* defineres som «saker som overordnet handler om graden av tillit til FIFA som organisasjon, eller spørsmål og kontroverser forbundet med selve tildelingen, især korrupsjonsanklager». Denne rammen forekom mest i den første perioden, noe som åpenbart må bli sett i sammenheng med at det ikke tok lang tid før det ble hevdet at korrupsjon lå til grunn for tildelingene av fotball-VM til Russland og Qatar (Gibson 2010a). Tematikken tiltok etter hvert som det ble fremlagt bevis på at navngitte personer hadde opptrådt korrupt, i tillegg til at en tidligere ansatt i Qatars VM-søknadskomité stod frem med sin versjon av hva som hadde skjedd (Gibson 2011c). Kontroversene resulterte blant annet i at det ble reist spørsmål om gjenvalg (Dagbladet 2011, 31), Det engelske fotballforbundet valgte å avstå fra å stemme ved det forestående presidentvalget i FIFA (Al Jazeera English 2011a) og qatarske Mohammed Bin Hammam, som eneste motkandidat til daværende FIFA-president Blatter, trakk tilbake sitt kandidatur (Al Jazeera English 2011b). Felles for flere av artiklene som er kategorisert som en del av tolkningsrammen, er at ulike aktører etterlyser en reformering av organisasjonen, rettet både fra internt og eksternt hold.

Qatars VM-komité benektet konsekvent alle påstander om korrupsjon, noe som også var tilfellet etter at The Daily Telegraph i 2014 hevdet å besitte bevismateriale på at et selskap under Bin Hammam hadde betalt penger til ett av medlemmene i FIFAs eksekutivkomité for å

stemme på Qatar (Al Jazeera English 2014a). At FIFA bestemte seg for å etterforske omstendighetene rundt avstemningen om vertsnasjoner i 2018 og 2022, førte til at flere i organisasjonen forsøkte å få prosessen stanset (Kvam 2014).

4.2.1 Analytisk eksempel 1

FIFAs generalsekretær sier Qatar kjøpte fotball-VM i 2022

Jerome Valcke med korrupsjonssjakk i privat e-post.

RETROUDE SEG: Generalsekretær Jerome Valcke skriver i en e-post til visepresident Jack Warner at VM i 2022 er kjøpt og betalt. Foto: AFP/Sebastian Derungs/Scanpix

Hei, denne artikkelen er **over ett år gammel** og kan inneholde utdatert informasjon.

ZÜRICH (Dagbladet): Uttalelsen har sendt sjokkbølger gjennom hele FIFA-systemet her i Zürich, og president Sepp Blatter har kalt inn til pressekonferanse klokka 18 i dag.

• **Hele e-posten kan leses her, publisert av Ben Smith i britiske The Times.**

Visepresident Jack Warner har varslet at en «tsunami» skulle ramme FIFA, etter at han og tidligere presidentkandidat Mohamed Bin Hammam ble suspendert fra FIFA på ubestemt tid. De to skal ha bestukket karibiske delegater til å støtte Bin Hammam i kampen om presidentvervet - som han trakk seg fra etter korrupsjonsavsløringene.

Warner hevdet seint i går kveld, etter at han ble utestengt fra FIFA, at Valcke hadde sagt følgende:

Kjøpt og betalt «Når det gjelder Bin Hammam har jeg aldri forstått hvorfor han stilte til valg - om han virkelig trodde han hadde en sjanse, eller om det bare var en ekstrem måte å si hvor mye han mislikte JSB (Joseph Sepp Blatter), skrev Valcke.

«Eller kanskje han trodde at du kan kjøpe FIFA som de (Qatar) kjøpte VM. Jeg veddet allerede dag en på at han ville trekke seg - men at han ville vente til talen sin (på valgdagen) 1. juni»

Generalsekretær Valcke, en siddig franskmann som har stått last og brast med Blatter i lang tid, bekrefter i dag at han skrev de voldsomme ordene.

Bekrefter - Det stemmer at jeg skrev dette. Det var en privat e-post til Jack Warner; heter det i en uttalelse fra Valcke i dag.

Dette snører opp om ryktene om at VM i 2022 skal trekkes på nytt. Det har spredt seg en voldsom misnøye blant de asiatiske delegatene som er til stede i Zürich, og ifølge UEFA-president Michel Platini er det en frykt for at disse boikotter presidentvalget.

• **De boikotter valget i 1999, og jeg vet ikke om de vil gjøre det igjen. Jeg tror valget vil gå som planlagt, men vet ikke, sier Platini til AP.**

Sepp Blatter er likevel rolig.

Nekter alt - De kommer, det er jeg sikker på, sier FIFA-presidenten.

PÅ SHOPPING? Valcke (t.v.) viser emir Sjeik Hamad bin Khalifa al Thani (t.h.) og kona Moza Bint Nasser al-Misnad velkommen for VM-trekninga i desember. Lite ante emirparet om at Valcke senere skulle hevde - eller bekrefte, alt ettersom, at Qatar VM var kjøpt og betalt. Reuters/Christian Hartmann/Scanpix

Blatter er nå eneste kandidat, og vil dermed trolig kunne vinne tross FIFAs omdømme.

Mohammed Bin Hammam **opplyser at han vil anke utestengelsen.** Qatar 2022 nekter i en fersk uttalelse at noe galt skal ha skjedd.

- Vi vil spørrestreke få klart hos FIFA hva generalsekretæren deres har ment, heter det fra oljelandsets fotballforbund i ettermiddag.

Dagbladet følger FIFA-dramaet ringside utover dagen og uka.

VARSLER «TSUNAMI»: Jack Warner er fly forbannt etter at han ble suspendert fra FIFA. Foto: Reuters/Arnd Wiegmann/Scanpix

Nyhetsartikkelen «FIFAs generalsekretær sier Qatar kjøpte fotball-VM i 2022» ble publisert på Dagbladets nettside 30. mai 2011 (Krokfjord og Sandli 2011b). Mens overskriften bærer tydelige signalementer om at artikkelen tar for seg korrupsjon i tilknytning til tildelingen, er ingressen mer indirekte og må utledes av teksten over. Samtidig rommer bildeteksten den samme informasjonen som overskriften. Likevel tyder de første avsnittene på at det er en annen korrupsjon som adresseres i artikkelen, hvilket er at FIFAs tidligere visepresident og presidentkandidat er utestengt fra organisasjonen på bakgrunn av fremgangsmåten for stemmesanking i forbindelse med sistnevntes kandidatur. Etter hvert vises det til at FIFAs generalsekretær hevder Qatar opptrådte korrupte for å bli tildelt fotball-VM i 2022, som det påstås igjen kan ha konsekvenser for hvorvidt det vil bli avholdt et gjenvalg av vertsnasjon. At det er snakk om at en «tsunami» vil ramme FIFA, åpenbare stridigheter innad i organisasjonen og mulig boikott av presidentvalget, fører til en sterk opplevelse av misnøye med FIFA.

Videre påpekes det at FIFAs president trolig vil vinne valget på tross av organisasjonens omdømme, den utestengte presidentkandidaten siteres på at han vil anke beslutningen og

Qatar nekter i en uttalelse at det har forekommet noe ulovlig. Artikkelen handler dermed vel så mye om det forestående presidentvalget, noe som kan indikere at den er av mindre interesse for oppgaven. Det andre bildet handler også om påstanden om at Qatar har betalt penger for å tilegne seg verdensmesterskapet, og det tredje og siste bildet, med sin bildetekst, kan forstås blant annet å referere til generalsekretærens presisering av korrupsjon. Samlet sett virker korrupsjonsanklagene i forbindelse med tildelingen til Qatar å være artikkelens fokus.

4.2.2 Analytisk eksempel 2

ALJAZEERA News - Ukraine war Features Economy Opinion Vide

Blatter was seeking a final term and won 186 votes out of 203 ballots despite the best efforts of the English Football Association.

Sports | Football

Unopposed Blatter re-elected by FIFA

Swiss gets final four-year term after promising reform to football's scandal-hit governing body.

1 Jun 2011

Who to vote for? The FIFA ballot box stands ready [AFP]

Sepp Blatter was voted in unopposed for a further four years as FIFA president at the 61st FIFA congress in Zurich on Wednesday.

Blatter traced FIFA's problems back to last year's vote, when the inner circle of executive committee members chose Russia to host the World Cup in 2018 and Qatar in 2022.

He promised on Wednesday to shift power to award future World Cup hosting rights to FIFA's full 208-member congress, though the 2026 World Cup will not be up for grabs for another six or seven years.

"Where does all this evil come from which is now in FIFA?" he asked before answering his own question.

"It has to do with the popularity of our competition, the flagship competition, the World Cup. The attribution of the World Cup... kicked off a wave of accusations, proposals, allegations, criticism and they are still coming."

FIFA is facing what its own general secretary called a "watershed moment", with the current crisis being widely compared to the Salt Lake City corruption case the International Olympic Committee had to deal with in 1998.

The IOC's response was to introduce strict limits on members visiting bid cities and Blatter will need to provide more detail of his plans to satisfy critics he is serious about reform.

Blatter has led FIFA through a period of unprecedented prosperity on the sale of TV rights and sponsorship.

But the game's reputation has been put under the microscope after a spate of **corruption allegations**, the suspension of two senior FIFA officials and suggestions Qatar bought the World Cup, which the Gulf state has denied.

Unopposed

Blatter stood standing unopposed in the elected after **Asian Football Confederation boss Mohamed bin Hammam dropped out of the race**.

The **Qatari Bin Hammam was subsequently suspended** pending an investigation into claims that he bribed some Caribbean delegates and he was not allowed to attend the Congress.

Bin Hammam and FIFA vice-president Jack Warner, who was also suspended, have denied any wrongdoing.

In another twist Chuck Blazer – an American whose whistle-blowing led to the suspension of Bin Hammam and Trinidadian Warner – **was sacked on Tuesday** from his position on the regional soccer body CONCACAF.

An hour later, that organisation, which runs football in North and Central America and the Caribbean, declared the dismissal invalid.

FIFA has also faced criticism from four of its six top-tier sponsors while England's FA defended its decision to try to get the election postponed.

"While we did not succeed in deferring the FIFA presidential election, it was positive to be joined by 16 other nations in supporting our democratic request for the vote to be delayed," said chairman David Bernstein in a statement.

"We are confident the FA has played a significant role as a catalyst for change in the way World Cup hosts will be selected in the future."

SOURCE: NEWS AGENCIES

Blatter was seeking a final term and won 186 votes out of 203 ballots despite the best efforts of the English Football Association.

Their motion for a delay to give any new candidate a chance to stand was overwhelmingly defeated, with only 17 delegates voting in favour and 172 against.

"Together we will have four years... to continue on our path and to do our job," Blatter told delegates after winning the popular vote.

"I'm happy that we were able to bring this solidarity, this unity into FIFA, allowing us to move forward with a positive standpoint."

He added: "I'm deeply moved, I'm honoured."

Re-election

Blatter needed 50 per cent plus one of the vote to secure re-election.

Before the ballot, Blatter had pledged "radical reform" of a world governing body damaged by corruption claims.

The 75-year-old Swiss, who has headed FIFA since 1998, said: "Reforms will be made, not just touch-ups but radical decisions and necessary reforms.

"We must do something because I do not want ever again the institution of FIFA to face this again, which I must say is undignified."

FIFA's problems are far from over with the president under pressure from Germany, one of football's most powerful national associations, to investigate the process that saw Qatar awarded the 2022 World Cup.

Firmabil på deling? Lei for timen, dagen, uken eller måneden. Fjåkabelt, billig og enkelt.

Hertz Blieling

"There is a considerable degree of suspicion that one cannot simply sweep aside," German FA chief Theo Zwanziger told German television earlier on Wednesday.

Umiddelbart fremstår ikke nyhetsartikkelen «Unopposed Blatter re-elected by FIFA», publisert på Al Jazeera Englishs nettside 1. juni 2011 (Al Jazeera English 2011c), fullt så relevant for det empiriske utvalget. Overskriften tilsier at artikkelen kretser rundt FIFAs presidentvalg, og når det står i ingressen at organisasjonen er rammet av skandale, fortelles det ikke konkret hva den går ut på. Som det fremkommer av artikkelen ovenfor, er det en mulighet for at skandalen omhandler opptakten til presidentvalget og suspensjonen av personer tilknyttet FIFA. Brødteksten forankrer også det nylig avsluttede valget som

artikkelens tema. Under mellomtittelen «Re-election» kontekstualiseres ingressen, da lovnadene om reform er et resultat av korrupsjonsanklagene som FIFA står overfor. Når journalisten skriver at organisasjonens problemer fortsatt er tilstede, med henvisning til at Tyskland presser på for en undersøkelse av prosessen som til slutt hadde fotball-VM i 2022 til Qatar som utfall, begynner imidlertid sakens kjerne å komme til overflaten.

Etter mellomtittelen «Inner circle» erkjenner FIFA-president Blatter at det finnes problemer, og han kommer med løfter om en endret utvelgingsprosess i fremtiden. Kunne den generiske ansvarsrammen vært mer aktuell for artikkelen? Til syvende og sist handler den om å presentere saken eller problemet på en slik måte at det er mulig å tilskrive ansvaret for noe som har skjedd eller bør skje, hos regjeringer, organisasjoner eller individer (Allern 2018, 227). Til tross for Blatters imøtekommelse av problemene, hevder han det blant annet er anklager og kritikk som er skyld i at kontroversene har utviklet seg. Mitt inntrykk er at rammen ville forenklet sakens kompleksitet, spesielt med tanke på at ytterlige innrømmelser er fraværende.

I det samme avsnittet kontrasteres FIFAs fremgang, anført av Blatters kommersielle oppnåelser, med at organisasjonens rykte står på spill etter flere korrupsjonsanklager, suspensjoner og antydninger om at Qatar ikke var redelige i måten å oppnå verdensmesterskapet på. I de neste avsnittene, under mellomtittelen «Unopposed», er det igjen først og fremst presidentvalget og tilhørende påstander om korrupsjon som skildres. Avslutningsvis bemerkes det at det engelske fotballforbundet forsøkte å utsette presidentvalget, og de siteres på å ønske å endre hvordan vertsnasjoner fremover blir valgt. Ingen av mellomtitlene peker på fotball-VM i Qatar som et fokusområde, men ved å ta hensyn til sjangerkonvensjonen «den omvendte pyramide» og prinsippet om fallende viktighet (Allern 2018, 91), står tematikken igjen som en sentral del av artikkelen. Korrupsjonen i forbindelse med tildelingen har vært en viktig bidragsyter i det som har kulminert i et «skandalerammet» FIFA.

4.3 Internasjonal skepsis

Tolkningsrammen *internasjonal skepsis* har som sin definisjon «saker som handler om en uttalt skepsis overfor Qatar som vertsnasjon, der skepsisen omfatter logistiske, sosiale eller kulturelle forhold som byr på utfordringer for kvinner, homofile eller tilreisende publikum». Rammen figurerte tilnærmet utelukkende som en del av første periode, og som det er naturlig

å se i kontekst av at Qatar var et overraskende valg for mange. Å tildele verdensmesterskapet til et land som det er rimelig å hevde at de fleste ikke hadde særlig kjennskap til, og som påpekt i introduksjonskapitlet langt fra regnes å være en «fotballnasjon», skapte reaksjoner. Tidligere har jeg også vært innom at tildelingene av fotball-VM til Russland og Qatar høstet kritikk spesielt fra landene som kom til kort i utvelgingsprosessen, noe som gjenspeiles i å tilnærme seg undertrykkelse og utøvelse av vold mot samfunnsgrupper (James 2010) og fokusering av den qatarske statsministerens mangel på kunnskap om idretten (Watt 2011). Flere av artiklene tok opp i hvilken grad et vestlig levesett var forenlig med Qatars religiøse kultur og verdier. I den forbindelse ble oppmerksomhet viet til Blatters uttalelse om at homofile burde avstå fra seksuelle aktiviteter under mesterskapet (Gibson 2010b; Dagbladet 2010, 38). Interessant nok var vinklingen til Al Jazeera English at Blatter oppmuntret besøkende til å respektere lokale tradisjoner og verdier, og at FIFA ikke tolererer noen former for diskriminering (Al Jazeera English 2010b).

4.3.1 Analytisk eksempel 1

World Cup 2022: 'Political craziness' favours Qatar's winning bid

Human rights campaigners criticise first Arab host
United States astounded at losing out on bid

Qatar's Sheikh Hamad bin Khalifa al-Thani, left, holds up the World Cup trophy after his country's bid was controversially awarded the 2022 tournament by Fifa. Photograph: Christian Hartmann/Reuters

The surprise decision to award the 2022 World Cup to Qatar today prompted a mixture of bemusement and criticism outside the Middle East as eyebrows were raised at the prospect of a nation which has a chequered human rights record hosting football's greatest tournament.

Members of the Qatar bid committee were immediately forced to go on the defensive as they faced questions about terrorism, the treatment of women and the blistering heat in what will be the smallest country to stage the World Cup finals. Sheikh Mohammed bin Hamad Al-Thani, the bid committee chairman, spoke of "misconceptions" in relation to the climate and urged people to "get beyond these perceptions" as the conversation turned to security. "The perception that women are oppressed is another wrong perception," he said.

Others, however, may well take a different view. In May this year, Amnesty International published their summary of concerns in relation to Qatar. Their report, which covers the period January to December 2009 but is still regarded as current, claims women face discrimination and violence and says hundreds of people continued to be arbitrarily deprived of their nationality.

The report also details how at least 18 people, mostly foreign nationals, were sentenced to flogging of between 40 and 100 lashes for offences related to "illicit sexual relations" or alcohol consumption. In June this year Amnesty International called on Qatar to "lift restrictions on the rights to freedom of opinion and expression and to take steps to promote freedom of the press".

Another controversial issue is that homosexuality is illegal in Qatar. "It's obviously very disappointing to see Fifa giving their backing to a country where homosexuality is illegal and where people can get imprisoned," said Ed Connell, a spokesman for the Gay Football Supporters Network. "The governing body of football are trying to send out a message that homophobia is unacceptable but they are endorsing a country where it's illegal. It just sends out a very bad message. You wonder how people are meant to interpret Fifa's commitment to tackling homophobia when they endorse a country in this way."

The sense of disappointment at seeing Qatar emerge as the winners in the 2022 race was most acute in the US. They were considered the favourites by many but lost out in the fourth round by 14 votes to eight.

"I'm surprised and most of America is surprised," said the Major League Soccer commissioner, Don Garber. "I'm disappointed. It's not just soccer fans who took a little shot in the head today. I think it's our entire country that could have shown the world how passionate we are about the global game. We'll take a deep breath and go back to ... what we do every day, which is building the game. It just might be a little harder now."

Alexi Lalas, the former USA captain, also expressed his surprise at Qatar's success "given the size of the country, the heat... everything", before suggesting there is a "political craziness" involved in the decision-making process.

For Qatar, however, a landmark occasion for the Middle East beckons. "We will deliver with passion and make sure this is a milestone in the history of the Middle East and a milestone for Fifa," said Al-Thani. "On behalf of millions of people in the Middle East, thank you for believing in us, thank you for having such bold vision. I can promise we will not let you down."

Overskriften til nyhetsartikkelen «World Cup 2022: 'Political craziness' favours Qatar's winning bid», publisert på nettsiden til The Guardian 2. desember 2010 (James 2010), kan umiddelbart antyde at tildelingen ikke er basert på et rettferdig grunnlag. Følgelig er det tolkningsrammen *FIFAs legitimitet* som utkrystalliserer seg som mest aktuell ved første møte med artikkelen. Tolkningen underbygges ikke nødvendigvis av ingressen, som rommer kritikk

fra menneskerettighetsforkjempere og forbløffelse blant forkjempere for fotball-VM til USA. Brødteksten fortsetter å tematisere det første, der journalisten skriver at tildelingen har frembragt en blanding av forvirring og kritikk utenfor Midtøsten på bakgrunn av Qatars heller brokete historikk med menneskerettigheter. At det blir gjort et poeng av at reaksjonene foreligger *utenfor* regionen, skaper et foreløpig inntrykk av at det øvrige verdenssamfunnet responderer negativt på beslutningen.

De neste avsnittene gjengir spørsmål som har blitt reist, og terrorisme, behandlingen av kvinner og landets høye temperatur nevnes. Denne inngangen konkretiseres når det refereres til en rapport fra Amnesty International, som består av en oppsummering av bekymringer forbundet med Qatar. I den fremgår det at kvinner utsettes for diskriminering og vold, hundrevis av mennesker har vilkårlig blitt fratatt deres nasjonalitet og rundt 18 personer har blitt dømt til pisking som følge av lovbrudd knyttet til ulovlige seksuelle relasjoner eller konsumering av alkohol. På samme tid skildres Qatars anstrengte forhold til praktisering av homofili, der en talsperson for en rettighetsgruppe uttaler seg i kritiske ordelag om FIFA og valget som organisasjonen har tatt. Flere av elementene peker i retning av tolkningsrammen *menneskerettighetsbrudd*, som vil bli forklart i neste delkapittel.

I de avsluttende avsnittene bemerkes det at skuffelsen var størst i USA, som den angivelige favoritten til å bli tildelt fotball-VM i 2022. Sitatet i overskriften viser seg å tilhøre en tidligere amerikansk landslagskaptein, og han uttrykker overraskelse «given the size of the country, the heat ... everything». Samtidig hevder han at «politisk galskap» var involvert i beslutningsprosessen. Selv om det er åpenbart at menneskerettigheter opptar store deler av artikkelen, er det flere forhold som adresseres, uten at det er alt for konkret. Som jeg vil forsøke å demonstrere senere, er rammen *menneskerettighetsbrudd* tiltenkt å være svært presis rundt temaet. Dermed er opplevelsen, også av hensyn til at lederen av Qatars VM-komité til slutt i artikkelen kommer med garantier om at man ikke vil skuffe og at bildeteksten til artikkelens eneste bilde omtaler tildelingen som «kontroversiell», at saken handler om en utbredt skepsis overfor Qatar som vordende vertsnasjon.

4.3.2 Analytisk eksempel 2

ALJAZEERA News - Ukraine war Features Economy Opinion Vide

Sports

Blatter: Respect tradition at 2022

FIFA president says his organisation does not tolerate any form of discrimination.

13 Dec 2010

Blatter called for the respect of Qatar's traditions and values at the 2022 World Cup (AFP)

Sepp Blatter, the FIFA president, has called on those attending the 2022 World Cup in Qatar to respect the way of life of hosting nation.

Asked at a news conference in South Africa whether gays and lesbians should worry about attending the tournament Blatter said they should be respectful of local traditions and values.

Blatter swiftly went on to say that FIFA never tolerates any form of discrimination and that he was sure everyone would be able to attend and enjoy the World Cup in Qatar.

“It’s another culture because it’s another religion, but in football we have no boundaries, we open everything to everybody and I think there shall not be any discrimination against any human beings, being on this side or that side or left or right or whatever [...]”

“So you may be assured that whatever people that will produce until 2022 and if they want to watch a match somewhere in Qatar in 2022 I am sure they will be admitted to such matches,” Blatter said.

He was in South Africa to help launch a World Cup Legacy Trust and announce that FIFA is putting \$80m into it for the 2010 tournament hosts to spend on soccer development, education, health and humanitarian projects.

Another \$20m had been given to South Africa in the build-up to the June-July tournament, FIFA said in a statement.

Blatter said the decision to award the 2018 and 2022 World Cups to Russia and Qatar respectively was based on spreading the sport around the world and not on financial reasons.

The 2018 Cup in Russia will be the first staged in eastern Europe after 10 World Cups in the western half of the continent, while Qatar will be the first Middle Eastern or Arab country to host a World Cup and also the smallest nation.

SOURCE: NEWS AGENCIES

Nyhetsartikkelen «Blatter: Respect tradition at 2022» ble publisert på nettsiden til Al Jazeera English 13. desember 2010 (Al Jazeera English 2010b). Mens Blatter forstås å henvende seg til det besøkende publikum i overskriften, kan ingressen leses som et budskap som er myntet på både vertsnasjonen og tilreisende. Begge deler impliserer at kulturutvekslingen under verdensmesterskapet vil være relativt ny og ukjent. At det betrygges med at FIFA ikke vil tolerere diskriminering, kan til dels bli sett i sammenheng med at det eksisterer en viss form for skepsis til å gjeste Qatar. I andre avsnitt blir det gitt en kontekst, hvor det skrives at Blatter har blitt utspurt om hvorvidt homofile burde ha betenkeligheter med å delta på arrangementet. Svaret hans tar form av at man bør respektere lokale tradisjoner og verdier, før journalisten bemerker en rask overgang der Blatter forsetter med å bedyre at diskriminering ikke aksepteres og at han er sikker på at mesterskapet vil være for alle. Oppfordringen hans om å opptre respektfullt overfor en kultur som forbyr homofili, betyr i praksis en innskrenking av livsførselen til enkelte.

De to sitatene som følger handler i stor grad om det samme, og blant annet siteres han på at landets kultur følger av dets religion. Det foreligger også begrensninger med tanke på

alkoholkonsumering i Qatar, og selv om det ikke skildres eksplisitt i artikkelen, vet jeg av erfaring av temaet har vært gjenstand for debatt. Således kan utsagnet mer indirekte knyttes til en annen skepsis til Qatar som arrangør av fotball-VM. Videre i artikkelen blir det forklart at Blatter har vært i Sør-Afrika der FIFA har bidratt økonomisk i forkant av landets avvikling av verdensmesterskapet i fotball i 2010, og de to siste avsnittene omhandler motivet for tildelingene til Russland og Qatar. Blatter uttrykker at valgene var basert på å spre idretten til nye deler av verden og ikke av finansielle årsaker. Til slutt i artikkelen nevnes det at verdensmesterskapene i Russland og Qatar vil være de første i henholdsvis Øst-Europa og Midtøsten. Dette er riktignok flere aspekter som favnes av tolkningsrammen *klima, tidspunkt og beliggenhet*, men samlet sett er det tematiseringen av kulturelle forskjeller og hva det innebærer som er mest fremtredende i artikkelen.

4.4 Menneskerettighetsbrudd

Som det fremkommer primært av beskrivelsen av forrige tolkningsramme, ble menneskerettigheter tidlig omtalt av The Guardian. Det var også avisen, slik det er beskrevet i introduksjonskapitlet, som i september 2013 avslørte at minimum et førtitalls antall fremmedarbeidere av nepalsk etnisitet hadde mistet livet under arbeidet med å klargjøre Qatar for fotball-VM. Avsløringene viste seg å bli starten på en enorm mediedekning av problematikken, og tolkningsrammen *menneskerettighetsbrudd* favner «saker som eksplisitt handler om brudd på menneskerettigheter, enten konkrete tilfeller eller aktører som uttaler seg mer generelt». I den nevnte nyhetsartikkelen (Pattison 2013a) ble det skildret hvordan arbeidsstyrken eksponeres for det som forstås som et «moderne slaveri» av Den internasjonale arbeidsorganisasjonen, og avisens egen etterforskning kunne blant annet bevise tvangsarbeid på større infrastrukturprosjekter, unnløst av lønnsutbetalinger, samt inndragelse av pass og avvisning av å utstede identitetsbevis. Da majoriteten av arbeiderne i tillegg har pådratt seg gjeld i hjemlandet for å kunne ta jobber i Qatar, står de overfor en vanskeligstilt situasjon. Av åpenbare grunner tok flere til orde for handling, eksemplifisert med at britiske entreprenørfirmaer i Qatar ble oppfordret til i større grad å være seg sitt ansvar bevisst (Booth 2013a), Amnesty International påkalte håndheving av eksisterende arbeidervern som i stor grad har blitt tilsidesatt (Al Jazeera English 2013a) og internasjonale fagforeninger henvendte seg til FIFA med krav om at implementering av reformer i arbeidsforholdene burde være en forutsetning for at Qatar skal kunne arrangere verdensmesterskapet (Skjetne 2014).

På tross av at FIFA erkjente at situasjonen var uakseptabel og rettferdige arbeidsforhold måtte introduseres i det qatarske arbeidsmarkedet (Gibson 2013a), ble det utvist en holdning om begrenset påvirkningskraft (Traynor 2014; Al Jazeera English 2014b). Rapporten som organisasjonen påla Qatar å redegjøre for hvordan forholdene skulle forbedres, møtte sterk kritikk av verdens største internasjonale arbeidstakerorganisasjon, som hevdet landet sviktet på flere punkter (Al Jazeera English 2014c). Det har også vist seg at den tilsynelatende skrinleggingen av kafala-systemet som Qatar selv mente hadde «transformert» sitt arbeidsmarked, i praksis medførte minimalt med resultater for fremmedarbeidere (Ghani 2021a).

4.4.1 Analytisk eksempel 1

Her bæres de toppløse VM-protestantene ut av det tyske talkshowet

- Boikott FIFA Mafia.

(Dagbladet): To toppløse aktivister fra protestgruppa FEMEN avbrøt onsdag kveld et tysk talkshow for å gjøre folk oppmerksomme på forholdene gjeste-arbeidere lever under i Qatar.

Gulfstaten, som skal arrangere fotball-VM i 2022, har gjentatte ganger blitt kritisert for arbeidsforholdene i landet. Spesielt for utenlandske arbeidere.

«FIFA Mafia» [Euronews](#) skriver at to unge kvinner klatret opp på scenen midt i en fotballdebat.

Bilder fra hendelsen viser de to midt i panelet, men bloddryppende fotballer malt på brystet. De ropte også «Boikott FIFA Mafia», og en av kvinnene hadde ordene «Blod og spill» malt på magen.

En rekke menn kom raskt til for å fjerne de kvinnelige demonstrantene, men programverten spurte en av de mannlige demonstrantene holdt plakater i bakgrunnen. Han skal ha sagt at de protesterte mot at arbeidene i Qatar «blir behandlet som slaver» ifølge [Huffington Post](#).

Flere protester Dette er ikke første gang arrangementet blir kritisert. Blant annet Amnesty International gikk i november ut med en rapport som viste at nesten 1,4 millioner utenlandske arbeidere brukes i arbeidet med å få landet klart til VM.

Det ble også dokumentert at arbeidere blir satt til annet arbeid enn det de har blitt ansatt for å gjøre, samt at lønningene er mye lavere enn annonsert. Det er også rapporter om at lønn har blitt tilbakeholdt av arbeidsgiveren.

På FEMENS Facebook-side ligger det også en beskjed hvor organisasjonen fordømmer «sports-mafiaen» og krever at menneskerettighetene oppfylles, også «utenfor gresset.»

Må jobbe i heten En arbeider fra Nepal forteller at de ble tvunget til å jobbe tolv timer hver dag, sju dager i uken under sommeren selv om temperaturen regelmessig var over 45 grader. Det til tross for arbeidsmiljøloven i Qatar har en maks tid på ti timer og at ingen skal jobbe mellom 11.30 og 15.00 på sommeren.

I oktober ble FIFA tvunget til å ta opp arbeidsforholdene i Qatar etter at The Guardian hadde avslørt at flere arbeidere fra Nepal hadde dødd i løpet av de siste månedene.

PROTEST: De to aktivistene fra FEMEN avbrøt onsdag kveld et tysk talkshow for å gjøre folk oppmerksomme på forholdene gjeste-arbeidere lever under i Qatar. Foto: EPA/MARKUS HERTICH / ZDF ATTENTION

Fagforeninger har advart mot at hele 4000 arbeidere står i fare for å miste livet for fotball-VM i 2022 innledes.

Over 1000 fallskader FIFA-president Sepp Blatter lovet å reise til Qatar for å møte emiren, Tamim bin Hamad al-Thani, for å diskutere arbeidsforholdene. Etter møtet sa Blatter at han hadde fått forsikringer om at tiltak var gjort.

Det har ikke beroliget menneskerettsorganisasjoner. Ifølge en kilde på Dohas største sykehus så ble det i 2012 lagt inn over 1000 personer som hadde ramlet ned fra høy høyde under jobbing med VM-byggingen.

Flere døde av fallskadene, mens rundt 10 prosent ble handikappede.

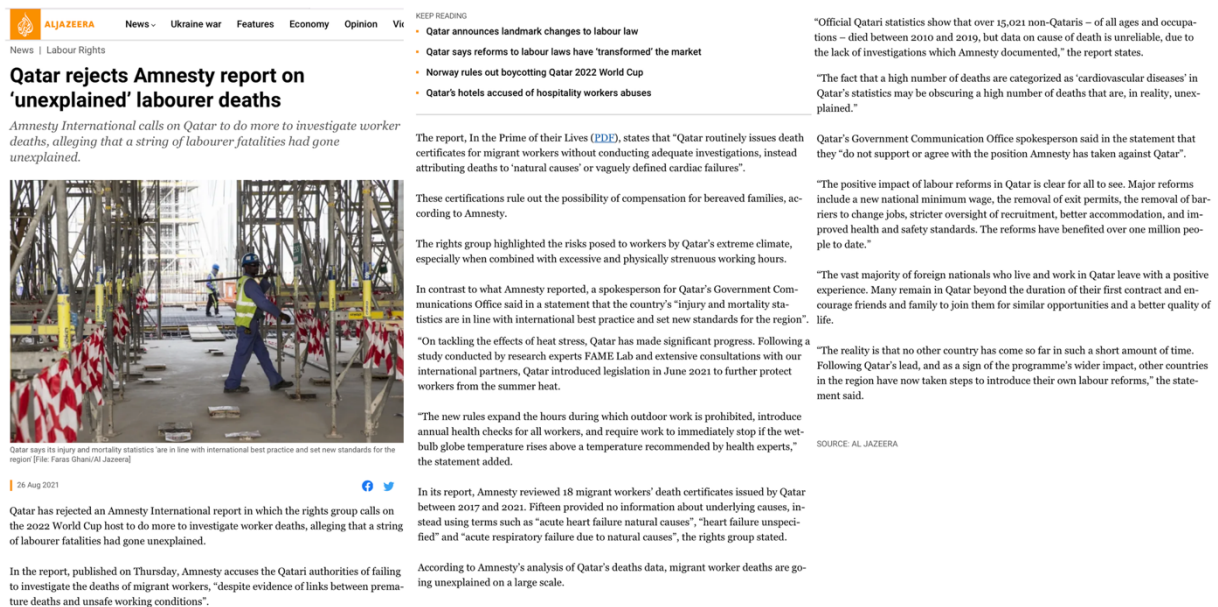
PRESIDENTEN: FIFA-president Sepp Blatter og Sheikh Mohammed bin Hamad al-Thani. Sistnevnte hadde ansvaret for Qatars søknad om fotball-VM 2022. Foto: AP Photo/Osama Faisal

Nyhetsartikkelen «Her bæres de toppløse VM-protestantene ut av det tyske talkshowet» ble publisert på Dagbladets nettside 13. desember 2013 (Ytterstad og Nitsche 2013). Overskrift og ingress demonstrerer sammen at det er nærliggende at artikkelen har problematisering av FIFA som sitt utgangspunkt. De første avsnittene i artikkelen viser imidlertid til at markeringen springer ut av arbeidsforholdene til fremmedarbeidere i Qatar, der protestantene skal ha ropt «Boikott FIFA Mafia» og vært påmalt ordene «Blod og spill». Når det under mellomtittelen «Flere protesterer» påpekes at det ikke er første gangen verdensmesterskapet er gjenstand for kritikk, og videre at en rapport fra Amnesty International trekkes frem som et

illustrerende eksempel, settes man på sporet av at tolkningsrammen *menneskerettighetsbrudd* kan være legitim. Synet bekreftes langt på vei av mellomtittelen «Må jobbe i heten», hvor en nepalsk fremmedarbeider siteres på hva slags forhold man har med å gjøre.

I de påfølgende avsnittene fortelles det om at FIFA har vært tvunget til å ta opp temaet som følge av en avsløring fra The Guardian tidligere samme år, og at Blatter har møtt og fått forsikringer av emiren i Qatar om at situasjonen tas på alvor. Med hensyn til at fagforeninger og menneskerettighetsorganisasjoner ellers er aktører som blir sitert, som begge tematiserer et høyere antall av dødsfall, fremstår landets brudd på menneskerettigheter som en treffende tolkning av artikkelen. Sistnevnte av dem er i tillegg inkludert under mellomtittelen «Over 1000 fallskader». Der den første bildeteksten konkret setter den aktuelle hendelsen i sammenheng med å belyse arbeidsforholdene, forteller den andre bildeteksten mer generelt at det er FIFA-presidenten og lederen for Qatars VM-søknadskomite som er avbildet. Følgelig bidrar den ikke med opplysninger som kunne problematisert andre forhold tilknyttet tildelingen, og som det muligens hadde vært passende å ha med.

4.4.2 Analytisk eksempel 2

ALJAZEERA News - Ukraine war Features Economy Opinion Vir

KEEP READING

- Qatar announces landmark changes to labour law
- Qatar says reforms to labour laws have 'transformed' the market
- Norway rules out boycotting Qatar 2022 World Cup
- Qatar's hotels accused of hospitality workers abuses

Qatar rejects Amnesty report on 'unexplained' labourer deaths

Amnesty International calls on Qatar to do more to investigate worker deaths, alleging that a string of labourer fatalities had gone unexplained.

Qatar says its injury and mortality statistics are in line with international best practice and set new standards for the region (File: Faran Ghani/M Jazeera)

26 Aug 2021

Qatar has rejected an Amnesty International report in which the rights group calls on the 2022 World Cup host to do more to investigate worker deaths, alleging that a string of labourer fatalities had gone unexplained.

In the report, published on Thursday, Amnesty accuses the Qatari authorities of failing to investigate the deaths of migrant workers, "despite evidence of links between premature deaths and unsafe working conditions".

The report, in the Prime of their Lives (PDE), states that "Qatar routinely issues death certificates for migrant workers without conducting adequate investigations, instead attributing deaths to 'natural causes' or vaguely defined cardiac failures".

These certifications rule out the possibility of compensation for bereaved families, according to Amnesty.

The rights group highlighted the risks posed to workers by Qatar's extreme climate, especially when combined with excessive and physically strenuous working hours.

In contrast to what Amnesty reported, a spokesperson for Qatar's Government Communications Office said in a statement that the country's "injury and mortality statistics are in line with international best practice and set new standards for the region".

"On tackling the effects of heat stress, Qatar has made significant progress. Following a study conducted by research experts FAME Lab and extensive consultations with our international partners, Qatar introduced legislation in June 2021 to further protect workers from the summer heat.

"The new rules expand the hours during which outdoor work is prohibited, introduce annual health checks for all workers, and require work to immediately stop if the wet-bulb globe temperature rises above a temperature recommended by health experts," the statement added.

In its report, Amnesty reviewed 18 migrant workers' death certificates issued by Qatar between 2017 and 2021. Fifteen provided no information about underlying causes, instead using terms such as "acute heart failure natural causes", "heart failure unspecified" and "acute respiratory failure due to natural causes", the rights group stated.

According to Amnesty's analysis of Qatar's deaths data, migrant worker deaths are going unexplained on a large scale.

Qatar's Government Communication Office spokesperson said in the statement that they "do not support or agree with the position Amnesty has taken against Qatar".

"The positive impact of labour reforms in Qatar is clear for all to see. Major reforms include a new national minimum wage, the removal of exit permits, the removal of barriers to change jobs, stricter oversight of recruitment, better accommodation, and improved health and safety standards. The reforms have benefited over one million people to date."

"The vast majority of foreign nationals who live and work in Qatar leave with a positive experience. Many remain in Qatar beyond the duration of their first contract and encourage friends and family to join them for similar opportunities and a better quality of life.

"The reality is that no other country has come so far in such a short amount of time. Following Qatar's lead, and as a sign of the programme's wider impact, other countries in the region have now taken steps to introduce their own labour reforms," the statement said.

SOURCE: AL JAZEERA

Både overskriften og ingressen til nyhetsartikkelen «Qatar rejects Amnesty report on 'unexplained' labourer deaths», publisert på nettsiden til Al Jazeera English 26. august 2021 (Al Jazeera English 2021a), bærer preg av at to aktører settes opp mot hverandre. Konkret handler det om at Amnesty International i en nylig utgitt rapport anklager Qatar for ikke å ha lagt ned et forsvarlig og tilstrekkelig arbeid i å identifisere dødsårsakene blant landets

fremmedarbeidere, som det hevdes har et tilsnitt av uforklarlighet. På bakgrunn av at mer nøyaktige undersøkelser uteblir, oppgis heller mindre presise eller vage årsaker til dødsfallene. At journalisten har valgt å inkludere menneskerettighetsorganisasjonens vektlegging av utfordringer knyttet til klima og arbeidsforhold, skaper nærmest en fornemmelse av at det er naturlig som leser å innta en kritisk posisjon der Qatars forklaringer arter seg som lite troverdige.

I de tidlige avsnittene poengteres det også at qatarske myndigheters syn på saken står i kontrast til det Amnesty International mener å ha belegg for å kritisere. Symptomatisk for mye av det som tidligere i oppgaven er skrevet om Qatars ambisjoner for mesterskapet, tegner en talsperson et positivt bilde av forholdene i landet, der det understrekes at det har blitt gjort større fremskritt. Igjen refererer journalisten til den nevnte rapporten, som består av analyse som konkluderer med obskure dødsfall blant fremmedarbeidere. Når Amnesty International mener at dødsårsaksstatistikken som Qatar opererer med er «upålitelig», er det en relativt bombastisk fornektelse. Samtidig vitner utsagnene til organisasjonen om at de har gjort et grundig arbeid og har oversikt, eksemplifisert med tallene som oppgis. Det fører med seg en viss troverdighet.

Talspersonen for qatarske myndigheter påpeker at man ikke støtter posisjonen Amnesty International har inntatt overfor Qatar, noe som kan antyde at kritikken oppleves mer som en holdning enn å være faktabasert. Avslutningsvis ramser vedkommende opp arbeidsreformer som har blitt innført i landet og deres positive innflytelse, før landets utvikling nok en gang trekkes frem. Qatar fremstår mer eller mindre som et foregangsland innad i regionen, hvilket er naturlig å se i sammenheng med landets omfattende arbeid med merkevarebygging. Gjennomgående er det de krevende forholdene til fremmedarbeiderne som skildres i artikkelen, med to aktører som utviser forskjeller i argumentasjonen om og perspektiver på temaet.

4.5 Boikott

Tolkningsrammen *boikott* omfattes av «saker som tematiserer om verdensmesterskapet burde boikottes eller ikke». Eliteserielubben Tromsø IL var først ute med å ta til orde for at det norske herrelandslaget burde avstå fra deltakelse dersom det kvalifiserte seg til fotball-VM. Like etter begynte man å se konturene av at standpunktet fikk fotfeste blant flere eliteserielubber, i form av enten å stille seg bak oppfordringen eller signalisere at temaet

ville tas opp på deres årsmøter. Norges fotballforbunds holdning var å følge Amnesty Internationals anbefaling om å påvirke fremfor å boikotte, noe som ble bifalt av interesseorganisasjonen Norsk Toppfotball (NTB 2021). Da forslaget om å ta stilling til spørsmålet om mesterskapsboikott ble nedstemt under første forbundsting etter at debatten ble reist, lanserte Norges fotballforbund muligheten for å behandle det på et ekstraordinært ting i junimåned (Hugsted 2021, 24), hvor et klart flertall stemte mot boikott. Likevel ble det vedtatt at tiltak som et eget utvalg hadde sammenfattet i løpet av perioden mellom de to forbundstingene, skulle følges opp. Tiltakene gikk ut på å oppnå bedre kår for fremmedarbeidere og menneskerettigheter i Qatar, samt at Norges fotballforbund skal stille strengere krav til seg selv, norsk idrett og FIFA (Langeveld, Drake og Fjeld 2021).

Ikke bare var det debatten og det endelige utfallet av den som fikk internasjonal oppmerksomhet (Al Jazeera English 2021b), men etter at det norske herrelandslaget markerte med t-skjorter i forkant av en kvalifiseringskamp i mars for å vise motstand mot menneskerettighetsbruddene i Qatar, ble det skrevet saker som «Norway players take human rights stand before World Cup qualifier» (Christenson 2021) og «Why are football teams protesting against Qatar 2022 World Cup?» (Al Jazeera English 2021c). FIFA kom også med en uttalelse der de gjorde det klart at støttemarkeringene ikke ville få konsekvenser, da lovverket deres i utgangspunktet forbyr politiske, religiøse eller personlige ytringer (MacInnes 2021a).

4.5.1 Analytisk eksempel 1

● This article is more than 2 years old

Fifa takes no action over Norway protest as FA voices Qatar concerns

- Norway players championed human rights in Qatar
- FA sees 'much more to be done' over migrant workers

■ Norway players protest Qatar human rights abuses before World Cup qualifier - video

Norway's players will not be penalised by Fifa for [championing human rights in Qatar](#). Confirmation emerged as the English Football Association indicated a need for greater action from the World Cup hosts to protect migrant workers.

With qualifying for next year's [World Cup](#) beginning in earnest, a growing number of European nations are speaking up about human rights concerns in Qatar. Before playing Gibraltar on Wednesday night, Erling Haaland and his Norway teammates wore T-shirts that read "Human rights On and off the pitch".

Laws of the game prevent players from using equipment that bears "any political, religious or personal slogans", but on Thursday [Fifa](#) said they would be taking no action regarding the protest.

"Fifa believes in the freedom of speech and in the power of football as a force for good," a spokesperson for the governing body said. "No disciplinary proceedings in relation to this matter will be opened by Fifa."

Football has begun to speak up on Qatar's human rights record following a [Guardian report](#) that more than 6,500 migrant workers have died in the country over the past decade. This week Amnesty International warned of measures that could undermine recent improvements in workers' rights in the country.

This month the Dutch FA said it would not boycott the tournament, in line with Amnesty's recommendations, but would "use the current spotlight on the World Cup and make our own contribution to efforts to improve the plight of migrant workers in Qatar".

On Thursday the English FA issued a statement saying it intended to engage with the tournament in a "socially responsible" manner and that there was "still much more to be done" on human rights in the country.

The FA said it acknowledged the recent reports "regarding the conditions for migrant workers in Qatar". The statement continued: "We are working closely with all to ensure that, if we qualify, we approach our participation in the upcoming Fifa World Cup in a socially responsible manner.

"From those discussions to date, we believe that there is evidence of some progress being made by Qatar, however we recognise there is still much more to be done.

"Our view remains that change is best achieved by working collaboratively with others so that we can continue to ask the right questions, while always being mindful that we have our own challenges in this country."

The president of Fifa, Gianni Infantino, was asked this month about the deaths of workers in Qatar. "Every one is tragic and we acknowledge that," he said. But he warned against a boycott saying: "Our position at Fifa has always been, and will always be, engagement and dialogue is the only and the best way forward to make changes happen."

Nyhetsartikkelen «Fifa takes no action over Norway protest as FA voices Qatar concerns» ble publisert på nettsiden til The Guardian 25. mars 2021 (MacInnes 2021a). Artikkelen overskrift er noe tvetydig, og kan forstås å være sentrert rundt tematikk som omhandler boikott og menneskerettighetsbrudd. Det samme gjelder for ingressen og brødteksten, som både viser til det norske herrelandslagets markering og at Det engelske fotballforbundet etterlyser at mer arbeid legges ned for å ivareta menneskerettigheter i Qatar. At spørsmålet om mesterskapsboikott er nært knyttet til forholdene fremmedarbeidere eksponeres for, er berørt i metodekapitlet. Likevel fremstår tolkningsrammen *boikott* enn så lenge som utgangspunktet for artikkelen, og valget av bilde og dets bildetekst understøtter til en viss grad tolkningen. I de første avsnittene vises det til at de norske fotballspillerne ikke vil bli straffet av FIFA, og at et voksende antall europeiske nasjoner gir uttrykk for bekymringer vedrørende menneskerettighetene i vertslandet for fotball-VM. At den norske markeringen ikke får ytterligere etterspill, begrunnes av FIFA med at organisasjonen har tiltro til at ytringsfrihet og «kraften i fotball» kan føre til noe positivt.

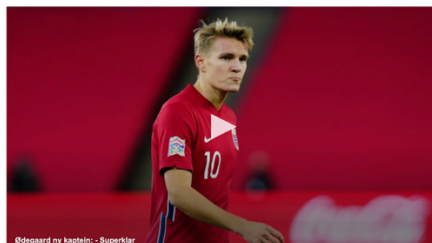
Etter at det blir gjort et poeng av at fotballen, fremstilt som en enhetlig enhet, har blitt bevisstgjort Qatars historikk med menneskerettigheter i kjølvannet av en The Guardian-artikkel, blir det påpekt at Det nederlandske fotballforbundet ikke kommer til å ty til boikott, på bakgrunn av heller å benytte anledningen til å komme med egne bidrag i forsøket på å

forbedre situasjonen til fremmedarbeiderne. Det engelske fotballforbundet har opplyst at de vil ta del i mesterskapet på en sosialt ansvarlig måte, samtidig som de erkjenner både en viss fremgang og et større forbedringspotensiale i tilknytning til behandlingen av arbeiderne. Dermed forbindes forholdene i Qatar mer konkret med en tematisering av boikott, og i det siste avsnittet uttaler FIFA-president Gianni Infantino seg om dødsfall blant arbeidsstyrken og boikott. Om det siste siteres han på at engasjement og dialog betraktes som de beste virkemidlene i oppnåelsen av endring. Selv om det norske herrelandslagetets markering ikke eksplisitt fremmer boikott, oppleves den å inngå i den større debatten som på daværende tidspunkt var ytterst aktuell.

4.5.2 Analytisk eksempel 2

Solbakken om Qatar-VM: - Skandale

Ståle Solbakken mener det kommende verdensmesterskapet i Qatar er pinlig for FIFA, på bakgrunn av hvordan arrangøren ble tildelt mesterskapet.

Ødegaard ny kaptein: - Superkar
MED FLAGGET PÅ BRYSTET: Martin Ødegaard er Norges nye landslagkaptein. Foto: Norges Fotballforbund / NTB

Hei, denne artikkelen er over ett år gammel og kan inneholde utdatert informasjon.

Christian M. Hugsted, Tom Ulrik Bratland

Ståle Solbakken har gjennom uka uttalt seg om Qatar-VM og kommet med sitt synspunkt når det gjelder mulig boikott av det ondiskuterte mesterskapet.

Diskusjonen blusset opp igjen da [The Guardian avslørte at over 6500 migrantarbeidere har mistet livet siden landet ble tildelt VM-sluttspillet i 2010](#).

Solbakken stilte blant annet opp i en paneldebatt i regi av NFF, hvor han møtte Gert Moldestad fra Supporteralliansen og Tom Hægli fra Tromsø IL, som begge ønsker at Norge bør boikotte VM i Qatar neste år. [Solbakken er på sin side klar på at han ikke støtter noen boikott](#).

Da landslagssjefen tok ut sin første landslagstropp fredag, handlet store deler av pressekonferansen om samme tema.

- Det jeg mener, er at uansett om dette ender med en boikott eller ikke, så er det sånn at det må være tyngde bak det vi gjør. Og vi må måles på det vi gjør, sier Solbakken og fortsetter:

- Alle vil jo det samme, alle vil at de arbeiderne skal få det bedre, at det skal gå i riktig retning der. Da har jeg et press på meg for å bidra, og det har Norges Fotballforbund. Så har jeg en annen mulighet til å påvirke enn det Terje (Svendsen) har, fordi jeg er på andre arenaer enn det styret er. Vi kan påvirke på forskjellig måte, og det gjør vi.

- Går en grense

Han forteller at landslagsspillerne også er opptatt av spørsmålet om Qatar og mulig boikott.

- Vi må adressere det. Spillerne er og opptatte av det. Så går det hele tiden en grense på hva spillerne kan bruke av tid og ressurser på det, i forhold til at vi også skal gjøre noe annet. Men alle de jeg har snakket med nå, har vært opptatt av det. Alle er innstilt på at dette er en del av det daglige og at de vil gjøre en forskjell, sier Solbakken.

Landslagssjefen sier at det ikke handler om man er for eller imot menneskerettigheter, men om hvilke virkemidler man tror er mest effektive over tid.

På spørsmål om hvilke virkemidler landslaget kan ta i bruk, svarer Solbakken:

- Vi har noen tanker om det, men siden vi ikke har møttes da, fordi vi er såpass spredt og jeg ikke har fått reise, så har vi diskutert det litt innad i støtteapparatet, men vi har ikke fått diskutert det med spillerne. Så det må jeg komme tilbake til, for det blir ikke bare jeg som skal kunne stå inne for det.

- Skandale

Den ferske landslagstreneren snakket også om legitimiteten bak at Qatar først fikk tildelt VM tilbake i 2010, der flertallet av dem som avga sin stemme i senere tid har blitt knyttet til kriminelle handlinger.

- Du kan se det på to måter: Det er en dundrende skandale, en dundrende fiasko for den legitimiteten. Det er pinlig for FIFA. Men så kan du snu det litt på hodet: Er det også bra at man i hvert fall klart å avdekke så mye, og at det fikk såpass store konsekvenser?

- Det ble i hvert fall satt et søkelys på det. Men det går ikke an å si noe så noe annet enn at legitimiteten for å legge VM dit, ikke er til stede. Det må jeg bare si, det er ikke mer å si om det, sier Solbakken og legger til:

- Problemet er, hva gjør vi nå? Det er det diskusjonen går på. Jeg forsvarer ikke FIFA eller UEFA, det håper jeg alle har forstått. Jeg synes det er en maktorganise, jeg synes det er organisasjoner som må bli gransket. Jeg synes man må la journalister få granske det. De må åpne seg for at dette ikke skjer i framtida.

Fakta om Qatar-VM:

* Ble tildelt VM 2. desember 2010. Det blir det første landet i Midtøsten til å arrangere fotball-VM.

* Qatar slo ut Australia, Japan, Sør-Korea og USA i avstemningen.

* I 2011 kom de første beskyldningene om korrupsjon i forbindelse med tildelingen. Tidligere Fifa-generalsekretær Jerome Valcke antydte i en epost at han mente Qatar kjøpte retten til å arrangere VM. Fifas ledelse og Qatar har hele tiden nektet for at stemmer ble kjøpt for å sikre Golf-staten mesterskapet.

* I 2015 ble i alt ni Fifa-topper sikret for korrupsjon av påtalemyndigheten i USA. Like etter trakk Sepp Blatter seg som president i det som senere er omtalt som den store Fifa-skandalen.

* Tildelingen av 2022-VM er fortsatt under formell etterforskning av det franske økokrim (PNF). Tidligere Uefa-president Michel Platini er blant dem som er anklaget for korrupsjon, men han har nektet for dette.

* Den britiske avisen The Guardians rapport viser at over 6500 fremmedarbeidere, hovedsaklig fra India, Nepal, Pakistan, Sri Lanka og Bangladesh, har mistet livet siden tildelingen til Qatar for over ti år siden. 37 av dødsfallene er direkte tilknyttet stadionbygging.

* Flere organisasjoner har i lang tid hevdet at Qatar bryter grunnleggende menneskerettigheter, blant annet forbud mot homofil og uakseptabel behandling av utenlandske arbeidere.

Kilder: BBC, Al Jazeera, Sunday Times, The Guardian.

(NTB)

Nyhetsartikkelen «Solbakken om Qatar-VM: - Skandale» ble publisert på nettsiden til Dagbladet 13. mars 2021 (Hugsted og Bratland 2021). Dersom man ser dens overskrift og ingress under ett, kan det argumenteres for at tolkningsrammen *FIFAs legitimitet* utpeker seg som en relevant, innledende forståelse av artikkelen. Brødteksten forteller at den norske herrelandslagstreneren Ståle Solbakken den seneste uken har uttalt seg om Qatar-VM, der han har gjort rede for sitt synspunkt på mesterskapsboikott. Når det i det påfølgende avsnittet står skrevet at diskusjonen har blusset opp igjen etter avsløringer fra The Guardian om tusenvis av dødsfall blant fremmedarbeidere, er det nok et eksempel på sammenvevingen av boikott og menneskerettighetsbrudd. I uthevet skrift står det at etter landslagstreneren tok ut en

landslagstropp, var boikottspørsmålet temaet for store deler av pressekonferansen hans. At det i tillegg vises til at han, som ikke støtter boikott, har deltatt i en paneldebatt med to personer som er for å boikotte fotball-VM, betyr følgelig at det innledningsvis er et overhengende fokus på boikott av mesterskapet.

Frem til mellomtittelen «- Går en grense» adresserer Solbakken at det eksisterer forskjellige måter å påvirke på, noe som avsnittene etter mellomtittelen i stor grad også tar for seg. Avsnittet der han siteres på at det gjelder å ta i bruk de virkemidlene som man anser som mest effektive over tid, er uthevet, og det journalistiske grepet er delaktig i å underbygge argumentasjonen og til dels viktigheten av at det utøves en form for innflytelse. Under mellomtittelen «- Skandale» er fokus rettet mot legitimiteten bak tildelingen til Qatar, og at et flertall av stemmegiverne senere har blitt knyttet til kriminelle handlinger. I det neste avsnittet omtaler Solbakken situasjonen blant annet som en «dumdrende skandale», hvilket peker tilbake på sitatet i overskriften.

De siste avsnittene omfattes av at han påpeker en fraværende legitimitet hva angår valget av Qatar som vertsnaasjon, og at FIFA og UEFA er organisasjoner som må utsettes for granskning. Nok en gang aktualiseres tolkningsrammen *FIFAs legitimitet*, men overordnet foreligger det en opplevelse av at spørsmålet om boikott legger grunnlaget for tematiseringen av omstendighetene rundt tildelingen. Til en viss grad kommer det frem i form av at journalistene skriver at Solbakken *også* snakket om legitimiteten bak at Qatar fikk tildelt verdensmesterskapet tilbake i 2010.

5. Kvantitativ innholdsanalyse

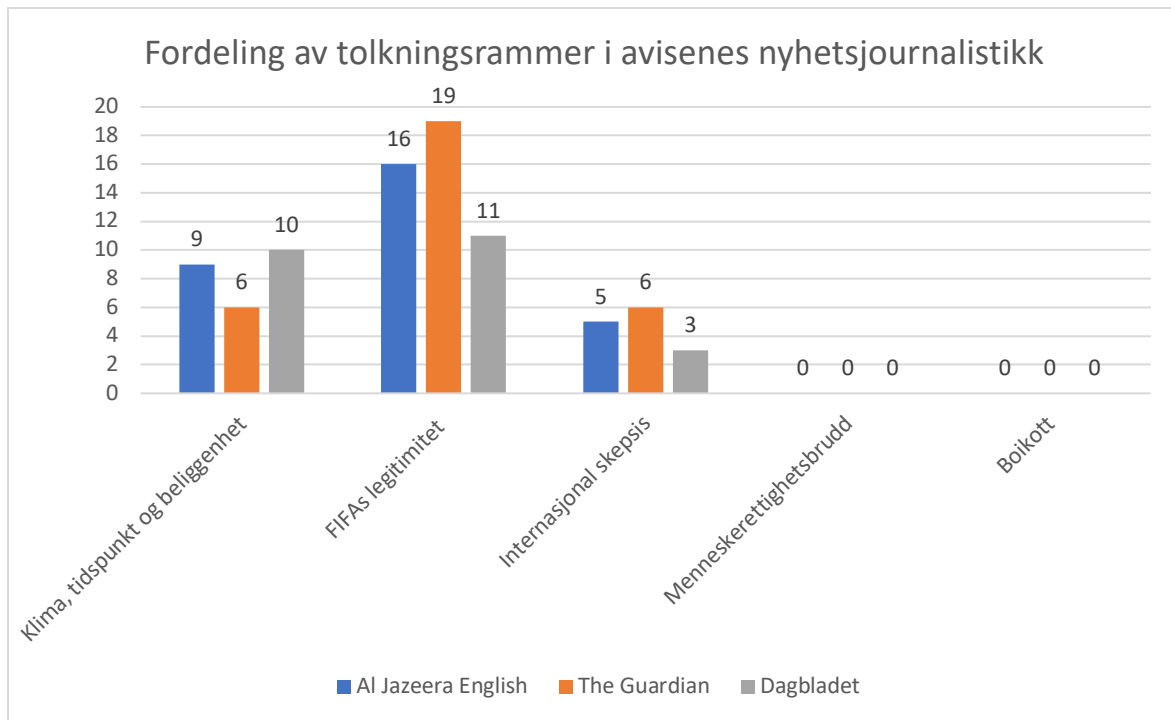
Analysematerialet for den kvantitative innholdsanalysen er 249 artikler, basert på 197 artikler knyttet til nyhetsjournalistikk og 52 til meningsjournalistikk. Først vil jeg presentere hvordan de fordeler seg på oppgavens fem tolkningsrammer under hver enkelt av de tre analytiske periodene, noe som betyr at tallene noen steder blir små. Deretter tar jeg for meg den totale fordelingen, og til slutt viser jeg spredningen til kilder og sjangrer på rammene. Jeg vil samtidig trekke konklusjoner av gjennomgående tendenser.

5.1 Første periode

Tildelingen av fotball-VM til Qatar 2. desember 2010 markerer startdatoen for perioden. Utvalget består av 31 artikler om nyhetsstoff og 14 artikler om meningsstoff i The Guardian, 30 artikler om nyhetsstoff i Al Jazeera English og 24 artikler om nyhetsstoff og tre om meningsstoff i Dagbladet.

5.1.1 Nyhetsjournalistikk

Vedlegg 2 peker på at *FIFAs legitimitet* dominerer i den første perioden og utgjør 54 prosent (N=46) av den totale dekningen. På plassene bak følger *klima, tidspunkt og beliggenhet* og *internasjonal skepsis* med en utbredelse på henholdsvis 29 prosent (N=25) og 17 prosent (N=14). At den umiddelbare mediedekningen markant preges av å problematisere omstendighetene rundt tildelingen, er således i overensstemmelse med Reiches (2015) forståelse av at korrupsjonen i FIFA var det første fokuspunktet for internasjonale nyhetsmedier. Ifølge artikkelforfatteren vendte medieoppmerksomheten seg deretter mot spørsmålet om Qatars klima innebar en forflytning av tidspunktet for mesterskapet, og statistikken underbygger at tematiseringen var aktuell fra tidlig av. Samtidig ble tildelingen unektelig møtt med skepsis, der flere forhold i landet ble adressert. Dermed inngår dekningen i en tradisjon som tar for seg utfordringer knyttet til vertsnasjonens kulturelle og sosiale forhold i forkant av avviklingen, hvilket er karakteristisk for flere av de tidligere omtalte mega-sportsarrangementene.

Figur 5.1: Den prosentvise fordelingen av tolkningsrammer i avisenes nyhetsjournalistikk i den første perioden.

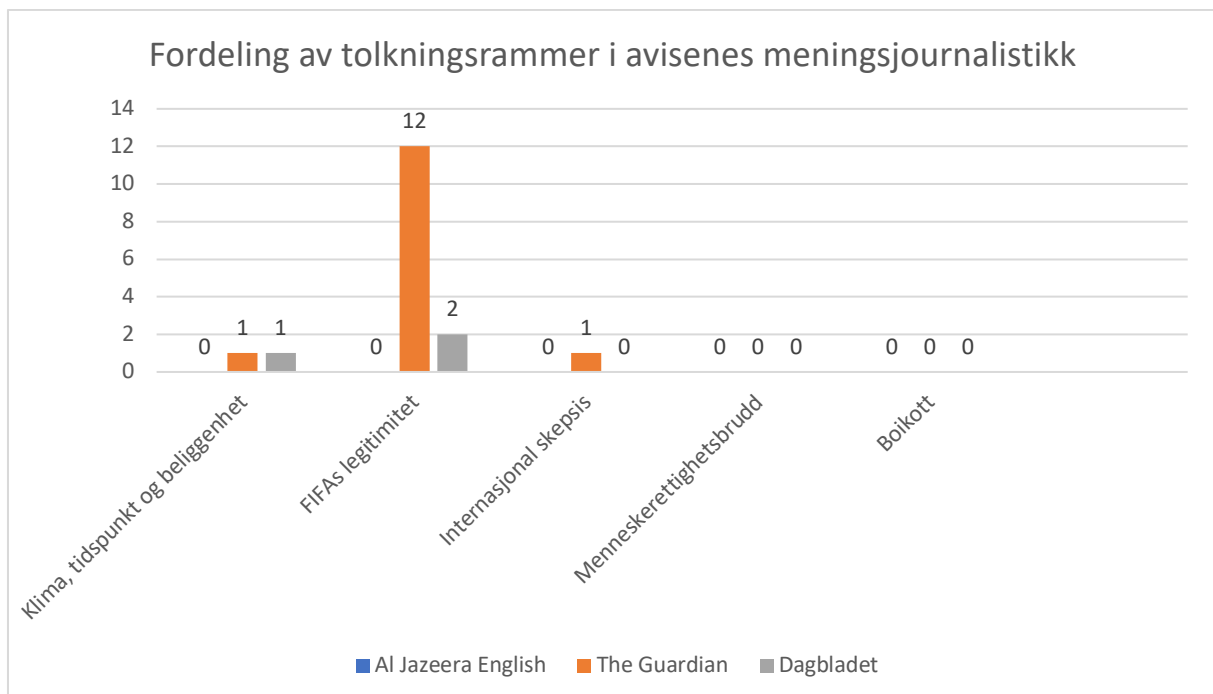
På detaljnivå (figur 5.1) inneholder The Guardian flest artikler som favner *FIFAs legitimitet*, med en forekomst på 61 prosent (N=19). Det er også avisen som kan vise til minst variasjon i anvendelsen av tolkningsrammene, og *klima, tidspunkt og beliggenhet* 20 prosent (N=6) og *internasjonal skepsis* 19 prosent (N=6) utgjør det øvrige nyhetsstoffet. Al Jazeera English utviser også en tilbøyelighet til å prioritere rammen, da prosentandelen er på 53 prosent (N=16). *Klima, tidspunkt og beliggenhet* og *internasjonal skepsis* går respektivt igjen i 30 prosent (N=9) og 17 prosent (N=5) i utvalget. For Dagbladets vedkommende er spredningen mer jevn, og den prosentvise fordelingen innebærer at *FIFAs legitimitet* har en forekomst på 46 prosent (N=11), *klima, tidspunkt og beliggenhet* på 42 prosent (N=10) og *internasjonal skepsis* på tolv prosent (N=3).

Blant tolkningsrammene som går igjen i den første perioden, er det *FIFAs legitimitet* som i størst grad kan assosieres med en kritisk journalistikk. I så måte bekreftes The Guardian som en aktør som ved anledning utfordrer makthavere. Selv om det nødvendigvis ikke fremkommer gjennom kvantitativ analyse, tar flere av artiklene form av å være inngående i presentasjonen av hvordan tildelingen av mesterskapet var basert på korrupsjon (Scott 2011; Conn 2011). Til en viss grad indikerer dette at en undersøkende tilnærming står sterkt som en del av avisens normgrunnlag, og som dermed bryter med Levys (2007) beskrivelse av den britiske nyhetsdekningen av fotball-VM i Brasil.

Når dekningen til Al Jazeera English likeledes består av en tydelig overvekt av tolkningsrammen, understøtter det formålet om å opp tre kritisk overfor myndigheter og eliter. Samtidig er det illustrerende for enkelte av artiklene at vinklingen omhandler benektelse av korrupsjonspåstandene (Al Jazeera English 2011b; Al Jazeera English 2011d), hvilket det kan være rimelig å se i sammenheng med det grunnleggende ønsket om å belyse alle sidene av saken. Sammenlignet med utvalget til de to andre avisene, kan dekningen tidvis tolkes som et motsvar til det som fremstår som et vestlig perspektiv på kontroversen. Blant nyhetsutvalget til Dagbladet finner man også flest artikler som er underordnet *FIFAs legitimitet*, knepent foran *klima, tidspunkt og beliggenhet*. Den siste omfattes gjerne av konflikt, der spesielt ulike idrettsforbund uttrykker motstand mot potensielle endringer av mesterskapets format. Dominansen til de to tolkningsrammene kan være illustrerende for en profil som veksler mellom tyngre og lettere stoff.

5.1.2 Meningsjournalistikk

Den samlede forekomsten til meningsjournalistikken i de tre avisene inngår i vedlegg 3. *FIFAs legitimitet* har også på dette området størst utbredelse og utgjør hele 78 prosent (N=14), mens *klima, tidspunkt og beliggenhet* og *internasjonal skepsis* begge representerer elleve prosent og to artikler hver.

Figur 5.2: Den prosentvise fordelingen av tolkningsrammer i avisenes meningsjournalistikk i den første perioden.

Figur 5.2 viser at The Guardian igjen ikke bare inneholder det høyeste antallet totalt, men også en størst tilstedeværelse av *FIFAs legitimitet* med en prosentandel på 80 prosent (N=12).

Både *internasjonal skepsis* og *klima, tidspunkt og beliggenhet* finner sted i syv prosent av artiklene, da begge er representert ved én artikkel. Der det ikke foreligger noen innslag hos Al Jazeera English, betyr de tre artiklene hos Dagbladet en fordeling på 67 prosent (N=2) for *FIFAs legitimitet* og 33 prosent (N=1) for *klima, tidspunkt og beliggenhet*. Med unntak av ett ikke-redaksjonelt meningsbidrag hos The Guardian, er det øvrige utvalget redaksjonelle meningsbidrag. Det er flere interessante aspekter å kommentere i denne sammenhengen. Store deler av kapitlet om Al Jazeera English handler riktignok om kanalens funksjon som kringkaster, men jeg vil hevde det er grunn til å tro at beskrivelsene også lar seg overføre til nettsiden. All den tid inkludering av et mangfold av synspunkter og meninger er blant kanalens hovedstrategier, er det overraskende at avisen ikke rommer noen meningsbærende artikler. Spesielt påfallende blir det når man tar i betraktning at tildelingen av fotball-VM til Qatar utløste mang en debatt som angår landets redelighet, og som dermed er inngripende i motivasjonen for å arrangere mesterskapet. I så henseende fremstår det som naturlig at de berørte av kritikken ville gitt seg til kjenne.

I kapitlet om The Guardian tegnes det et bilde av at meningsjournalistikk er en vesentlig komponent i avisens redaksjonelle linje. Det handler om at den selv skal bidra med saklige diskusjoner, samtidig som leserne oppmuntres til å medvirke til forskjellig innhold. I løpet av de seneste årene har avisen også beveget seg vekk fra nyheter til fordel for analyser (Küng 2015, 12), hvilket kan være med på å forklare det høye antallet artikler. I likhet med nyhetsstoffet inneholder flere av de aktuelle artiklene relativt systematiske beskrivelser av kontroversen og mulige konsekvenser av den. Sportsjournalistikken i Dagbladet skal gjerne være basert på en kommenterende og analytisk tilnærming, og i det empiriske utvalget gir det utslag i at avisen vier plass til tre lederkommentarer. Forekomsten virker å være noe lav, og med hensyn til at sport som stoffområde er av høy redaksjonell verdi for Dagbladet, kan det argumenteres for en forventning om flere innslag. Et interessant funn relatert til én av dem, er at artikkelforfatteren ikke er eksplisitt kritisk til valget av Qatar som vertsnasjon (Sæther 2010). I artikkelen trekkes et mesterskap i landet frem som et forsvarlig valg, og det tas samtidig mer eller mindre et oppgjør med den norske anglofilien og arrogansen blant engelske myndigheter og avisredaksjoner.

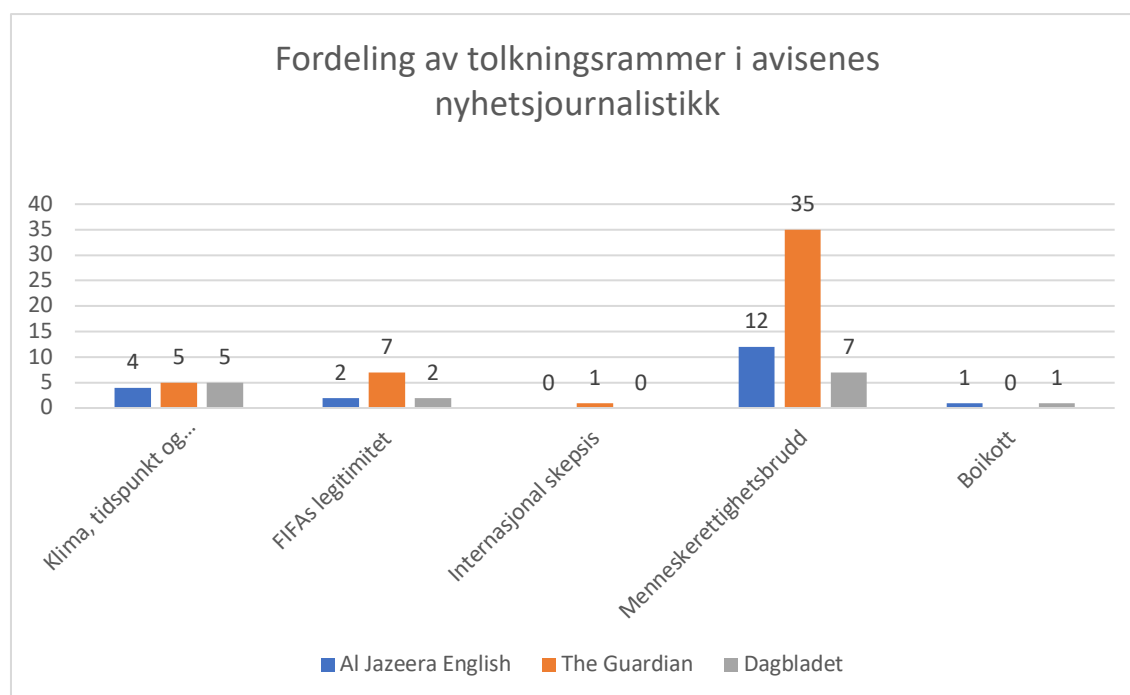
5.2 Andre periode

Periodens startdato er basert på The Guardians avsløringer om at minst 44 fremmedarbeidere hadde dødd under forberedelsene til mesterskapet, hvilket ble offentliggjort 25. september

2013. Utvalget består av 48 artikler om nyhetsstoff og tolv artikler om meningsstoff i The Guardian, 19 artikler om nyhetsstoff og én artikkel om meningsstoff i Al Jazeera English og 15 artikler om nyhetsstoff og fem artikler om meningsstoff i Dagbladet.

5.2.1 Nyhetsjournalistikk

Vedlegg 4 demonstrerer den totale fordelingen av tolkningsrammene i avisenes nyhetsstoff. *Menneskerettighetsbrudd* har den desidert høyeste forekomsten, der prosentandelen er 66 prosent (N=54). Til forskjell fra den første perioden, blir alle tolkningsrammene aktualisert i denne perioden. Den resterende fordelingen er 17 prosent (N=14) for *klima, tidspunkt og beliggenhet*, 13 prosent (N=11) for *FIFAs legitimitet*, tre prosent (N=2) for *boikott* og én prosent (N=1) for *internasjonal skepsis*.

Figur 5.3: Den prosentvise fordelingen av tolkningsrammer i avisenes nyhetsjournalistikk i den andre perioden.

I figur 5.3 fremkommer det at tilstedeværelsen av *menneskerettighetsbrudd* er gjennomgripende for The Guardian, i kraft av å utgjøre 73 prosent (N=35). Mengden oppleves som naturlig og forventet med tanke på at det var avisen som stod bak avsløringene om dødsfall blant fremmedarbeidere, og den er videre illustrerende for den undersøkende journalistikken som karakteriserer avisen. I løpet av perioden ble det blant annet publisert artikler som konkretiserte nye dødstall (Booth 2013b; Gibson 2014b), samt at avisen hadde journalister utplassert i Qatar, India og Nepal for å skildre både egne og arbeidernes opplevelser av arbeidsforholdene (Pattison 2013b; Burke 2013). *FIFAs legitimitet*

forekommer nest flest ganger og dekker 15 prosent (N=7) av nyhetsstoffet, mens andelen er ti prosent (N=5) for *klima, tidspunkt og beliggenhet* og to prosent (N=1) for *internasjonal skepsis*. At den første av disse stadig opptar en relativt stor del av utvalget, kan tolkes som nok et bevis på den kritiske posisjonen som avisen typisk inntar. Blant artiklene som tematiserer tidspunktet for når mesterskapet skal avvikles, finnes det eksempler på å fremheve en form for ubesluttsomhet og fravær av imøtekommelse hos FIFA (Gibson 2013b). Artiklene er delaktige i å understøtte et kritisk perspektiv.

Menneskerettighetsbrudd er også bærende for nyhetsjournalistikken til Al Jazeera English i perioden, da 63 prosent (N=12) av artiklene omfattes av tolkningsrammen. Med henvisning til at qatarske myndigheter bevisst bruker kanalen til å portrettere et positivt bilde av landet, og som dermed innebærer en unnlattelse av kritisk dekning, er funnet oppsiktsvekkende. Samtidig har Samuel-Azran mfl. (2016) demonstrert at artikler på Al Jazeera English nettside tenderer mot å være vel så mye negative i omtalen av Qatar som vestlige medier. Det er heller ikke til å komme unna at kanalen har som siktemål å adressere et internasjonalt publikum, og i en slik kontekst er det nærliggende å tro at det vanskeliggjøres å unngå tematikken om forholdene som fremmedarbeidere utsettes for. Faktum er at ulike aktører i en rekke artikler får anledning til å rette kritikk mot nasjonen (Al Jazeera English 2013a; Al Jazeera English 2013b), noe som ikke står i stil med beskrivelsen av Al Jazeera English som en kanal som i beskjeden grad dekker det qatarske samfunnet. Interessant nok er et tydelig trekk å nedprioritere omtale av dødsfallene, som enten benektes (Bollier 2013) eller normaliseres (Al Jazeera English 2014d). Fokus er fortrinnsvis sentrert rundt utnyttelsen av arbeidsgruppen og mer generelle beskrivelser av forholdene. Avisen inneholder på samme tid flere artikler som skildrer lovnader om implementeringer av reformer (Al Jazeera English 2013c; Al Jazeera English 2014c). Basert på hva som er skrevet om Al Jazeera English tidligere i oppgaven, kan det tenkes å være et strategisk forsøk på å oppnå anerkjennelse og vise omverdenen at man tar tematikken på alvor.

Det resterende nyhetsstoffet fordeler seg 21 prosent (N=4) på *klima, tidspunkt og beliggenhet*, elleve prosent (N=2) på *FIFAs legitimitet* og fem prosent (N=1) på *boikott*. En lav forekomst av *FIFAs legitimitet* og ingen tilfeller av *internasjonal skepsis*, er funn som kan indikere at ytterligere kritisk dekning av landet mer eller mindre blir neglisjert. Noe overraskende er det at spørsmålet om mesterskapsboikott reises i én av artiklene, på det som forstås som et tidlig tidspunkt. Imidlertid hviler spørsmålsstillingen på et premiss om at det oppmuntres til boikott

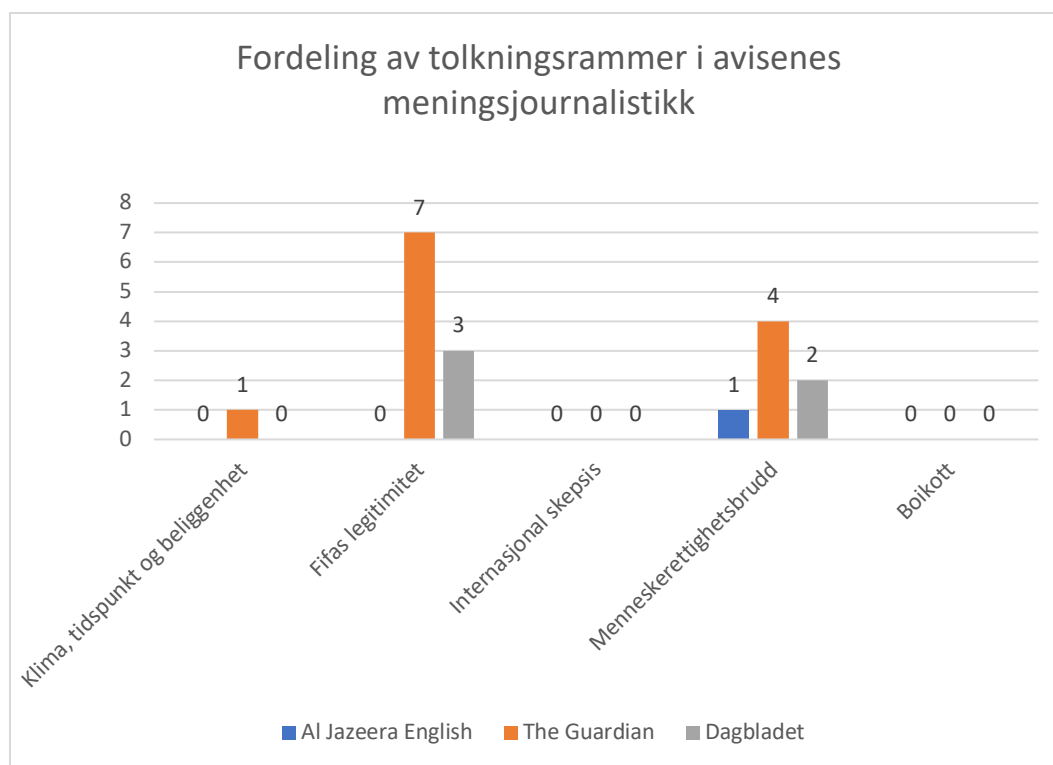
dersom mesterskapet blir avholdt på sommertid (Al Jazeera English 2013d). Som det vil fremgå av analysen senere i kapitlet, er det andre motiver som hovedsakelig preger tematiseringen. Uavhengig av dette kan det hevdes at inkluderingen av en aktør som fremmer et forslag om boikott, til dels posisjonerer Qatar i et mindre heldig lys.

Prosentvis er det ikke de største variasjonene blant artiklene til Dagbladet.

Menneskerettighetsbrudd er igjen mest fremtredende, og rammen utgjør 47 prosent (N=7) av stoffet til avisen. Deretter følger *klima, tidspunkt og beliggenhet* med 33 prosent (N=5), *FIFAs legitimitet* med 13 prosent (N=2) og *boikott* med syv prosent (N=1). I likhet med The Guardian er det et større fokus på antallet fremmedarbeidere som har dødd eller risikerer å dø under forberedelsene til mesterskapet, og Dagbladet siterer avisen i flere av artiklene (Bergquist 2013; Krokfjord 2013). Det i seg selv kan tolkes som et bevis på og anerkjennelse av den kritiske og undersøkende journalistikken til The Guardian, og det kan videre settes i sammenheng med den samfunnskritiske rollen som Dagbladet gjerne inntar. Tidvis anvendes det også en relativt spiss tone, og avisen inkluderer detaljerte beskrivelser av arbeidsforholdene og kritiske synspunkter fra ulikt hold. I forlengelse av det er det tilfeller av den konfliktfylte tilnærmingen i enkelte av artiklene, det være seg skildringer av vinteridrettsforbund som vil motarbeide at fotball-VM arrangeres på vinterstid (NTB 2013a) eller medlemmer av FIFAs eksekutivkomité som forsøker å sabotere for organisasjonens etiske komité i arbeidet med å undersøke omstendighetene rundt tildelingen (Kvam 2014). Det siste har beviselig et tilsnitt av skandale hengende over seg, hvilket er en annen sentral kjerneverdi. Som tilfellet er for Al Jazeera English, tematiserer avisen en mulig boikott i anledning en avvikling om sommeren (NTB 2013b). Ved sammenligning av hvordan de to avisene fremstiller saken, er en interessant bemerkning at Al Jazeera English er alene om å sitere Blatter på at han ikke hadde tatt tilstrekkelig hensyn til problematikken, i tillegg til at visepresidenten i Verdens spillerorganisasjon uttrykker bekymringer knyttet til fotball-VM i Russland. De journalistiske grepene kan forstås som en form for ansvarsfraskrivelse fra Qatars side, og et forsøk på å lede oppmerksomhet vekk fra nasjonen.

5.2.2 Meningsjournalistikk

I vedlegg 5 presenteres den samlede fordelingen av tolkningsrammer i avisenes meningsjournalistikk. *FIFAs legitimitet* er mest anvendt med en andel på 56 prosent (N=10), etterfulgt av *menneskerettighetsbrudd* og *klima, tidspunkt og beliggenhet* som respektivt utgjør 39 prosent (N=7) og fem prosent (N=1) av den totale forekomsten.

Figur 5.4: Den prosentvise fordelingen av tolkningsrammer i avisenes meningsjournalistikk i den andre perioden.

Av figur 5.4 fremkommer det at 59 prosent (N=7) av The Guardians artikler tilhører *FIFAs legitimitet*. Da nærmere tre fjerdedeler av nyhetsjournalistikken var kategorisert under *menneskerettighetsbrudd*, er det slående at den ikke også er mest utbredt i meningsjournalistikken. På dette punktet kan det være på sin plass å minne om at de fem tolkningsrammene har visse fellestrekk og delvis bygger på hverandre, og av åpenbare grunner vil Qatars brudd på menneskerettigheter omtales i en kontekst som overordnet problematiserer FIFA. Jevnt over viser artiklene som er tilknyttet tolkningsrammen en tilbøyelighet til å påpeke en svekkelse av organisasjonens omdømme eller troverdighet, og som er basert på tvilsomme praksiser over lenger tid (Conn 2013; Hyde 2013). I delkapitlet om FIFA og kontroverser ble The Guardian presentert som én av tre britiske nyhetsmedier som var tidlig ute i å avdekke lovbrudd i organisasjonen, og artiklene skriver seg inn i en tradisjon der avisen går FIFA i sømmene.

Mens prosentandelen for *menneskerettighetsbrudd* er på 33 prosent (N=4), er frekvensen til *klima, tidspunkt og beliggenhet* åtte prosent (N=1). Det foreligger ti redaksjonelle meningsbidrag og to ikke-redaksjonelle meningsbidrag. For førstnevnte tolkningsramme resonerer ordlyden med den som figurerer i nyhetsjournalistikken, hvor det gis beskrivelser av arbeidsforholdene til fremmedarbeiderne. I én av artiklene der forholdene blant annet

karakteriseres som et «moderne slaveri», tas det samtidig et oppgjør med Storbritannias innsats for å bekjempe problematikken (The Guardian 2013). I den sammenheng påpekes det mangler i landets lovverk, som igjen betyr at det blir vanskelig å holde selskaper ansvarlige for arbeidsforholdene til sine underleverandører. Selv om det ikke eksplisitt gjelder i Qatar, kan funnet til dels og mer indirekte utfordre studien til Griffin (2017) om at avisen neglisjerer at vestlige land har økonomiske interesser i utbyggingen av mesterskapet. Da ett av debattinnleggene også kritiserer indiske myndigheter for ikke å tilrettelegge for trygge arbeidsplasser, med den konsekvens at flere er nødt til å ta jobber i Qatar (Ghosh 2014), utviser The Guardian redaksjonelle vurderinger som kan bidra til å dempe en ensidig kritikk av Qatar. Begge artiklene kan bli sett i lys av en profil som er opptatt av saklige diskusjoner av ulike spørsmål.

Blant Dagbladets artikler er fordelingen 60 prosent (N=3) for *FIFAs legitimitet* og 40 prosent (N=2) for *menneskerettighetsbrudd*. Fire ikke-redaksjonelle meningsbidrag og ett redaksjonelt meningsbidrag ligger til grunn for antallet. Igjen oppleves det overraskende både at sistnevnte tolkningsramme ikke har en større forekomst, og at det i det hele tatt ikke er flere meningsbærende artikler i avisen. På samme tid lar Dagbladet et utvalg aktører få uttrykke sin misnøye. Der én artikkel mer generelt mener at fotballverdenen må ta avstand fra kontroversene i Qatar og det eneste riktige er å frata landet rollen som vertsnasjon (Berg 2013), adresseres Norges fotballforbund i tre artikler (Stalsberg 2013; Folkestad 2013; Jørgensen 2013). Budskapet er at forbundet må legge et større press på FIFA, gjerne presentert på en heller direkte og spydig måte. Boikott som virkemiddel nevnes ikke, men det kan argumenteres for at ytringene befinner seg i startfasen av den større debatten om å avstå fra deltakelse i mesterskapet. Å anlegge et slikt perspektiv innebærer en ytterligere bekreftelse på at spørsmålet tidlig ble tematisert i Norge. Artiklene i Dagbladet fremstår dermed som kritiske, og som er i overensstemmelse med den meningsbærende og noe frekke stilen som assosieres med avisens sportskommentarer.

I løpet av de tre analytiske periodene som denne oppgaven opererer med, finner det eneste tilfellet av meningsjournalistikk hos Al Jazeera English sted i denne perioden. Det ikke-redaksjonelle meningsbidraget, kodet som en del av *menneskerettighetsbrudd*, viser til at en artikkel i The Guardian om dødsfall blant nepalske fremmedarbeidere byr på nye, prekære utfordringer for Qatars VM-komité (Rhys 2013). Samtidig som avsløringene har frembragt granskning av landet som hevdes å være berettiget, blir det påpekt at det ikke finnes belegg for

korrupsjonsanklagene. Artikkelen inneholder flere bestanddeler som markerer at den kritiske dekningen er urettmessig, eksemplifisert med at internasjonale nyhetsmedier i omtalen av Qatar utelukkende fokuserer på verdensmesterskapet og komiteens begrensede påvirkningskraft overfor myndighetene i å forbedre arbeidsforholdene i landet. I forbindelse med det siste tilfaller ansvaret FIFA-president Blatter, og en representant fra komiteen siteres blant annet på at man hele tiden har tatt arbeidernes rettigheter på alvor og at det eksisterer arbeidsplasser som ikke trenger å bli assosiert med noe negativt. Artikkelforfatteren mener også at når den internasjonale oppmerksomheten først er rettet mot arbeidsforholdene til sørasiatiske fremmedarbeidere, burde man på samme tid være opptatt av hvordan de behandles i land som Saudi-Arabia og De forente arabiske emirater.

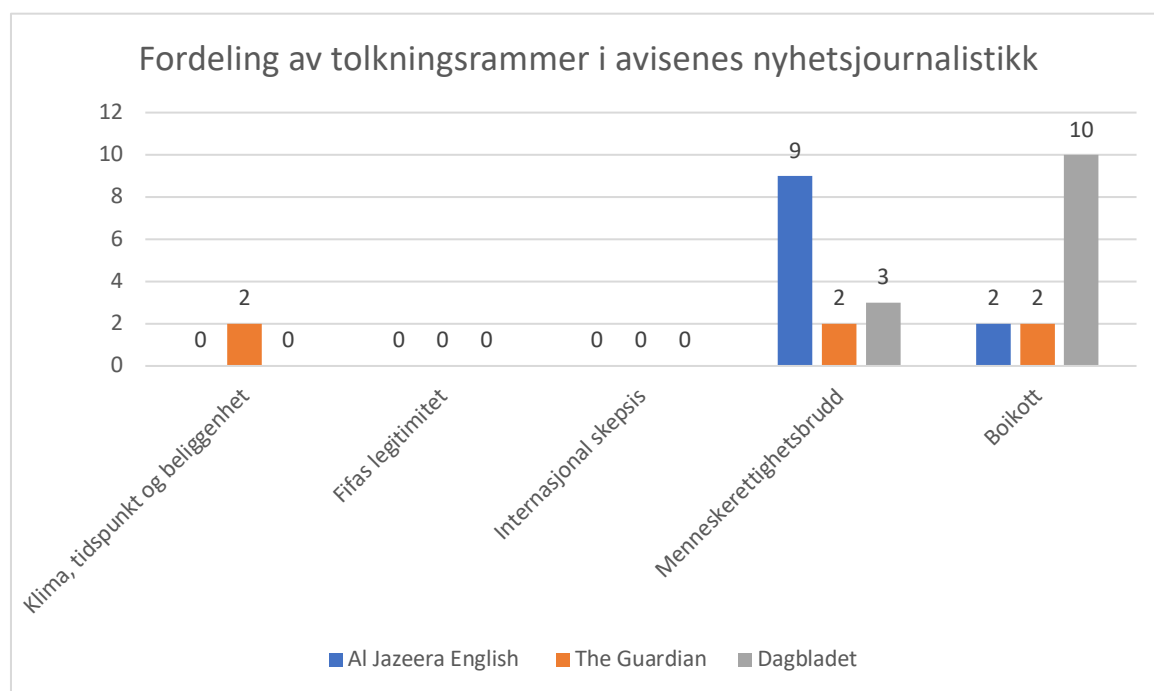
En god del av det som tidligere er skrevet om kanalen gir gjenklang i artikkelen. Først og fremst angår det å dempe kritikken av Qatar. Britiske nyhetsmedier fremstilles som grunnløse i å kaste tvil over nasjonens egnethet til å arrangere fotball-VM, mens arrangøren av mesterskapet forstås som en enkel syndebykk for vestlige medier. Dette kan betraktes som et forsøk på både å utjevne og problematisere nyhetsflyten mellom det geografiske sør og nord. Selv om bruddene på menneskerettigheter ikke nødvendigvis tilbakevises, bidrar flere av sitatene til å portrettere Qatar som en nasjon som er seg sitt ansvar bevisst. Igjen er det fristende å henvise til strategien som innebærer oppnåelse av internasjonal anerkjennelse. Ikke minst aktualiseres den regionale maktkampen, og oppfordringen om også å vie oppmerksomhet til hvilke forhold fremmedarbeidere i to naboland lever under, understreker formålet med å flytte fokus vekk fra domestiske forhold. Artikkelen er skrevet av en tidligere journalist i Al Jazeera English, som i seg selv er et bevis på og knytter an til Figenschous (2014) beskrivelser av en kildepraksis der den uavhengige eliten i størst grad får utfolde seg.

5.3 Tredje periode

Den tredje og siste perioden bygger på oppfordringen om mesterskapsboikott som Eliteserieklubben Tromsø IL lanserte i en pressemelding 26. februar 2021. Utvalget inneholder 13 artikler om nyhetsstoff og 14 artikler om meningsstoff i Dagbladet, elleve artikler om nyhetsstoff i Al Jazeera English og seks artikler om nyhetsstoff og tre artikler om meningsstoff i The Guardian.

5.3.1 Nyhetsjournalistikk

Vedlegg 6 gjengir den totale fordelingen av tolkningsrammer i avisenes nyhetsstoff. *Boikott* og *menneskerettighetsbrudd* dominerer hver for seg blant utvalget på 30 artikler, da de utgjør henholdsvis 47 prosent (N=14) og 46 prosent (N=14). Andelen til *klima, tidspunkt og beliggenhet* er på syv prosent (N=2).

Figur 5.5: Den prosentvise fordelingen av tolkningsrammer i avisenes nyhetsjournalistikk i den tredje perioden.

Statistikken i figur 5.5 demonstrerer at det for første gang er en annen avis enn The Guardian som har publisert flest artikler, der Dagbladet kan vise til 13 stykker. 77 prosent (N=10) av antallet inngår i *boikott*, mens 23 prosent (N=3) faller inn under *menneskerettighetsbrudd*. Sett i lys av både eget utvalg og forekomsten i de andre avisene, understøtter funnet at boikott har vært et viktig anliggende her til lands i den større debatten om mesterskapet i Qatar. Majoriteten av artiklene handler om Norges fotballforbunds stillingtagen til og endelige avgjørelse om spørsmålet, og i utbroderingen av sine standpunkter overfor forbundet, spenner kildeutvalget seg fra et grasrotperspektiv til treneren for det norske herrelandslaget i fotball (NTB 2021; Hugsted og Bratland 2021). Dette kan være illustrerende for Dagbladets dybdesatsing på blant annet fotball, med en undersøkende tilnærming til hva ulike aktører mener og en vedvarende belysning av spørsmålet frem til det ble nedstemt. I to av de tre artiklene som er underordnet *menneskerettighetsbrudd*, omtales dødsårsakene blant fremmedarbeiderne på et detaljert nivå (Drabløs og Dahlback 2021; Sandholt og With 2021).

At den første artikkelen er skrevet av to journalister tilknyttet den uavhengige redaksjonen «Faktisk.no», vitner om at en analytisk sportsjournalistikk er vesentlig for Dagbladet.

I nyhetsdekningen til Al Jazeera English er det også en overhengende prioritering av én tolkningsramme, da *menneskerettighetsbrudd* har en representasjon på 82 prosent (N=9). *Boikott* utgjør 18 prosent (N=2). Til forskjell fra hva som i stor grad var tilfellet for forrige periode, er den kritiske dekningen mer merkbar i denne perioden. Hovedsakelig omhandler det dekningen av fremmedarbeidere som setter ord på utfordringene de står overfor, samt journalistens aktive rolle i å beskrive forholdene mange lider under og problematisere den påståtte innføringen av formildende reformer (Ghani 2021a). I senere artikler som er vinklet på at landets myndigheter fremhever de positive endringene av arbeidsmarkedet, er det interessant at journalistene også benytter anledningen til å referere til utsagnene til de nevnte fremmedarbeiderne (Al Jazeera English 2021d; Al Jazeera English 2021e). Med henvisning til at Al Jazeera English i utgangspunktet avstår fra å kritisere Qatar, ville en rimelig antakelse vært at den aktuelle saken hadde fungert som en slags oppfølgingssak som utelukkende handlet om å fremheve de positive virkningene. Grepene er i så måte i overensstemmelse med den redaksjonelle strategien om å være et talerør for de «stemmeløse».

Det ovenstående resonerer i stor grad med en serie av artikler som beskriver arrestasjonen av en afrikansk sikkerhetsvakt, på bakgrunn av å være anklaget for å spre villedende informasjon i sosiale medier (Al Jazeera English 2021f; Al Jazeera English 2021g; Ghani 2021b). Journalisten gjengir deler av hva vedkommende har publisert, og tillater samtidig at ulike aktører får kritisere handlingen. I den forbindelse foreligger det nærmest ingen sitater fra den qatarske regjeringen, mens i all hovedsak interesse- og rettighetsgrupper har en tydelig tilstedeværelse. Dette er igjen en eksemplifisering av at andre aktører enn regjeringskilder holder definisjonsmakten, og som også muligens kan kaste lys over en praksis der man er nøkterne i å kritisere landets makthavere mer dyptgående.

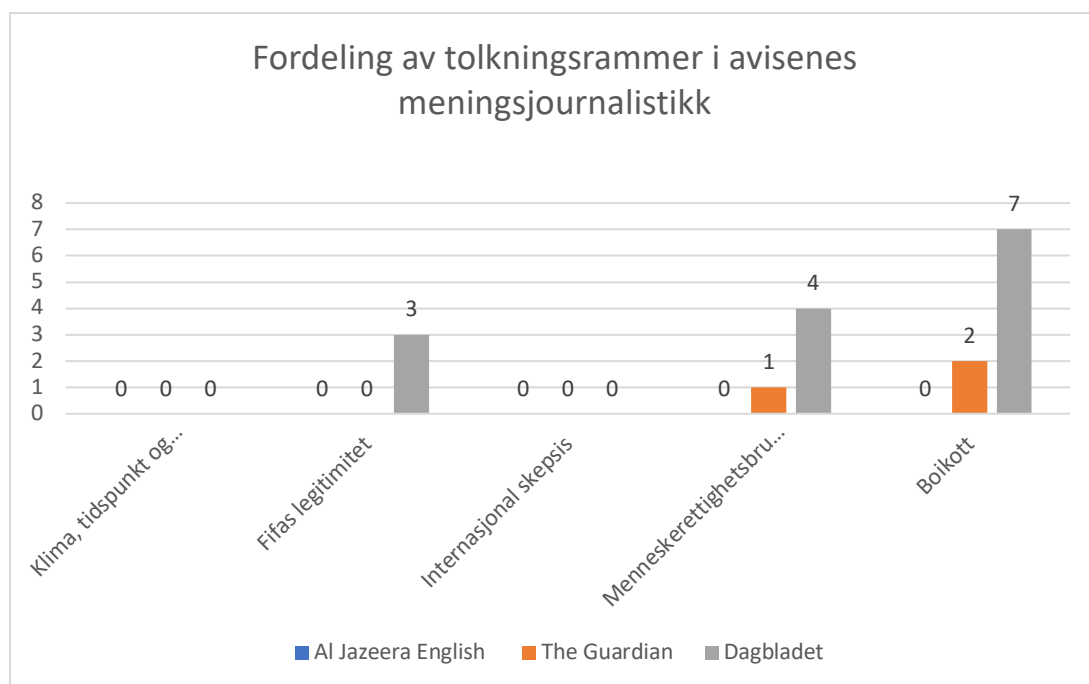
Det er verdt å nevne at det avslutningsvis i de tre artiklene presiseres at Qatars behandling av fremmedarbeidere og landets historikk med menneskerettigheter har vært i søkelyset siden tildelingen fant sted, men at det har blitt innført flere arbeidsreformer. Det samme gjelder for artiklene som omtaler den potensielle boikotten av mesterskapet (Al Jazeera English 2021b; Al Jazeera English 2021c), som ellers er relativt detaljerte og ukritiske i skildringene av det bakenforliggende for debatten. Påpekningene kan tolkes som en utilslørt tilstrebelse av positiv oppmerksomhet. Mer subtilt fremkommer det også i en artikkel om at høyt posisjonerte

personer i De forente arabiske emirater skal ha forsøkt å manipulere afrikanske journalister til å ta til motmæle mot mesterskapet (Al Jazeera English 2021h), hvilket er naturlig å betrakte som nok en bekreftelse på viktigheten av å bygge omdømme regionalt så vel som internasjonalt.

Blant de tre tolkningsrammene som eksisterer i The Guardian i perioden, er spredningen identisk. *Klima, tidspunkt og beliggenhet, menneskerettighetsbrudd og boikott* har alle en forekomst på to artikler hver, og således er den prosentvise fordelingen tilnærmet den samme. Mens artiklene underordnet den første av tolkningsrammene er forbundet med den praktiske gjennomføringen av arrangementet (MacInnes 2021b; MacInnes 2021c), er den undersøkende journalistikken fremtredende i forbindelse med *menneskerettighetsbrudd*. I artiklene forstås det å ha blitt anlagt et annerledes perspektiv enn det som har dominert i de to foregående periodene, da de tar opp diskrimineringen kvinner i Qatar opplever (Grant 2021) og heterelaterte dødsfall blant arbeidere på et globalt nivå som følge av klimaendringer (Daniels 2021). Begge artiklene er høyst informative, og det åpnes opp for å se menneskerettighetsbruddene blant fremmedarbeidere i sammenheng med en mer forklarende kontekst. Dette påstår jeg å være illustrerende for The Guardian som en velinformert avis, og som er et ettertrykkelig tegn på at avisen er konsekvent i å dekke tematikken med et kritisk blikk.

5.3.2 Meningsjournalistikk

Vedlegg 7 gir et overordnet bilde av den totale fordeling av meningsjournalistikk i avisene. *Boikott* er alene om å ha den høyeste forekomsten, og tolkningsrammen utgjør 53 prosent (N=9) av et samlet antall på 17 artikler. *Menneskerettighetsbrudd* er også forholdsvis godt representert, i kraft av sine 29 prosent (N=5). Deretter følger *FIFAs legitimitet* med 18 prosent (N=3).

Figur 5.6: Den prosentvise fordelingen av tolkningsrammer i avisenes meningsjournalistikk i den tredje perioden.

Figur 5.6 peker på at Dagbladet også er den avisen som inneholder mest meningsbærende stoff, som grupperes inn i åtte redaksjonelle meningsbidrag og seks ikke-redaksjonelle meningsbidrag. Igjen tematiseres *boikott* i størst grad, og 50 prosent (N=7) av artiklene er plassert under tolkningsrammen. Selv om artikkelforfatterne er varierte i synet på hvilket virkemiddel som er mest effektivt, er enkelte av dem påpasselige med å anerkjenne at en økt oppmerksomhet mot Qatar vil bidra til å belyse de faktiske forholdene i landet (Sæther 2021; Clementz 2021). Tidvis blir det også påpekt at relasjonen mellom menneskerettighetsbrudd og idrett ikke begrenser seg til kun å være gjeldende for det debatterte mesterskapet (Wåge 2021). Slike utsagn er i samsvar med hvordan avviklingen av de tidligere omtalte megasportsarrangementene har medført kritisk dekning, og de er med på å underbygge forståelsen av idrett og politikk som nært forbundet.

Noe som kan tenkes å være en videre bekreftelse på at spørsmålet om boikott har vært omstendelig debattert, følger av at halvparten av det ikke-redaksjonelle stoffet angår tolkningsrammen (Clementz 2021; Wåge 2021; Egenæs 2021; Solheim 2021). At ulike aktører med tilhørende ulike synspunkter får anledning til å uttrykke seg, bidrar samlet sett til at det tegnes et bilde av Dagbladet som opptatt av å presentere meningsbærende og innsiktsfulle debatter for leserne. Til sammenligning rommer The Guardian tre innslag av meningsjournalistikk, og med tanke på at blant annet lesermedvirkning er blant grunnpilarene

i den digitale satsingen til avisen, er det legitimt å hevde at utøvelse av samfunnskritikk fra forskjellige perspektiver virker å stå sterkt i Dagbladet.

Den øvrige statistikken for avisen er 29 prosent (N=4) for *menneskerettighetsbrudd* og 21 prosent (N=3) for *FIFAs legitimitet*. Tolkingsrammene kan entydig assosieres med negativt ladede artikler, og ved nøyere gjennomgang problematiseres tildelingen i samtlige av dem. Det er interessante å merke seg at det er en tendens til å formidle en form for stolthet knyttet til markeringene til de norske fotballklubbene eller det norske herrelandslaget i fotball, og det redaksjonelle stoffet tilslører ikke en tydelig holdning om at både Norges fotballforbund og FIFA er ansvarlige i å følge opp de kritikkverdige forholdene i Qatar (Strand 2021; Dagbladet 2021). Sammenlignet med analysens første periode, er det dermed en annen ordlyd som tilkjennegis. Nok en gang siteres også The Guardian gjentatte ganger. Fra indirekte å ha blitt «latterliggjort» som en del av et arrogant britisk pressekorps, utpeker avisen seg som blant de viktigste aktørene i å belyse de kontroversielle aspektene ved tildelingen.

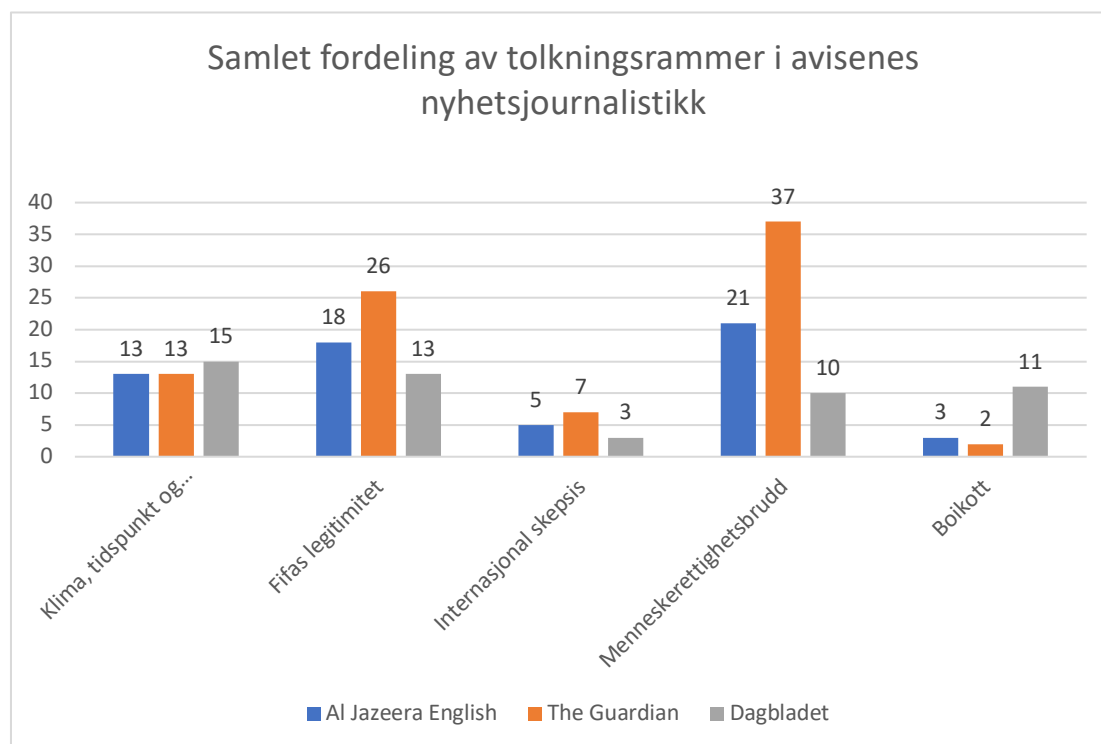
Det nevnte utvalget av meningsbærende journalistikk i The Guardian fordeler seg 67 prosent (N=2) på *boikott* og 33 prosent (N=1) på *menneskerettighetsbrudd*. Begge artiklene tilknyttet førstnevnte, som utgjøres av ett redaksjonelt meningsbidrag og ett ikke-redaksjonelt meningsbidrag, tematiserer den norske boikottbevegelsen (Glendenning 2021; Melnæs 2021). Kritikk reises åpenbart mot Qatar, men på samme tid problematiseres andre forhold. Konkret gjelder det fotballsupportere og -landslags tilbøyelighet til å ignorere menneskerettighetsbrudd når det potensielt kan stå i veien for å oppnå sportslig suksess, og at spørsmålet om boikott først og fremst er en protest mot måten som den internasjonale fotballen forvaltes på. I den forbindelse nevnes fotball-VM i Russland som et mesterskap som var omsvøpt av lignende kontroverser. Igjen henviser jeg til The Guardians ønske om å tilrettelegge for saklige debatter, noe som i denne sammenhenger betyr at avisen adresserer andre aktører og stiller spørsmål ved deres integritet. Artikkelen som inngår i *menneskerettighetsbrudd* ironiserer Qatars forhold til menneskerettigheter (Murray 2021), og fremstillingsmåten kan være naturlig å koble opp mot en profil som ikke utelukkende har til hensikt å fremstå som selvhøytidelig.

5.4 Total fordeling av tolkningsrammer, kilder og sjangrer

Jeg har valgt å presentere variablene samlet på bakgrunn av at alle kan knyttes til de redaksjonelle prioriteringene i avisene. Hvilke tolkningsrammer som i størst grad anvendes av hver enkelt avis, forteller noe om det overordnede fokuset i løpet av de analytiske periodene. I tillegg til å demonstrere hvordan aktørene fordeler seg på tolkningsrammene, kan kildeutvalget til en viss grad indikere virkelighetsforståelsen det legges opp til. I så måte er det vel så interessant å se på hvilke kilder som enten er lite eller ikke representert. Valget av sjanger berører hvor stor plass som avsettes til den enkelte tolkningsrammen, samt å knytte an til presentasjonsform og dermed hvordan avisene tilnærmer seg det varierte nyhetsstoffet.

5.4.1 Nyhetsjournalistikk

Statistikken i vedlegg 8 viser at det totalt i løpet av de tre periodene er *menneskerettighetsbrudd* som forekommer flest ganger, med en prosentandel på 34 prosent (N=68). *FIFAs legitimitet* og *klima, tidspunkt og beliggenhet* peker seg også statistisk ut, og de går igjen i henholdsvis 29 prosent (N=57) og 21 prosent (N=41) av det empiriske utvalget. Som følge av et antall på 16 og 15 artikler, utgjør respektivt *boikott* og *internasjonal skepsis* begge åtte prosent hver.

Figur 5.7: Den prosentvise fordelingen av tolkningsrammer i avisenes nyhetsjournalistikk i løpet av periodene.

Figur 5.7 består av den samlede forekomsten av tolkningsrammer i avisenes nyhetsjournalistikk. Av det som kan hevdes å være av opplagte grunner, er *menneskerettighetsbrudd* mest anvendt i The Guardian, med en forekomst på 44 prosent (N=37). Avsløringene til avisen viste seg å være av en svært alvorlig karakter, og med hensyn til at det empiriske analyse materialet er hentet fra avisens nettutgave, tør jeg påstå at dekningen er et eksempel på det teknologiske fortrinnet med kontinuerlige oppdateringer som nettmediet innehar (Rasmussen 2002, 92). Allerede samme dag som The Guardian offentliggjorde funnene fra sin egen undersøkelse (Pattisson 2013a), publiserte avisen en ny sak om dødsfallet til en nepalsk arbeider (Pattisson 2013b). To dager senere forelå det nye avsløringer om arbeidsforholdene til indiske bygningsarbeidere (Burke 2013), og det tok ytterligere fem dager før opplevelsen til en hjemvendt nepaler ble skildret (Pattisson 2013c). Dette peker på at den umiddelbare og nåtidige stilen som preger nettmedier, fint lar seg forene med gravejournalistikk (Engebretsen 2002, 107). Ikke minst demonstrerer det at et nødvendig kriterium for å fungere som en vellykket nettavis med en større rekkevidde, er å ha en distinkt profil som kan gjenfinnes i toppsakene og deres spesielle vinkling (Rasmussen 2002, 92-93). For Dagbladets vedkommende, der tolkningsrammen har den nest laveste representasjonen og utgjør 19 prosent (N=10), ble det i løpet samme og påfølgende dag av avsløringene publisert to sitatsaker om forholdene som The Guardian hadde avdekket (Bergquist 2013; Krokfjord 2013).

Videre er *menneskerettighetsbrudd* også mest fremtredende i nyhetsjournalistikken til Al Jazeera English, som kan vise til en andel på 35 prosent (N=21). Et interessant funn er at den første artikkelen som tematiserte forholdene, først ble publisert vel to uker senere (Bollier 2013). Til gjengjeld blir det påpekt at fagforeningen som er i landet for å undersøke arbeidsforholdene til fremmedarbeidere, har til intensjon å verifisere opplysningene til The Guardian og at besøket var planlagt flere måneder i forveien av avisens avsløringer. Selv om vinklingen i artikkelen ikke er ensbetydende med at kontroversen fullt og helt tilbakevises, kan enkelte av dens aspekter tolkes i retning av å så tvil om arbeidet til The Guardian. Isolert sett er det ikke bemerkelsesverdig at den omfattende undertrykkelsen overordnet har den største dekningen. I tillegg til at de tidligere omtalte mesterskapene i ulik grad har berørt tematikken, mener Horne (2018) at alle mega-sportsarrangementer siden 2008 har vært ledsaget av kritiske diskusjoner om rettigheter (Horne 2018, 14). Med en tiltagende oppmerksomhet rettet mot blant annet forholdene til arbeiderne som utbedrer fasilitetene for å arrangere et mesterskap, virker fokuset å være en naturlig utvikling. Dessuten må det

nødvendigvis tas hensyn til at over halvparten av artiklene finner sted i The Guardian, og som demonstrerer hvilken rolle avisen har inntatt.

De tre avisene har til felles at *FIFAs legitimitet* har den nest høyeste representasjonen, da den utgjør 31 prosent (N=26) i The Guardian, 30 prosent (N=18) i Al Jazeera English og 25 prosent (N=13) i Dagbladet. Der Dagbladet er alene om å ha flest artikler underordnet *klima, tidspunkt og beliggenhet* med en andel på 29 prosent (N=15), er tolkningsrammen tredje mest representert både i Al Jazeera English og The Guardian. Forekomsten er henholdsvis på 22 prosent (N=13) og 15 prosent (N=13). Sammenlignet med spesielt *menneskerettighetsbrudd* og *boikott*, er de to ovenstående tolkningsrammene mindre avgrenset i tid. Fra tidlig av ble det hevdet at tildelingen var basert på korrupsjon, og avgjørelsen om når mesterskapet endelig skulle finne sted, ble ikke avgjort før i 2015 (Søyland og Moriconi 2022, 361). I så måte var de mindre avhengige av en konkret enkelthendelse for mer inngående dekning. Avsløringene om menneskerettighetsbrudd og kravet om mesterskapsboikott som ble reist fra norske fotballklubber, kan hevdes å representere motsatsen. Likevel er det interessant å merke seg Dagbladets prioritering av *klima, tidspunkt og beliggenhet*. Funnet samsvarer delvis med Schallhorns (2019) forståelse av hva journalister ofte fokuserer på i omtalen av mesterskap i fremmede land. Riktignok nevner hun konflikt som ett av kjennetegnene, men selv om artiklene i blant består av anspente interessekonflikter, er ikke rammen utpreget kritisk. At den likevel har den største tilstedeværelsen, kan forklares med at den nettopp favner et konfliktforhold, samt at det er legitimt å hevde at den gjennomgående består av lettere stoff enn de andre tolkningsrammene.

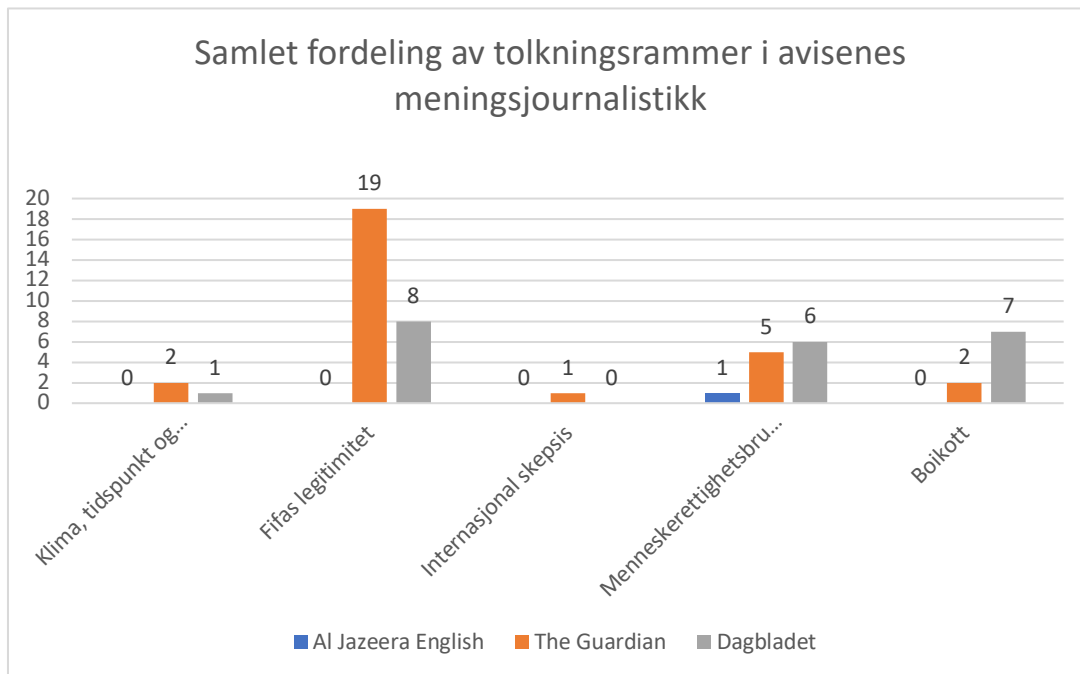
I forbindelse med *boikott* er det en merkbar prosentvis skjevhet mellom Dagbladet på den ene siden, og Al Jazeera English og The Guardian på den andre siden. For førstnevnte er rammen tredje mest brukt, noe som innebærer en andel på 21 prosent (N=11). I utvalget til begge to de sistnevnte finner man det laveste antallet tilknyttet rammen, da den utgjør henholdsvis fem prosent (N=3) og to prosent (N=2). Samtidig er denne skjevheten åpenbart betinget av at Dagbladet ikke bare inneholder færrest artikler, men også har en mer jevnfordelt spredning.

Internasjonal skepsis har jevnt over en lav tilstedeværelse i alle avisene. Rammen er minst representert blant utvalget til Dagbladet med sine seks prosent (N=3), mens den figurerer nest minst både i The Guardian og Al Jazeera English. I begge avisene utgjør den åtte prosent, og antallet er henholdsvis syv og fem artikler. At majoriteten av artiklene finner sted i den første perioden, tolker jeg som et tegn på at den med tiden primært ble erstattet av

menneskerettighetsbrudd. Fra innledningsvis å ha problematisert flere forhold i landet, ble kritikken konkretisert inn mot overgrepene mot fremmedarbeiderne etter hvert som situasjonen deres ble belyst i en omfattende grad.

5.4.2 Meningsjournalistikk

I vedlegg 9 presenteres de absolutte tallene for den samlede fordelingen av meningsjournalistikk i avisene. På bakgrunn av å utgjøre 52 prosent (N=27), inntar *FIFAs legitimitet* en særstilling i denne sammenhengen. Både *menneskerettighetsbrudd* og *boikott* har en relativt høy forekomst, med en prosentandel på henholdsvis 23 prosent (N=12) og 17 prosent (N=9). Mens *klima, tidspunkt og beliggenhet* går igjen i seks prosent (N=3) av utvalget, opptar *internasjonal skepsis* to prosent (N=1) av det resterende stoffet.

Figur 5.8: Den prosentvise fordelingen av tolkningsrammer i avisenes meningsjournalistikk i løpet av periodene.

Statistikken i figur 5.8 demonstrerer at det fortrinnsvis er The Guardian som bidrar til at *FIFAs legitimitet* dominerer, og i avisen har rammen en frekvens på 66 prosent (N=19), fordelt på 18 redaksjonelle meningsbidrag og ett ikke-redaksjonelt meningsbidrag. Tidligere statistikk viser at rammen gjorde seg gjeldende i de to første periodene, noe som er rimelig å se i sammenheng med at korrupsjonen i FIFA muligens var mest aktuell i tidsrommene. Den etiske og kritiske forankringen til avisens sportsjournalistikk som tidligere har blitt beskrevet, er særdeles merkbart med hensyn til antallet redaksjonelle meningsbidrag. Forekomsten vitner

om at det er av høy redaksjonell prioritet å uttrykke seg i kritiske ordelag når situasjonen tilsier at det er på sin plass.

I Dagbladet er det også flest meningsbærende artikler forbundet med rammen, som preger 36 prosent (N=8) av det totale antallet. Til grunn for de åtte artiklene ligger seks redaksjonelle meningsbidrag og to ikke-redaksjonelle meningsbidrag. Der utvalget til The Guardian manifesterer seg i en nedgang mellom første og andre periode, er det i Dagbladet en gradvis stigning frem til tredje periode. Det er grunn til å tro at samtidig med at spørsmålet om boikott ble reist, fikk i det hele tatt debattene om det forestående mesterskapet et oppsving. I en slik kontekst vil det være naturlig at det også blir kastet lys over hvordan tildelingen til Qatar artet seg. Selv om det ikke foreligger nevneverdig mange artikler i Dagbladet, viser spredningen at avisen er relativt konsekvent i å kritisere forholdet.

Menneskerettighetsbrudd er den eneste rammen som bærer innslag fra alle avisene. I utvalget til The Guardian har den nest høyest representasjon, som betyr en eksistens på 17 prosent (N=5). Fordelingen er tre redaksjonelle meningsbidrag og to ikke-redaksjonelle meningsbidrag. Anvendelsen i Dagbladet er på 27 prosent (N=6), basert på to redaksjonelle meningsbidrag og fire ikke-redaksjonelle meningsbidrag. Forekomsten innebærer at rammen er den tredje mest brukte. I Al Jazeera English foreligger det ett ikke-redaksjonelt meningsbidrag. Med unntak av Dagbladet som har flest artikler i den tredje perioden, tilhører overvekten av The Guardians artikler og Al Jazeera Englishs eneste artikkel den andre perioden. For alle avisene tør jeg påstå at funnene er overraskende, spesielt når man tar i betraktning at de på hver sin måte presumptivt er opptatt av å inkludere meninger. Som tidligere nevnt står ikke antallet i The Guardian i proposisjon med nyhetsjournalistikken. Imidlertid kan den høye forekomsten av nyhetsstoff tyde på en prioritert formidlingsmåte av undertrykkelsen. Riktignok er Al Jazeera English tilbakeholdne med å omtale forhold i Qatar, men med hensyn til at avsløringene var så graverende, ville det vært naturlig å tilbakevise eller forflytte fokus. Når likevel det eneste innslaget av et mer subjektivt innhold foreligger i forbindelse med rammen, kan det underbygge alvorlighetsgraden av tematikken, og dermed også nødvendigheten av å presentere et eget synspunkt på forholdene. At Dagbladet har dobbelt så mange artikler i tredje enn andre periode, er i og for seg oppsiktsvekkende. Igjen tolker jeg dette som et tegn på at boikottspørsmålet akselererte det offentlige ordskiftet om fotball-VM i Qatar, slik at det også var av betydning å adressere menneskerettighetsbruddene.

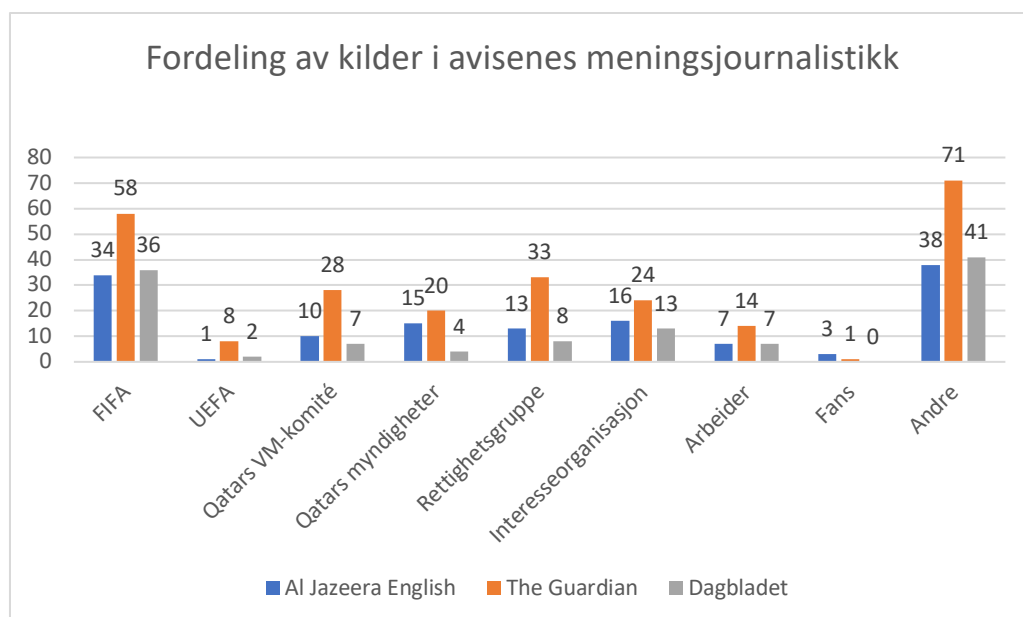
Den nest høyeste forekomsten i utvalget til Dagbladet eksisterer i forbindelse med *boikott*, som utgjør 32 prosent (N=7) og fordeles på tre redaksjonelle meningsbidrag og fire ikke-redaksjonelle meningsbidrag. I The Guardian deler rammen den nest laveste andelen sammen med *klima*, *tidspunkt* og *beliggenhet*, i form av at begge består av to artikler som innebærer en prosentandel på syv prosent for hver av dem. Antallet tilknyttet *boikott* hviler på ett redaksjonelt meningsbidrag og ett ikke-redaksjonelt meningsbidrag. Det er i denne forbindelsen jeg vil argumentere for at Dagbladet i størst grad viser seg fra en kommenterende og forklarende side. De syv artiklene omfatter den høyeste konsentrasjonen av én bestemt ramme for avisen i løpet av de tre periodene, og symbiosen av høyst meningsbærende innhold fra redaksjonen og utenforstående, bidrar til at det dannes en nyansert forståelse av hva en boikott av mesterskapet innebærer. Alene vil jeg hevde dette er et bevis på at spørsmålet har vært et yndet diskusjonsemne har til lands, som videre kan bekreftes av at The Guardian henviser til den norske boikottbevegelsen i begge sine artikler.

I avsnittet ovenfor ble det påpekt at The Guardian rommer to artikler som tilhører *klima*, *tidspunkt* og *beliggenhet*, og som dermed representerer syv prosent av utvalget. I Dagbladet finner rammen sted færrest ganger, hvilket betyr en andel på fem prosent (N=1). Der *internasjonal skepsis* er minst anvendt i The Guardian med en andel på tre prosent (N=1), forekommer det ingen innslag i Dagbladet. Begge disse gjør seg i all hovedsak gjeldende i den første perioden. Som beskrevet tidligere, forstår jeg utviklingen i lys av en aktualisering av andre rammer. Det er nærliggende å tro at *internasjonal skepsis* spesielt har blitt avløst av *menneskerettighetsbrudd*, mens spørsmålet om hvor og når mesterskapet skulle finne sted, antakeligvis også har vært av mindre betydning målt opp mot kontroverser som har berørt hvorvidt det var forsvarlig at landet i det hele tatt skulle arrangere mesterskapet.

5.4.3 Tolkingsrammer og kilder

Vedlegg 10 inneholder den totale fordelingen av kilder på hver enkelt tolkningsramme. *Andre* utgjør den største kategorien med sine 29 prosent (N=148), etterfulgt av *FIFA* med en andel på 25 prosent (N=128). Deretter er det relativt jevnt mellom de resterende aktørene.

Fordelingen er elleve prosent (N=54) for *rettighetsgruppe*, ti prosent (N=53) for *interesseorganisasjon*, ni prosent (N=45) for *Qatars VM-komité*, åtte prosent (N=39) for *Qatars myndigheter*, fem prosent (N=28) for *arbeider*, to prosent (N=11) for *UEFA* og én prosent (N=4) for *fans*.

Figur 5.9: Den prosentvise fordelingen av kilder i avisenes nyhetsjournalistikk i løpet av periodene.

En åpenbar svakhet ved kildeutvalget er at kategorien *andre* er mest representert i alle avisene. Noe av forklaringen på det høye antallet er legitimt å se i sammenheng med nettjournalisters tilbøyelighet til å bearbeide andre mediers nyhetsproduksjon (Rasmussen 2002, 111), som en konsekvens av at nettaviser overvåker og hyppig siterer hverandre med formål om å tilby leserne et oppdatert nyhetsbilde (Fagerjord 2006, 159). Etter at The Sunday Times presenterte bevismateriale til en parlamentarisk komité om at tildelingen til Qatar var basert på korrupsjon, ble hendelsen i ulik grad referert til i alle avisene. Spesielt i The Guardian og Al Jazeera English banet dette vei for flere oppslag, som tidvis også ble omtalt parallelt med at en tidligere styreformann i Det engelske fotballforbundet anklaget fire lederskikkelser i FIFA for å kreve bestikkelser mot å stemme på England i forbindelse med tildelingen av fotball-VM i 2018 (e.g., Gibson 2011c; Al Jazeera English 2011e). Forholdene resulterte i en tidlig politisering av den britiske nyhetsjournalistikken, der både enkeltstående politikere og fotballforbundet uttrykte kritikk av omstendighetene. På samme tid åpnet den negative omtalen opp for at andre fotballforbund igjen tok avstand fra anklagene.

Avsløringene om de omfattende menneskerettighetsbruddene inneholdt flere av de samme komponentene. I tillegg til at primært The Guardian regelmessig ble sitert i de andre avisene, fant det sted en rekke ganger uttalelser fra ulike lands regjeringer og ambassadeansatte i Qatar. Som jeg har beskrevet tidligere, karakteriseres *klima, tidspunkt og beliggenhet* til dels av interessekonflikter, forankret i en uttalt misnøye om mulige endringer av mesterskapsformatet. Kategorien er følgelig bredt sammensatt. Kildene oppgaven opererer

med er valgt ut på bakgrunn av en forståelse av sentrale aktører i debattene om Qatar-VM, samt med et visst henblikk på om kildepraksisen til spesielt Al Jazeera tydelig skiller seg ut fra de andre avisene. I det følgende kommer jeg ikke til å kommentere forekomsten til *andre*.

Statistikken i figur 5.9 markerer at *FIFA* er nest mest representert i alle avisene. Samtlige av tolkningsrammene kan på hver sin måte knyttes til organisasjonens virke, hvilket medvirker til at dominansen fremstår som forståelig. Før jeg går over til å presentere fordelingen på et mer detaljert nivå, vil jeg hevde den lave forekomsten til *UEFA* er et interessant funn. Med henvisning til det angivelige møtet UEFA-president Platini tok del i for å la seg påvirke til å avgi sin stemme til fotball-VM i Qatar, ville det vært rimelig å anta at søkelyset i større grad ble rettet mot organisasjonen. Når det er et så ubalansert forhold mellom dekningen av organisasjonene, betyr dette mer indirekte at avisene er samstemte i å reise kritikk mot FIFA. Det kan være rettmessig å se vinklingen i sammenheng organisasjonens lange historikk med kontroverser.

Vedlegg 11 viser hvordan kildeutvalget til avisene fordeler seg på hver enkelt tolkningsramme. Både Al Jazeera English og The Guardian siterer *FIFA* mest i sammenheng med *FIFAs legitimitet*, som utgjør henholdsvis 44 prosent (N=15) og 41 prosent (N=24) av det totale antallet siteringer av organisasjonen. I Dagbladet er den høyeste forekomsten forbundet med *klima, tidspunkt og beliggenhet* med en andel på 36 prosent (N=13). Sistnevnte er noe overraskende, men kan knyttes til at tolkningsrammen er den mest brukte i avisen. Det mest slående med fordelingen er at det i grunn er The Guardian som har en tendens til å inkludere organisasjonen i artikler som er gruppert under *menneskerettighetsbrudd*. Antallet representerer 33 prosent (N=19), mens den tilsvarende eksistensen er på 19 prosent (N=7) i Dagbladet og 18 prosent (N=6) i Al Jazeera English. Til tross for at det nødvendigvis må tas hensyn til at det foreligger flere artikler i The Guardian, er det spesielt påfallende at Al Jazeera English ikke bærer flere sitater fra organisasjonen. Et høyere antall kunne indikert forsøk på å ansvarliggjøre FIFA, og dermed vært et grep for å mildne kritikken av landet.

I tilknytning til den nevnte rammen er det interessant å merke seg at The Guardian knepent siterer *Qatars myndigheter* flere ganger enn Al Jazeera English, som i praksis betyr respektivt 85 prosent (N=17) og 93 prosent (N=14) på tvers av alle rammene. Med unntak av én sitering i forbindelse med *boikott*, siteres myndighetene utelukkende som en del av *menneskerettighetsbrudd* i Al Jazeera English, og antallet er det samme som for *interesseorganisasjon*. Funnet samsvarer således med Figenschous (2014) analyse der det

fremkom at bruken av regjeringskilder gjennomgående var i mindretall. Den høye konsentrasjonen tolker jeg som en nødvendighet av hensyn til graden av alvorlighet som preget avsløringene, noe som jeg også har påpekt tidligere. Artikler som enten konkret handler om at det har blitt innført reformer eller som mer underordnet presenterer informasjonen, kan dermed forstås i en kontekst hvor formålet er å posisjonere seg i et mer fordelaktig lys.

Overordnet viser kildeutvalget til Al Jazeera English i figur 5.9 at det er de uavhengige elitene som går igjen mest. Samtidig er det tydelig at vanlige mennesker, forstått som *arbeider* og *fans*, er nedprioritert. Forekomsten til førstnevnte er av relevans å kommentere. Antallet er det samme som i Dagbladet, og dobbelt så lavt som i The Guardian. Etersom The Guardian hadde journalister blant annet i Qatar for å komme fremmedarbeidere i tale, kan det argumenteres for en forventning om at arbeidsgruppen ville bli sitert i flere av artiklene. Argumentet blir ikke mindre aktuelt med tanke på at avisen hadde et betydelig større antall av *menneskerettighetsbrudd* enn de andre avisene. I utvalget til Al Jazeera English foreligger det eksempler der arbeidere kommer med utfyllende beskrivelser av forholdene de lever under, og som beskrevet i delkapitlet om nyhetsjournalistikken i den tredje perioden, stilles det i blant spørsmål ved hvilken effekt innføringen av arbeidsreformer i realiteten har hatt. Det må likevel bemerkes at i alle artiklene som inneholder uttalelser fra arbeidere, blir landets myndigheter eller VM-komité også sitert. Slike inkluderinger kan oppfattes som formildende.

5.4.4 Tolkingsrammer og sjangrer

5.4.4.1 Nyhetsjournalistikk

I vedlegg 12 fremkommer den totale fordelingen av tolkningsrammene på sjangrene som er knyttet til nyhetsjournalistikk. Det er desidert flest *nyhetsartikler/-reportasjer* med hensyn til at kategorien preger 84 prosent (N=66) av stoffutvalget. Dernest følger *notiser* med ti prosent (N=19), før *featureartikler* er minst representert med seks prosent (N=12).

Vedlegg 13 viser at både The Guardian og Al Jazeera English har en høyest forekomst av *nyhetsartikler/-reportasjer* tilknyttet *menneskerettighetsbrudd*. I The Guardian er andelen på 46 prosent (N=32), mens antallet til Al Jazeera English representerer 36 prosent (N=20) av den samlede mengden til kategorien. For Dagbladet er det i denne sammenhengen *FIFAs legitimitet* som prioriteres, da den utgjør 27 prosent (N=11). Hva angår *featureartikler* er det likeledes *menneskerettighetsbrudd* som har den største tilstedeværelsen i The Guardian, hvilket betyr en representasjon på 40 prosent (N=4). I Al Jazeera English er det to innslag av

kategori, som er gruppert under *klima, tidspunkt og beliggenhet* og *menneskerettighetsbrudd*. Noe overraskende foreligger det ingen innslag i Dagbladet. Til gjengjeld kan avisen samlet sett vise til flest artikler kodet som *notis*, der majoriteten tilhører *klima, tidspunkt og beliggenhet* med en prosentandel på 50 prosent (N=6). Der de to notisene i Al Jazeera English også er en del av *klima, tidspunkt og beliggenhet*, utgjør *FIFAs legitimitet* med sine 40 prosent (N=2) det høyeste antallet i The Guardian.

Det ovenstående tydeliggjør The Guardians prioritering av å dekke forholdene til fremmedarbeidere i Qatar. I tillegg til at *menneskerettighetsbrudd* dominerer nyhets- og featurestoffet, markerer vedlegg 13 at avisen bare har én notis i forbindelse med rammen. Dette innebærer at avisen unektelig tenderer mot å sette av større plass til tematikken, noe som åpenbart henger sammen med at den undersøkende journalistikken vedvarte etter at de første avsløringene ble publisert. Innbakt i denne tilnærmingen foreligger det også en opprettholdelse av aktualitet, der forskjellige aktører stadig ble holdt ansvarlige og kritisert for undertrykkelsen av arbeidsgruppen. Man kan med rette hevde at featurestoff ofte assosieres med myke nyheter (Waldahl, Andersen og Rønning 2009, 125), men innholdet i de fire featureartiklene til The Guardian bærer tydelig preg av å være informative om hvilke utfordringer arbeidere i Qatar møter på. Den kritiske journalistikken er også tidvis høyst merkbar (e.g., Pattisson 2013b; Pattisson 2013c).

Likeledes er det en betydelig overvekt av nyhetsartikler tilknyttet *menneskerettighetsbrudd* i Al Jazeera English, som ytterligere rommer én featureartikkel. Som jeg har tilnærmet meg tidligere, preges artiklene av visse innholdsmessige forskjeller. Grovt forenklet strekker spennet seg fra aktører som gjennomgående får anledning til å kritisere landet, til et overordnet fokus på implementeringen av arbeidsreformer uten å tematisere dødsfall. Når det er de lengre nyhetstekstene som dominerer rammen, kan det tenkes å være et grep for å presentere egne perspektiver overfor sitt publikum. Det er ikke urimelig å hevde at den internasjonale kritikken av kontroversene rundt tildelingen til Qatar har vært relativt ensformig, og i en slik kontekst kan det være påtrengende at avisen selv dekker forholdene.

Ved undersøkelse av den interne sjangerfordelingen til avisene, viser det seg at Al Jazeera English prosentvis inneholder flest *nyhetsartikler/-reportasjer*. Kategorien utgjør 93 prosent (N=56). Den øvrige spredningen er fire prosent (N=2) for *featureartikkel* og tre prosent (N=2) for *notis*. Nest høyest forekomst av førstnevnte kategori eksisterer i The Guardian, i form av å være på 82 prosent (N=70). Deretter følger *featureartikkel* med tolv prosent (N=10) og *notis*

med seks prosent (N=5). I Dagbladet varierer nyhetsjournalistikken mellom 77 prosent (N=40) for *nyhetsartikkel/-reportasje* og 23 prosent (N=12) for *notis*. McLachlan og Golding (2000) konkluderte med at antall ord i The Guardians papiravis hadde økt over en 30-års periode. Selv om denne oppgaven har en mindre presis innfallsvinkel til å si noe om artiklens lengde, kan det lave antallet notiser i denne sammenhengen tolkes som at lengre og mer utfyllende nyheter stadig har forrang. Av analysen fremkommer det at The Guardian innehar flest featureartikler, og funnet kan til en viss grad ses i lys av Sparks (2000) posisjonering av avisen.

5.4.4.2 Meningsjournalistikk

Vedlegg 14 presenterer den overordnede spredningen til tolkningsrammene på meningsjournalistikkens sjangre, som fordeler seg 71 prosent (N=37) på *redaksjonelle meningsbidrag* og 29 prosent (N=15) på *ikke-redaksjonelle meningsbidrag*.

I vedlegg 15 kommer det frem at både The Guardian og Dagbladet har det høyeste antallet av *redaksjonelle meningsbidrag* forbundet med *FIFAs legitimitet*. For The Guardian innebærer forekomsten 72 prosent (N=18), og den øvrige fordelingen er tolv prosent (N=3) for *menneskerettighetsbrudd*, åtte prosent (N=2) for *klima, tidspunkt og beliggenhet*, fire prosent (N=1) for *internasjonal skepsis* og fire prosent (N=1) for *boikott*. Representasjonen i Dagbladet tar form av 50 prosent (N=6) for *FIFAs legitimitet*, 25 prosent (N=3) for *boikott*, 17 prosent (N=2) for *menneskerettighetsbrudd* og åtte prosent (N=1) for *klima, tidspunkt og beliggenhet*. At begge avisene i et så stort omfang problematiserer FIFA, kan forklares med deres kritiske og meningsbærende forankring. I kraft av å se tildelingen til Qatar i lys av andre kontroverser som organisasjonen har vært utsatt for, samt å innta et tydelig standpunkt, oppleves denne meningsjournalistikken som kunnskapsbasert. Likevel er det påfallende at de andre rammene sjeldent forekommer. En mulig forklaring på denne dominansen, er en utvikling der organisasjonen har kommet til et punkt hvor dens handlinger strider mot verdiene til det som gjerne omtales som «folkets spill» (Sugden og Tomlinson 1998, 230). Innledningsvis i oppgaven bemerket jeg den økonomiske og politiske betydningen fotball-VM etter hvert har fått, og det er rimelig å forestille seg at det er disse interessene som absolutt veier tyngst.

Blant avisenes *ikke-redaksjonelle meningsbidrag* plasserer flest seg på *menneskerettighetsbrudd*. Al Jazeera English har som tidligere nevnt sitt eneste innslag som en del av rammen, mens de to artiklene i The Guardian innebærer at halvparten av avisens

stoff dekker undertrykkelsen av fremmedarbeidere. De øvrige antallet fordeler seg på *FIFAs legitimitet og boikott*. I Dagbladet er det en likevekt av *menneskerettighetsbrudd* og *boikott*, som begge omfattes av fire artikler. De to resterende artiklene inngår i *FIFAs legitimitet*. Igjen vil jeg påpeke at det er oppsiktsvekkende at de to førstnevnte ikke innehar flere innslag, og at Dagbladets antall og spredning peker på at debattene om mesterskapet tiltok da boikott ble lansert som et potensielt virkemiddel for å markere motstand. I den forbindelse uttrykte ulike aktører seg enten konkret om spørsmålet eller i lys av dets bakteppe.

Analysen konkluderes ikke i dette kapitlet, men heller samlet i det neste. Dermed vil hovedfunnene inngå i besvarelsen av oppgavens forskningsspørsmål og problemstilling.

6. Avsluttende diskusjon og konklusjon

I denne oppgaven har jeg undersøkt hvilke tolkningsrammer norsk og internasjonal presse trekker på i omtalen av tildelingen av fotball-VM til Qatar. Basert på kvalitativ og kvantitativ innholdsanalyse har jeg avdekket et bestemt antall rammer og sett nærmere på hvordan de fordeler seg både komparativt og temporalt. I teorikapitlet presenterte jeg ulike perspektiver på forholdet mellom idrett og medier, og hvordan pressedeckningen av tidligere mega-sportsarrangementer har artet seg. Deler av dette, sammen med litteratur om de aktuelle nyhetsmediene, har lagt grunnlaget for analysens diskusjoner. I det følgende vil jeg oppsummere de viktigste funnene, før jeg avslutningsvis antyder forslag til videre forskning på feltet.

«I hvilken grad fant det sted en politisering av dekningen etter at de første artiklene om dødsfall blant fremmedarbeidere og spørsmålet om boikott ble publisert?» lyder oppgavens forskningsspørsmål. I løpet av de analytiske periodene viser den kvantitative analysen at avisene i stor grad prioriterer å dekke de samme forholdene. Allern (2001) skriver at den «klassiske» nyheten gjerne er en dramatisk og uventet hendelse (Allern 2001, 53), og jeg vil argumentere for at denne felles oppmerksomheten er en konsekvens av at alle periodene har vært kjennetegnet av spesielt én slik hendelse. Korrupsjonen i FIFA, den omfattende undertrykkelsen av fremmedarbeidere og det norskledede initiativet om en mulig boikott har på hver sin måte stilt spørsmål ved Qatars legitimitet til å arrangere fotball-VM. I den forbindelse er det av betydning å minne om at valget periodene hviler på en subjektiv forståelse av tre omdiskuterte temaer som har preget nyhetsbildet i forkant av mesterskapet.

I den første perioden har *FIFAs legitimitet* den høyeste forekomsten både i nyhets- og meningsjournalistikken til avisene. The Guardian, som totalt inneholder det største utvalget, er avisen som anvender rammen flest ganger for begge stofftypene. Innledningsvis i oppgaven ble det påpekt at tildelingene til Russland og Qatar skapte sterke reaksjoner blant de tapende nasjonene, og avisens høye konsentrasjon av meningsjournalistikk bekrefter mottakelsen. Som både den isolerte perioden og resten av kapitlet vil forsøke å fremheve, kan det fremstå som at en tematisering av idrett og politikk har vært en gjenganger i avisenes dekning. Forståelsen bryter i så fall med tidligere omtalte funn knyttet til forholdet (von der Lippe 2010; Rowe 2007).

Overgangen til den andre perioden innebærer flere interessante forskjeller. Riktignok er det *menneskerettighetsbrudd* som dominerer nyhetsstoffet i alle avisene, men der den foregående perioden ikke bød på markante forskjeller i antall artikler, innehar The Guardian nærmere to og en halv og tre ganger så mange artikler som henholdsvis Al Jazeera English og Dagbladet. Over halvparten av The Guardians samlede antall artikler finner i tillegg sted i perioden. Rent kvantitativt ser man følgelig at det er en endring i deknningen til avisene, både hver for seg og samlet sett. Mer interessant blir det når man tar hensyn til de kvalitative aspektene som ble beskrevet i analysen, og som understreker en fordel med å kombinere tilnærmingene. Selv om Al Jazeera English omtaler menneskerettighetsbruddene blant fremmedarbeidere, foreligger det som tidligere nevnt en variasjon av tilbakevisning, normalisering og lovnader om arbeidsreformer. Tendensen er at regjeringsskilder siteres på de to førstnevnte, mens VM-komiteen mer utfyllende uttaler seg om de planlagte reformene. Der korrupsjonsanklagene i forrige periode konsekvent ble fornekta, blir dermed ikke denne periodens kontrovers kategorisk avvist. Cohen, sitert av Horne (2018), beskriver tre teknikker myndigheter tar i bruk for å benekte påstander om menneskerettighetsbrudd. Slik jeg forstår innholdet til hver av dem, er det en blanding av *fullstendig og fortolkende benektelse* som gjør seg gjeldende. I praksis betyr det at anklagene enten blir diskreditert eller hevdet å være basert på et feilaktig og fordomsfullt grunnlag (Horne 2018, 16).

Med tanke på periodens meningsjournalistikk er det i all hovedsak tre funn som peker seg ut. Det første angår at utvalget til både Dagbladet og The Guardian fortsatt inneholder flest innslag av *FIFAs legitimitet*, samt at sistnevnte har en nedgang i antall artikler. At avisens avsløringer verken fikk mer omtale på kommentar plass eller resulterte i en større aktualisering av de andre rammene, er overraskende. Det tredje funnet knytter an til den eneste meningsbærende artikkelen som foreligger i Al Jazeera English, der artikkelforfatteren blant annet kritiserer britiske nyhetsmedier for å fremme en urettmessig tvil om Qatars kapasitet til å arrangere fotball-VM. Tidligere nevnte studier (Bailey mfl. 2017; Graeff mfl. 2019) har vist at tematikken har vært sentral både i forkant av og etter endt avvikling av andre mesterskap. Når denne kritikken foreligger i avisens eneste innslag av en mer subjektiv karakter, mener jeg det er rimelig å betrakte reaksjonen som en bekreftelse på betydningen omdømmebygging har fått både spesifikt for Qatar og mer generelt i relasjon til tilegnelsen av større idrettsarrangementer.

Den tredje perioden preges av *boikott* og *menneskerettighetsbrudd*, som følge av en overvekt av rammene i utvalgene til henholdsvis Dagbladet og Al Jazeera English. I den anledning vil jeg trekke en parallell mellom dekningen til The Guardian i forrige og Dagbladet i denne perioden. På lik linje med at førstnevnte egne avsløringer resulterte i en høy konsentrasjon av nyhetsstoff om forholdet, ble det norske initiativet til mesterskapsboikott viet stor oppmerksomhet i Dagbladet. Dette står i kontrast til en mer jevnfordelt dekning i de andre periodene. Når The Guardian rommer færrest artikler, i tillegg til at de fordeler seg likt på de aktuelle rammene, er det likeledes en kvantitativ forskjell fra tidligere. I så måte vil jeg argumentere for at det er disse som utviser en endring i dekningen. Analysen har imidlertid også vist at en kvalitativ forskjell i The Guardian er å anlegge et annerledes og større perspektiv på undertrykkelsen i Qatar, noe jeg tolker som et tegn på at de mest påtrengende kontroversene er tilbakelagt. Selv om det kvantitativt er forholdene til fremmedarbeiderne som stadig opptar majoriteten av dekningen til Al Jazeera English, er det to kvalitative utviklinger jeg ønsker å trekke frem. For det første uttaler Qatars myndigheter seg oftere om de nye arbeidsreformene. Ifølge Cohen finnes det ytterligere to responser på anklager om menneskerettighetsbrudd, der den ene av dem er *delvis erkjennelse* (Horne 2018, 16). Når regjeringsskilder fremhever store endringer på arbeidsmarkedet, kan det forstås som en mer subtil innrømmelse av kontroversen. For det andre er det tilfeller der journalistene selv er aktive i å spekulere i de reelle virkningene av reformene. Dermed kan det nærmest virke som om den kritiske posisjonen landets myndigheter inntok i forrige periode, i blant tilfaller avisen i denne perioden.

Periodens meningsjournalistikk demonstrerer en omfattende debattering om mesterskapsboikott her til lands, på bakgrunn av den høye forekomsten i Dagbladet. I likhet med avisens nyhetsstoff er dette en kvantitativ forskjell fra de forutgående periodene. Tilsvarende eksisterer det en tydelig nedgang i stoffutvalget til The Guardian, hvilket jeg igjen velger å se i sammenheng med at kontroversene på dette tidspunktet har blitt grundig belyst. En kvalitativ observasjon som finner sted både i Dagbladet og The Guardian, er at de påpeker andre kritikkverdige forhold, eksemplifisert med en ignoranse blant fotballsupportere og -landslag eller at fotball-VM i Russland også var svært kontroversielt. Med henvisning til at avisene tidligere i forløpet har inneholdt meningsjournalistikk som jeg har hevdet enten ikke har vært kritisk til eller forsøkt å dempe kritikken av Qatar, er en mulig forståelse at kritikken ikke har vært så ensidig som i dekningen av enkelte av de andre omtalte mesterskapene.

«Hvordan dekket Al Jazeera English, The Guardian og Dagbladet over tid tildelingen av fotball-VM i 2022 til Qatar?» er oppgavens problemstilling. Nyhetsjournalistikken i Al Jazeera English bærer preg av å forholde seg til det andre nyhetsmedier har satt på agendaen, og i den forbindelse tilbyr egne forståelser av den aktuelle saken. Fra å ha et overhengende fokus på anklagene om korrupsjon i FIFA som følge av avsløringene til The Sunday Times, ble oppmerksomheten sentrert rundt arbeidsforholdene til fremmedarbeidere etter at The Guardian offentliggjorde funnene fra sin egen etterforskning. Dette tolker jeg som et tydelig tegn på formålet med å rapportere fra det geografiske sør til nord. Selv om avisen inneholder detaljerte beskrivelser av hvordan korrupsjonen skal ha artet seg, blir verken landets myndigheter eller VM-komité direkte utfordret om beskyldningene. Det er først og fremst FIFA som innstilles som den ansvarlige part i kontroversen.

Avisen utviser således et ambivalent forhold til ambisjonen om å opptre kritisk overfor eliter. I hvilken grad den fremstår som redaksjonelt uavhengig, kan dermed diskuteres. Det samme gjelder for dekningen av menneskerettighetsbruddene, som tidvis er ganske inngående i beskrivelsene av situasjonen til arbeidsgruppen. Innledningsvis er tendensen kortfattet å vise til uttalelser fra regjeringsskilder som enten avviser eller normaliserer forholdene, før de senere redegjør for omveltningene av arbeidsmarkedet som de nyinnførte reformene har medført. På hver sin måte kobler jeg dette til søken etter internasjonal anerkjennelse. Både selve tematiseringen av forholdene og myndighetenes garantier om positive virkninger vitner om at man ikke lar kontroversen passere i stillhet. Samlet sett er ikke avisen fremmed for å kaste lys over de betente forholdene, som opplagt innebærer at den kritiske dekningen er tilstedeværende. Imidlertid er det flere tilfeller av en mer diskret dekning som kan tenkes å bidra til å dempe kritikken av landet, og som også foreligger i en konkretisert form i det eneste innslaget av meningsjournalistikk. Avisens formål med å belyse alle sidene av en sak, virker i denne oppgaven å være basert på å motvirke den negative omtalen.

Prioriteringen av *menneskerettighetsbrudd* og *FIFAs legitimitet* i nyhetsstoffet til The Guardian peker på at den kritiske og undersøkende journalistikken er essensiell for avisen, som inneholdt flest artikler om forholdene mens de var på sitt mest aktuelle. I form av å presentere oppfølgingssaker og en vedvarende belysning av den gjeldende kontroversen, ble enten FIFA, Qatars myndigheter eller VM-komiteen stadig utfordret. Dette underbygger avisens uttalte formål med å opptre kritisk overfor autoriteter. Med tanke på

alvorlighetsgraden til forholdene, viser The Guardian samtidig at etikk står sterkt som en redaksjonell verdi. Når avisen i tillegg inneholder den laveste prosentvise forekomsten av *klima, tidspunkt og beliggenhet*, som jeg tidligere har argumentert for består av lettere nyhetsstoff, er det delaktig i å bekrefte at det overordnede fokuset har vært sentrert rundt det mer tyngre og seriøse stoffet. Videre har The Guardian totalt flest artikler i løpet av periodene, og innenfor denne oppgavens rammeverk, er funnet i overensstemmelse med Englishs (2016) beskrivelse av at avisen har en sterk og tydelig tilstedeværelse på internett. Da periodene er valgt på bakgrunn av en forståelse av omdiskuterte og mer eller mindre kontroversielle temaer i forberedelsene til fotball-VM, er det legitimt å hevde at det høye antallet artikler på samme tid forteller noe om avisens redaksjonelle profil. Som en tydelig meningsbærende avis, er en naturlig konsekvens å tilby flere og dyptgripende skildringer av kontroversene. Med unntak av kategorien *fans* rommer avisen også den høyeste forekomsten av aktørene som inngår i kildeutvalget, noe som kan antyde et ønske om å presentere en mest mulig balansert nyhetsformidling.

Til tross for at lesermedvirkning utgjør en betydelig del av avisens digitale strategi, fremkommer ikke det av det empiriske utvalget til avisen. Derimot har The Guardian det høyeste antallet redaksjonelle meningsbidrag, som jeg igjen anser som nødvendig ut fra den meningsbærende posisjonen avisen besitter. *FIFAs legitimitet* er rammen som desidert går igjen flest ganger. Som jeg har nevnt tidligere, er det en sammenheng mellom rammene oppgaven opererer med, og på mange måter springer utvalget ut av den nevnte rammen. Mediedekningen av kontroversene som har ledsaget tildelingen av fotball-VM i Qatar, er et resultat av at FIFA valgte landet som vertsnasjon. I denne sammenhengen betyr det at The Guardian nok en gang fremstår som en kritisk avis, som tilbyr et mer overordnet og sammensatt perspektiv på tildelingens kontroversielle sider.

Dagbladets nyhetsdekning forstår jeg som er mindre tydelig profil enn The Guardian. Riktignok har jeg tidligere vist at en analytisk, kommenterende og undersøkende tilnærming utgjør hovedkomponentene. Analysen viste at nyhetsstoffet var relativt jevnfordelt blant rammene, og jeg vil hevde dette mer generelt demonstrerer at sport er av høy redaksjonell verdi. Dekningen er mer dynamisk enn i de andre avisene, og som tilfellet er for Al Jazeera English, virker den også tidvis å være avhengig av hva andre nyhetsmedier tar opp. I første periode er det *FIFAs legitimitet* og *klima, tidspunkt og beliggenhet* som utpeker seg, mens den andre perioden preges av *menneskerettighetsbrudd* og *klima, tidspunkt og beliggenhet*.

Således veksles det mellom kritisk dekning av FIFA eller undertrykkelsen av fremmedarbeidere, og uenigheter om mesterskapstidspunktet eller beskrivelser teknologiske løsninger i forbindelse med avviklingen. At avisen rommer flest notiser, kan underbygge at det er også av betydning med en breddedekning. Først etter aktualiseringen av boikottspørsmålet anlegges det et mer kommenterende perspektiv, der den vedvarende dekningen bidrar til å belyse tematikken på en innsiktsfull måte. I de redaksjonelle meningsbidragene legges det spesielt press på Norges fotballforbund i å følge opp undertrykkelsen, og avisen presenterer seg dermed som et viktig nyhetsorgan som rommer tydelige standpunkter. Når innholdet i tillegg suppleres med ikke-redaksjonelle meningsbidrag som består av ulike perspektiver på tematikken, utviser avisen en dybdesatsing på sport.

Formålet med denne oppgaven har vært å undersøke deler av pressedekningen av tildelingen av fotball-VM til Qatar. Oppgaven føyer seg inn i en lengre rekke med studier som har demonstrert at forhold som korrupsjon og menneskerettighetsbrudd har preget mediedekningen av tidligere arrangementer. Da mesterskapet i Qatar ikke kommer til å være det siste kontroversielle valget man er vitne til, er det viktig å fortsette å belyse hvordan nyhetsmedier velger å omtale tildelingene. Oppgaven viser at kritikk har vært det gjennomgående fokusområdet i de få studiene som har undersøkt mottakelsen av Qatar som vertsnasjon, med særlig vekt på britisk presse. At jeg har valgt å inkludere en norsk nyhetsavis som en del av sammenligningsgrunnlaget, åpner for å se dekningen i lys av et nytt og annerledes perspektiv. Oppgavens funn markerer variasjoner blant avisene, men et tydelig trekk er en politisering av idretten. Nå kan det tenkes at tonen var en helt annen under selve mesterskapet, hvilket er det mest umiddelbare forslaget til videre forskning. Mer overordnet oppfordrer jeg til undersøkelser av hvordan nyhetsmedier og journalister håndterer dilemmaet med å balansere mellom idrett og politikk, som følge av at det stadig blir vanskeligere å skille mellom dem.

Litteraturliste

- Agustín, Lise Rolandsen. 2012. «Kvalitativ diskurs- og rammeanalyse: Om betydning og meningstilskrivelse i sociale og politiske problemer.» I *Kvalitative udfordringer*, redigert av Michael Hviid Jacobsen og Sune Qvotrup Jensen, 79-101. København: Hans Reitzels Forlag
- Allern, Sigurd. 2001. *Nyhetsverdier: Om markedsorientering og journalistikk i ti norske aviser*. Kristiansand: IJ-forlaget
- Allern, Sigurd. 2018. *Journalistikk og kildekritisk analyse*. Oslo: Cappelen Damm
- Al-Najjar, Abeer. 2009. «How Arab is Al-Jazeera English? Comparative Study of Al-Jazeera Arabic and Al-Jazeera English News Channels.» *Global Media Journal* 8 (14): 1-12. <https://www.proquest.com/scholarly-journals/how-arab-is-al-jazeera-english-comparative-study/docview/212995035/se-2?accountid=14699>
- Al Thani, Mohammed. 2021. «Channelling Soft Power: The Qatar 2022 World Cup, Migrant Workers, and International Image.» *The International Journal of the History of Sport* 38 (17): 1729-1752. <https://doi.org/10.1080/09523367.2021.1988932>
- Amin, Hussein. 2012. «The Nature of the Channel's Global Audience.» I *Al Jazeera English: Global News in a Changing World*, redigert av Philip Seib, 29-40. Basingstoke: Palgrave Macmillan
- Amnesty International. 2021. «Reality Check 2021: A year to the 2022 World Cup - the state of migrant worker's rights in Qatar.» *Reality Check* 3. London: Amnesty International Ltd. Hentet 7. oktober 2022. <https://www.amnesty.org/en/wp-content/uploads/2021/11/MDE2249662021ENGLISH.pdf>
- Arnold, Richard. 2021. «Introduction: A sporting riddle wrapped in mystery.» I *Russia and the 2018 FIFA World Cup*, redigert av Richard Arnold, 1-13. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429353031>
- Baden, Christian. 2020. «Framing the News.» I *The Handbook of Journalism Studies*, redigert av Karin Wahl-Jorgensen og Thomas Hanitzsch, 229-245. New York: Routledge

- Bailey, Kyle, Robert Oliver, Christopher Gaffney og Korine Kolivras. 2017. «Negotiating “New” Narratives: Rio de Janeiro and the “Media Geography” of the 2014 FIFA World Cup.» *Journal of Sport and Social Issues* 41 (1): 70-93.
<https://doi.org/10.1177/0193723516680159>
- Bayle, Emmanuel og Hervé Rayner. 2018. «Sociology of a scandal: the emergence of ‘FIFagate’.» *Soccer & Society* 19 (4): 593-611.
<https://doi.org/10.1080/14660970.2016.1228591>
- Beyer, Audun. 2010. «Hvordan studere generiske nyhetsrammer? Forslag til metodiske forbedringer.» *Norsk Medietidsskrift* 17 (2): 162-178.
<https://doi.org/10.18261/ISSN0805-9535-2010-02-04>
- Black, David. 2007. «The Symbolic Politics of Sport Mega-Events: 2010 in Comparative Perspective.» *Politikon* 34 (3): 261-276. <https://doi.org/10.1080/02589340801962536>
- Boyle, Raymond. 2017. «Sports Journalism: Changing journalism practice and digital media.» *Digital Journalism* 5 (5): 493-495. <https://doi.org/10.1080/21670811.2017.1281603>
- Boyle, Raymond og Richard Haynes. 2009. *Power Play: Sport, the Media and Popular Culture*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
<https://www.cambridge.org/core/books/power-play/EDCD80920FF6154FE843AE6AF915BD43>
- Brannagan, Paul Michael og Richard Giulianotti. 2015. «Soft power and soft disempowerment: Qatar, global sports and football’s 2022 World Cup finals.» *Leisure Studies* 34 (6): 703-719. <https://doi.org/10.1080/02614367.2014.964291>
- Brannagan, Paul Michael og Danyel Reiche. 2022. *Qatar and the 2022 FIFA World Cup: Politics, Controversy, Change*. Cham, Sveits: Palgrave Macmillan.
<https://doi.org/10.1007/978-3-030-96822-9>
- Brannagan, Paul Michael og Joel Rookwood. 2016. «Sports mega-events, soft power and soft disempowerment: international supporters’ perspectives on Qatar’s acquisition of the 2022 FIFA World Cup finals.» *International Journal of Sport Policy and Politics* 8 (2): 173-188. <https://doi.org/10.1080/19406940.2016.1150868>

- Chadwick, Simon, Christos Anagnostopoulos, Daniel Parnell og Paul Widdop. 2022. «Introduction.» I *The Business of the FIFA World Cup*, redigert av Simon Chadwick, Christos Anagnostopoulos, Daniel Parnell og Paul Widdop, 1-4. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003121794>
- Conboy, Martin. 2011. *Journalism in Britain: A Historical Introduction*. Los Angeles, California: SAGE Publications. <https://doi.org/10.4135/9781446251430>
- Connell, Ian. 1998. «Mistaken Identities: Tabloid and Broadsheet News Discourse.» *Journal of the European Institute for Communication and Culture* 5 (3): 11-31. <https://doi.org/10.1080/13183222.1998.11008680>
- Cornelissen, Scarlett. 2013. «Sport Mega-events as Political Mega-projects: A Critical Analysis of the 2010 FIFA World Cup.» I *A Companion to Sport*, redigert av David L. Andrews og Ben Carrington, 411-426. Hoboken: Wiley-Blackwell. <https://doi.org/10.1002/9781118325261.ch24>
- Curran, James, Shanto Iyengar, Anker Brink Lund og Inka Salovaara-Moring. 2009. «Media System, Public Knowledge and Democracy: A Comparative Study.» *European Journal of Communication* 24 (1): 5-26. <https://doi.org/10.1177/0267323108098943>
- Curran, James, Inka Salovaara-Moring, Sharon Coen og Shanto Iyengar. 2010. «Crime, foreigners and hard news: A cross-national comparison of reporting and public perception.» *Journalism* 11 (1): 3-19. <https://doi.org/10.1177/1464884909350640>
- D'Angelo, Paul og Jim A. Kuypers. 2010. «Introduction.» I *Doing News Framing Analysis: Empirical and Theoretical Perspectives*, redigert av Paul D'Angelo og Jim A. Kuypers, 1-13. New York: Routledge
- de Vreese, Claes H. 2005. «News framing: Theory and typology.» *Information Design Journal* 13 (1): 51-62. <https://doi.org/10.1075/idjdd.13.1.06vre>
- Dowse, Suzanne og Thomas Fletcher. 2018. «Sport mega-events, the 'non-West' and the ethics of event hosting.» *Sport in Society* 21 (5): 745-761. <https://doi.org/10.1080/17430437.2018.1401359>
- Eide, Martin og Christine Myrvang. 2018. *Alltid foran skjermen: Dagbladet og det digitale skiftet*. Oslo: Universitetsforlaget

Encyclopedia Britannica, s.v. «The Guardian,» lest 30. mars 2023.

<https://www.britannica.com/topic/The-Guardian-British-newspaper>

Engebreetsen, Martin. 2002. *Å skrive foran skjermen: En innføring i nettjournalistikk*.
Kristiansand: IJ-forlaget

English, Peter. 2016. «Mapping the sports journalism field: Bourdieu and broadsheet newsrooms.» *Journalism* 17 (8): 1001-1017.

<https://doi.org/10.1177/1464884915576728>

Entman, Robert M. 1993. «Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm.» *Journal of Communication* 43 (4): 51-58. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x>

Esser, Frank. 1999. «'Tabloidization' of News: A Comparative Analysis of Anglo-American and German Press Journalism.» *European Journal of Communication* 14 (3): 291-324.

<https://doi.org/10.1177/0267323199014003001>

Fagerjord, Anders. 2006. *Web-medier: Introduksjon til sjangre og uttrykksformer på nettet*.
Oslo: Universitetsforlaget

Fett, Matthias. 2020. «The game has changed - a systematic approach to classify FIFA World Cups.» *International Journal of Sport Policy and Politics* 12 (3): 455-470.

<https://doi.org/10.1080/19406940.2020.1784978>

Figenschou, Tine Ustad. 2006. «Kanalen mot strømmen.» *Internasjonal Politikk* 64 (2): 173-198. <https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1757-2006-02-03>

Figenschou, Tine Ustad. 2010. «A voice for the voiceless? A quantitative content analysis of Al-Jazeera English's flagship news.» *Global Media and Communication* 6 (1): 85-107.

<https://www.doi.org/10.1177/1742766510362023>

Figenschou, Tine Ustad. 2012. «Content: The Messages of AJE's News.» I *Al Jazeera English: Global News in a Changing World*, redigert av Philip Seib, 41-56.

Basingstoke: Palgrave Macmillan

Figenschou, Tine Ustad. 2014. *Al Jazeera and the Global Media Landscape: The South Is Talking Back*. New York: Routledge

- Figenschou, Tine Ustad og Olav Garvik. 2022. «Al Jazeera.» I *Store norske leksikon*, redigert av Erik Bolstad. Oppdatert 19. oktober 2022. https://snl.no/Al_Jazeera
- Foxall, Andrew. 2021. «Vladimir Putin, Russian foreign policy, and the 2018 FIFA World Cup.» I *Russia and the 2018 FIFA World Cup*, redigert av Richard Arnold, 169-186. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429353031>
- Garcia, Michael J. og Cornel Borbély. 2017. *Report on the inquiry into the 2018/2022 FIFA World Cup™ bidding process*. Zürich: Fédération Internationale de Football Association. Hentet 20. februar 2023. <https://digitalhub.fifa.com/m/f0245071165bcbc/original/wnr43dgn3yysafypuq8r-pdf.pdf>
- Garvik, Olav. 2020. «Charles Prestwich Scott.» I *Store norske leksikon*, redigert av Erik Bolstad. Oppdatert 6. oktober 2020. https://snl.no/Charles_Prestwich_Scott
- Gitlin, Todd. 1980. *The Whole World Is Watching: Mass Media in the Making & Unmaking of the New Left*. Berkeley, California: University of California Press
- Giulianotti, Richard og Roland Robertson. 2013. «Sport and Globalization.» I *A Companion to Sport*, redigert av David L. Andrews og Ben Carrington, 41-60. Hoboken: Wiley-Blackwell. <https://doi.org/10.1002/9781118325261.ch2>
- Goksøyr, Matti og Finn Olstad. 2004. «Mellom «folkeoppdragere» og «sensasjonspakk»: Et historisk perspektiv på medier og fotball.» *Moving Bodies: Mennesket i bevegelse 2* (2): 19-32. Oslo: Norges idrettshøgskole
- Graeff, Billy, Diego Monteiro Gutierrez, Thais Sardá, Paul Bretherton og Marco Bettine. 2019. «Capable, splendid and unequal: international media portrayals of Brazil during the 2014 World Cup.» *Third World Quarterly* 40 (4): 796-814. <https://doi.org/10.1080/01436597.2018.1526070>
- Griffin, Thomas Ross. 2017. «Football in the Hands of the Other: Qatar's World Cup in the British Broadsheet Press.» *The Arab World Geographer* 20 (2-3): 170-182. <https://doi.org/10.5555/1480-6800.20.2.170>

- Grix, Jonathan, Paul Michael Brannagan og Barrie Houlihan. 2015. «Interrogating States' Soft Power Strategies: A Case Study of Sports Mega-Events in Brazil and the UK.» *Global Society* 29 (3): 463-479. <https://doi.org/10.1080/13600826.2015.1047743>
- Grix, Jonathan, Paul Michael Brannagan og Donna Lee. 2019. *Entering the Global Arena: Emerging States, Soft Power Strategies and Sports Mega-Events*. Singapore: Palgrave Pivot. <https://doi.org/10.1007/978-981-13-7952-9>
- Grix, Jonathan, Paul Michael Brannagan, Hannah Wood og Ceri Wynne. 2017. «State strategies for leveraging sports mega-events: unpacking the concept of 'legacy'.» *International Journal of Sport Policy and Politics* 9 (2): 203-218. <https://doi.org/10.1080/19406940.2017.1316761>
- Grix, Jonathan og Barrie Houlihan. 2014. «Sports Mega-Events as Part of a Nation's Soft Power Strategy: The Cases of Germany (2006) and the UK (2012).» *The British Journal of Politics and International Relations* 16 (4): 572-596. <https://doi.org/10.1111/1467-856X.12017>
- Grix, Jonathan og Donna Lee. 2013. «Soft Power, Sports Mega-Events and Emerging States: The Lure of the Politics of Attraction.» *Global Society* 27 (4): 521-536. <https://doi.org/10.1080/13600826.2013.827632>
- Grønmo, Sigmund. 2016. *Samfunnsvitenskapelige metoder*. Bergen: Fagbokforlaget
- Hammett, Daniel. 2011. «British media representations of South Africa and the 2010 FIFA World Cup.» *South African Geographical Journal* 93 (1): 63-74. <https://doi.org/10.1080/03736245.2011.566310>
- Hertog, James K. og Douglas M. McLeod. 2010. «A Multiperspectival Approach to Framing Analysis: A Field Guide.» I *Framing Public Life: Perspectives on Media and Our Understanding of the Social World*, redigert av Stephen D. Reese, Oscar H. Gandy Jr. og August E. Grant, 139-161. New York: Routledge
- Horne, John. 2017. «Sports mega-events - three sites of contemporary political contestation.» *Sport in Society* 20 (3): 328-340. <https://doi.org/10.1080/17430437.2015.1088721>

- Horne, John. 2018. «Understanding the denial of abuses of human rights connected to sports mega-events.» *Leisure Studies* 37 (1): 11-21.
<https://doi.org/10.1080/02614367.2017.1324512>
- Helland, Knut. 2003. *Sport, medier og journalistikk: Med fotballandslaget til EM*. Bergen: Fagbokforlaget
- Hågvar, Yngve Benestad. 2016. «Nyhetsjargre i nettaviser: Tekstnormforskjeller mellom nett- og papirnyheter i VG, Dagbladet og Aftenposten 2010-2014.»
Doktorgradsavhandling, Universitetet i Oslo. <http://urn.nb.no/URN:NBN:no-55370>
- Ihlen, Øyvind. 2007. *Petroleumsparadiset: Norsk oljeindustri strategiske kommunikasjon og omdømmebygging*. Oslo: Unipub
- Johnson-Cartee, Karen S. 2005. *News Narratives and News Framing: Constructing Political Reality*. Lanham, Maryland: Rowman & Littlefield
- Küng, Lucy. 2015. *Innovators in Digital News*. London: I.B. Tauris
- Lecheler, Sophie og Claes H. De Vreese. 2018. *News Framing Effects*. Boca Raton, Florida: Routledge. <https://www.doi.org/10.4324/9781315208077>
- Levy, Helton. 2017. «Reporting the 2014 World Cup: football first and social issues last.» *Sport in Society* 20 (5-6): 572-582. <https://doi.org/10.1080/17430437.2016.1158477>
- Ljosheim, Veronica Årseth. 2021. «På nett med historien: Å tallfeste Dagbladets journalistikk.» *Mediehistorisk Tidsskrift* 18 (35): 33-49. https://medietidsskrift.no/wp-content/uploads/2021/06/NMF-tidsskrift-01_2021-web-1.pdf
- Lysa, Charlotte. 2016. «Gåten Qatar 2022.» *Babylon: Nordisk tidsskrift for Midtøstenstudier* 14 (1): 6-15. <https://doi.org/10.5617/ba.4111>
- Maier, Scott R. 2020. «The world view(ed) through the English-speaking media lens: foreign news coverage steadfastly narrow and uniform.» *The Journal of International Communication* 26 (2): 155-170. <https://doi.org/10.1080/13216597.2020.1797849>
- Matthes, Jörg og Matthias Kohring. 2008. «The Content Analysis of Media Frames: Toward Improving Reliability and Validity.» *Journal of Communication* 58 (2): 258-279.
<https://www.doi.org/10.1111/j.1460-2466.2008.00384.x>

- McCombs, Maxwell og Salma I. Ghanem. 2010. «The Convergence of Agenda Setting and Framing.» I *Framing Public Life: Perspectives of Media and Our Understanding of the Social World*, redigert av Stephen D. Reese, Oscar H. Gandy Jr. og August E. Grant, 67-81. New York: Routledge
- McLachlan, Shelley og Peter Golding. 2000. «Tabloidization in the British Press: A Quantitative Investigation into Changes in British Newspapers, 1952-1997.» I *Tabloid Tales: Global Debates over Media Standards*, redigert av Colin Sparks og John Tulloch, 75-89. Lanham, Maryland: Rowman & Littlefield
- Mikhaylova, Marina. 2021. «Global soft power and local effects of the World Cup in Russia, Brazil, and South Africa.» I *Russia and the 2018 FIFA World Cup*, redigert av Richard Arnold, 187-210. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429353031>
- Neuendorf, Kimberly A. 2017. *The Content Analysis Guidebook*. Los Angeles, California: SAGE Publications. <https://doi.org/10.4135/9781071802878>
- Nisbet, Matthew C. 2010. «Knowledge Into Action: Framing the Debates over Climate Change and Poverty.» I *Doing News Framing Analysis: Empirical and Theoretical Perspectives*, redigert av Paul D'Angelo og Jim A. Kuypers, 43-83. New York: Routledge
- Næss, Hans Erik. 2021. *Idrett, politikk og menneskerettigheter*. Bergen: Fagbokforlaget
- Onwumenchili, Chuka og Koren Bedeau. 2017. «Analysis of FIFA's Attempt at Image Repair.» *Communication & Sport* 5 (4): 407-427. <https://doi.org/10.1177/2167479516633843>
- Ott, Victor S. og Aleksandr A. Grabelnikov. 2020. «The image of Russia in the French print media: a new tone in the context of the 2018 World Cup.» *RUDN Journal of Studies in Literature and Journalism* 25 (1): 155-162. <https://doi.org/10.22363/2312-9220-2020-25-1-155-162>
- Pedersen, Karsten. 2017. «Meta Framing and Polyphonic Structures: A case study of news reporting in sports journalism.» *Journalism Studies* 18 (7): 910-924. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2015.1091744>
- Potter, James W. 2012. *Media Effects*. Thousand Oaks, California: SAGE Publications

- Powers, Shawn. 2012. «The Origins of Al Jazeera English.» I *Al Jazeera English: Global News in a Changing World*, redigert av Philip Seib, 5-28. Basingstoke: Palgrave Macmillan
- Qing, Luo. 2010. «Encoding the Olympics - Visual Hegemony? Discussion and Interpretation on Intercultural Communication in the Beijing Olympic Games.» *The International Journal of the History of Sport* 27 (9-10): 1824-1872.
<https://www.doi.org/10.1080/09523367.2010.481136>
- Rasmussen, Terje. 2002. *Nettmedier: Journalistikk og medier på Internett*. Bergen: Fagbokforlaget
- Reese, Stephen D., Oscar H. Gandy Jr. og August E. Grant. 2010. «Introduction.» I *Framing Public Life: Perspectives on Media and Our Understanding of the Social World*, redigert av Stephen D. Reese, Oscar H. Gandy Jr. og August E. Grant, 1-6. New York: Routledge
- Reiche, Danyel. 2015. «Investing in sporting success as a domestic and foreign policy tool: the case of Qatar.» *International Journal of Sport Policy and Politics* 7 (4): 489-504.
<https://doi.org/10.1080/19406940.2014.966135>
- Rowe, David. 1999. *Sport, Culture and the Media: The Unruly Trinity*. Buckingham: Open University Press
- Rowe, David. 2007. «Sports journalism: Still the 'toy department' of the news media?.» *Journalism* (8) 4: 385-405. <https://doi.org/10.1177/1464884907078657>
- Rowe, David. 2011. *Global Media Sport: Flows, Forms and Futures*. New York: Bloomsbury Academic
- Rowe, David. 2012. «The bid, the lead-up, the event and the legacy: global cultural politics and hosting the Olympics.» *The British Journal of Sociology* 63 (2): 285-305.
<https://doi.org/10.1111/j.1468-4446.2012.01410.x>
- Rowe, David. 2013. «The Sport/Media Complex.» I *A Companion to Sport*, redigert av David L. Andrews og Ben Carrington, 61-77. Oxford: John Wiley & Sons, Ltd.
<https://doi.org/10.1002/9781118325261.ch3>

- Rowe, David. 2017. «Sports Journalism and the FIFA Scandal: Personalization, Co-optation, and Investigation.» *Communication & Sport* 5 (5): 515-533.
<https://doi.org/10.1177/2167479516642206>
- Samuel-Azran, Tal, Annie Salem, Inbal Assaf, Loreen Wahabe og Nadine Halabi. 2016a. «Is There a Qatari–Al-Jazeera Nexus? Coverage of the 2022 FIFA World Cup Controversy by Al-Jazeera versus Sky News, CNNI and ITV.» *Global Media and Communication* 12 (3): 195-209. <https://doi.org/10.1177/1742766516676208>
- Samuel-Azran, Tal, Moran Yarchi, Yair Galily og Ilan Tamir. 2016b. «Promoting Terror or Sport? The Case of Qatar’s International Image.» *American Behavioral Scientist* 60 (9): 1039-1131. <https://doi.org/10.1177/0002764216632841>
- Schallhorn, Christiana. 2019. «“The land of football”: An analysis of media coverage of the 2014 FIFA World Cup and its effects on people’s perceptions of Brazil.» *International Journal of Intercultural Relations* 72: 25-35.
<https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2019.06.002>
- Seib, Philip. 2012. «Introduction.» I *Al Jazeera English: Global News in a Changing World*, redigert av Philip Seib, 1-4. Basingstoke: Palgrave Macmillan
- Semetko, Holli A. og Patti M. Valkenburg. 2000. «Framing European Politics: A Content Analysis of Press and Television News.» *Journal of Communication* 50 (2): 93-109.
<https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2000.tb02843.x>
- Sparks, Colin. 2000. «Introduction: The Panic over Tabloid News.» I *Tabloid Tales: Global Debates over Media Standards*, redigert av Colin Sparks og John Tulloch, 1-40. Lanham, Maryland: Rowman & Littlefield
- Store norske leksikon*, s.v. «The Guardian», redigert av Erik Bolstad. Lest 3. april 2023.
https://snl.no/The_Guardian
- Sugden, John og Alan Tomlinson. 1998. *FIFA and the Contest for World Football: Who Rules the Peoples’ Game?*. Cambridge: Polity Press
- Søyland, Håvard Stamnes og Marcelo Moriconi. 2022. «Qatar's multi-actors sports strategy: Diplomacy, critics and legitimisation.» *International Area Studies Review* 25 (4): 354-374. <https://doi.org/10.1177/22338659221120065>

- Tankard Jr., James W. 2010. «The Empirical Approach to the Study of Media Framing.» I *Framing Public Life: Perspectives on Media and Our Understanding of the Social World*, redigert av Stephen D. Reese, Oscar H. Gandy Jr. og August E. Grant, 95-106. New York: Routledge
- Tennent, Kevin D. og Alex Gillett. 2022. «A Brief History of the FIFA World Cup as a Business.» I *The Business of the FIFA World Cup*, redigert av Simon Chadwick, Christos Anagnostopoulos, Daniel Parnell og Paul Widdop, 5-27. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003121794>
- TePoel, Dain og John Nauright. 2021. «Black lives matter in the sports world.» *Sport in Society* 24 (5): 693-696. <https://doi.org/10.1080/17430437.2021.1901392>
- The Guardian. 2015a. «The Scott Trust: a timeline.» Oppdatert 26. juli 2015. <https://www.theguardian.com/the-scott-trust/2015/jul/26/a-history-of-the-scott-trust>
- The Guardian. 2015b. «The Scott Trust: values and history.» Oppdatert 26. juli 2015. <https://www.theguardian.com/the-scott-trust/2015/jul/26/the-scott-trust>
- The Guardian. 2017a. «History of the Guardian.» Oppdatert 11. desember 2017. <https://www.theguardian.com/gnm-archive/2002/jun/06/1>
- The Guardian. 2017b. «CP Scott's centenary essay.» Oppdatert 23. oktober 2017. <https://www.theguardian.com/sustainability/cp-scott-centenary-essay>
- The Guardian. 2019. «From new media to Guardian Unlimited: records of the Guardian's first years online.» Oppdatert 6. november 2019. <https://www.theguardian.com/gnm-archive/2019/nov/06/from-new-media-to-guardian-unlimited-records-of-the-guardians-first-years-online>
- Van Gorp, Baldwin. 2007. «The Constructionist Approach to Framing: Bringing Culture Back.» *Journal of Communication* 57 (1): 60-78
- Van Gorp, Baldwin. 2010. «Strategies to Take Subjectivity Out of Framing Analysis.» I *Doing News Framing Analysis: Empirical and Theoretical Perspectives*, redigert av Paul D'Angelo og Jim A. Kuypers, 84-109. New York: Routledge
- von der Lippe, Gerd. 2010. *Et kritisk blikk på sportsjournalistikk: Medier og idrett i en globalisert verden*. Kristiansand: IJ-forlaget

Waldahl, Ragnar, Michael Bruun Andersen og Helge Rønning. 2009. *TV-nyhetenes verden*. Oslo: Universitetsforlaget

Wolfe, Sven Daniel. 2020. «'For the benefit of our nation': unstable soft power in the 2018 men's World Cup in Russia.» *International Journal of Sport Policy and Politics* 12 (4): 545-561. <https://doi.org/10.1080/19406940.2020.1839532>

Zeimers, Géraldine og Bram Constandt. 2022. «An Integrity System Framework for the FIFA World Cups.» I *The Business of the FIFA World Cup*, redigert av Simon Chadwick, Christos Anagnostopoulos, Daniel Parnell og Paul Widdop, 89-105. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003121794>

Zonova, Tatiana. 2021. «Russian soft power as a result of FIFA 2018.» I *Russia and the 2018 FIFA World Cup*, redigert av Richard Arnold, 154-168. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429353031>

Østbye, Helge, Knut Helland, Karl Knapskog, Leif Ove Larsen og Hallvard Moe. 2013. *Metodebok for mediefag*. Bergen: Fagbokforlaget

Refererte medier

Al Jazeera English. 2010a. «Winter World Cup for Qatar.» 22. desember 2010. <https://www.aljazeera.com/sports/2010/12/22/winter-world-cup-for-qatar>

Al Jazeera English. 2010b. «Blatter: Respect tradition at 2022.» 13. desember 2010. <https://www.aljazeera.com/sports/2010/12/13/blatter-respect-tradition-at-2022>

Al Jazeera English. 2011a. «English FA abstains from FIFA vote.» 19. mai 2011. <https://www.aljazeera.com/sports/2011/5/19/english-fa-abstains-from-fifa-vote>

Al Jazeera English. 2011b. «Qatar hits back over Valcke email.» 30. mai 2011. <https://www.aljazeera.com/sports/2011/5/30/qatar-hits-back-over-valcke-email>

Al Jazeera English. 2011c. «Unopposed Blatter re-elected by FIFA.» 1. juni 2011. <https://www.aljazeera.com/sports/2011/6/1/unopposed-blatter-re-elected-by-fifa>

- Al Jazeera English. 2011d. «Qatar refute ‘worthless and insulting’ claims.» 23. mai 2011.
<https://www.aljazeera.com/economy/2011/5/23/qatar-refute-worthless-and-insulting-claims>
- Al Jazeera English. 2011e. «FIFA to grill World Cup whistleblower.» 19. mai 2011.
<https://www.aljazeera.com/sports/2011/5/19/fifa-to-grill-world-cup-whistleblower>
- Al Jazeera English. 2013a. «Qatar urged to stamp out labour abuse.» 18. november 2013.
<https://www.aljazeera.com/economy/2013/11/18/qatar-urged-to-stamp-out-labour-abuse>
- Al Jazeera English. 2013b. «UN official urges Qatar labour reforms.» 11. november 2013.
<https://www.aljazeera.com/economy/2013/11/11/un-official-urges-qatar-labour-reforms>
- Al Jazeera English. 2013c. «Qatar to enforce new worker welfare standards.» 18. november 2013.
<https://www.aljazeera.com/news/2013/11/18/qatar-to-enforce-new-worker-welfare-standards>
- Al Jazeera English. 2013d. «Summer not an option, says FIFpro.» 15. oktober 2013.
<https://www.aljazeera.com/sports/2013/10/15/summer-not-an-option-says-fifpro>
- Al Jazeera English. 2014a. «Qatar 2022 denies wrongdoing.» 18. mars 2014.
<https://www.aljazeera.com/sports/2014/3/18/qatar-2022-denies-wrongdoing>
- Al Jazeera English. 2014b. «FIFA ‘powerless’ over Qatar labour rights.» 21. mars 2014.
<https://www.aljazeera.com/sports/2014/3/21/fifa-powerless-over-qatar-labour-rights>
- Al Jazeera English. 2014c. «Rights for workers in Qatar outlined.» 11. februar 2014.
<https://www.aljazeera.com/economy/2014/2/11/rights-for-workers-in-qatar-outlined>
- Al Jazeera English. 2014d. «Qatar official says worker death rate normal.» 19. februar 2014.
<https://www.aljazeera.com/news/2014/2/19/qatar-official-says-worker-death-rate-normal>
- Al Jazeera English. 2021a. «Qatar rejects Amnesty report on ‘unexplained’ labourer deaths.» 26. august 2021.
<https://www.aljazeera.com/news/2021/8/26/qatar-rejects-amnesty-report-on-unexplained-labourer-deaths>

- Al Jazeera English. 2021b. «Qatar 2022: Norway rules out boycotting football world cup.»
Oppdatert 21. juni 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/6/21/norway-rules-out-boycott-of-qatar-2022-world-cup>
- Al Jazeera English. 2021c. «Why are football teams protesting against Qatar 2022 World Cup?» 28. mars 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/3/28/why-are-football-teams-protesting-against-qatar-2022-world-cup>
- Al Jazeera English. 2021d. «Qatar's landmark minimum wage comes into force.» 19. mars 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/3/19/qatars-enforces-new-minimum-wage-legislation>
- Al Jazeera English. 2021e. «Qatar says reforms to labour laws have 'transformed' the market.» 20. mars 2021. <https://www.aljazeera.com/economy/2021/3/20/qatar-reforms-to-labour-laws-have-transformed-the-market>
- Al Jazeera English. 2021f. «Concerns over Qatar's arrest of Kenyan security guard.» 19. mai 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/5/19/wheres-malcolm-concerns-over-qatars-arrest-of-security-guard>
- Al Jazeera English. 2021g. «Qatar charges Kenyan national over 'spreading disinformation'.» 30. mai 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/5/30/qatar-charges-kenyan-guard-over-payment-to-spread-disinformation>
- Al Jazeera English. 2021h. «African journalists slam UAE 'manipulation' over Qatar World Cup.» 4. juni 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/6/4/african-journalists-slam-uae-manipulation-over-qatar-world-cup>
- Baardsen, Joachim. 2014. «- Qatar-VM spilles ikke i juni og juli.» *Dagbladet*, 8. januar 2014. <https://www.dagbladet.no/sport/qatar-vm-spilles-ikke-i-juni-og-juli/61636839>
- Bang, Søren. 2011. «Western countries are losing the race for major sporting events.» *Play the Game*, 4. mai 2011. <https://www.playthegame.org/news/western-countries-are-losing-the-race-for-major-sporting-events/>
- Berg, Mina Finstad. 2013. «Når fotball blir politikk.» *Dagbladet*, 1. november 2013.
Nasjonalbiblioteket

- Bergquist, Mathias. 2013. «- Qatar-VM er som en moderne form for slaveri.» *Dagbladet*, 25. september 2013. <https://www.dagbladet.no/sport/qatar-vm-er-som-en-moderne-form-for-slaveri/62211679>
- Bollier, Sam. 2013. «International union visits Qatar labour camps.» *Al Jazeera English*, 9. oktober 2013. <https://www.aljazeera.com/economy/2013/10/9/international-union-visits-qatar-labour-camps>
- Booth, Robert. 2013a. «Qatar World Cup: UK firms urged to do more to protect workers' rights.» *The Guardian*, 3. oktober 2013. <https://www.theguardian.com/world/2013/oct/03/qatar-world-cup-2022-uk-firms-urged-protect-workers>
- Booth, Robert. 2013b. «Qatar World Cup 2022: 70 Nepalese workers die on building sites.» *The Guardian*, 1. oktober 2013. <https://www.theguardian.com/world/2013/oct/01/qatar-world-cup-2022-nepalese-die-building-sites>
- Burke, Jason. 2013. «Indian labourers working on construction sites in Qatar reveal abuse.» *The Guardian*, 27. september 2013. <https://www.theguardian.com/world/2013/sep/27/indian-labourers-construction-site-qatar-abuse-revealed-guardian>
- Christenson, Marcus. 2021. «Norway players take human rights stand before World Cup qualifier.» *The Guardian*, 25. mars 2021. <https://www.theguardian.com/football/2021/mar/24/norway-players-take-human-rights-stand-before-world-cup-qualifier>
- Clementz, Håvard. 2021. «La oss ikke snu ryggen til.» *Dagbladet*, 24. mars 2021. <https://www.dagbladet.no/meninger/la-oss-ikke-snu-ryggen-til/73563457>
- Conn, David. 2011. «Sepp Blatter has spoken: the vote goes on and Qatar will host 2022 World Cup.» *The Guardian*, 30. mai 2011. <https://www.theguardian.com/football/2011/may/30/fifa-sepp-blatter-football-crisis>
- Conn, David. 2013. «World Cup 2022: only a rerun of votes by Fifa will achieve credibility.» *The Guardian*, 3. oktober 2013. <https://www.theguardian.com/football/blog/2013/oct/03/world-cup-2022-fifa-qatar>

- Dagbladet. 2010. «[*Notis uten tittel*].» 18. desember 2010. Nasjonalbiblioteket
- Dagbladet. 2011. «[*Notis uten tittel*].» 20. mai 2011. Nasjonalbiblioteket
- Dagbladet. 2021. «Høyt press er nødvendig.» 22. juni 2021.
<https://www.dagbladet.no/meninger/hoyt-press-er-nodvendig/73931226>
- Daniels, Joe Parkin. 2021. «Deadly heat: how rising temperatures threaten workers from Nicaragua to Nepal.» *The Guardian*, 14. juli 2021.
<https://www.theguardian.com/global-development/2021/jul/14/deadly-heat-how-rising-temperatures-threaten-workers-from-nicaragua-to-nepal>
- Drabløs, Øystein Tronsli og Morten Langfeldt Dahlback. 2021. «Dette vet vi om dødstallene i Qatar.» *Dagbladet*, 16. mars 2021. <https://www.dagbladet.no/nyheter/dette-vet-vi-om-dodstallene-i-qatar/73532901>
- Egenæs, John Peder. 2021. «Hva er kampplanen?» *Dagbladet*, 12. mars 2021.
Nasjonalbiblioteket
- Folkestad, Anders. 2013. «Qatar-VM: gult kort til NFF.» *Dagbladet*, 27. november 2013.
Nasjonalbiblioteket
- Ghani, Faras. 2021a. «Labour law changes: Are Qatar's migrant workers better off?» *Al Jazeera English*, 15. mars 2021. <https://www.aljazeera.com/features/2021/3/15/labour-law-changes-are-qatars-migrant-workers-better-off>
- Ghani, Faras. 2021b. «Qatar releases Kenyan man charged with 'spreading disinformation'.» *Al Jazeera English*, 3. juni 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/6/3/qatar-releases-kenyan-charged-with-spreading-disinformation>
- Ghosh, Jayati. 2014. «Qatar workers' deaths are India's responsibility too.» *The Guardian*, 21. februar 2014. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2014/feb/21/india-qatar-world-cup-migrant-workers-deaths>
- Gibson, Owen. 2010a. «Sepp Blatter attacks English 'arrogance' after World Cup 2018 failure.» *The Guardian*, 8. desember 2010.
<https://www.theguardian.com/football/2010/dec/08/sepp-blatter-world-cup-2018>

- Gibson, Owen. 2010b. «Fifa boss tells gay fans: 'Don't have sex at Qatar World Cup'.» *The Guardian*, 14. desember 2010.
<https://www.theguardian.com/football/2010/dec/14/fifa-boss-gay-fans-no-sex>
- Gibson, Owen. 2011a. «Arsène Wenger and Premier League oppose Fifa's Qatar switch to winter.» *The Guardian*, 7. januar 2011.
<https://www.theguardian.com/football/2011/jan/07/arsene-wenger-fifa-world-cup-qatar>
- Gibson, Owen. 2011b. «Uefa president Michel Platini calls for 'World Cup of the Gulf' in 2022.» *The Guardian*, 12. januar 2011.
<https://www.theguardian.com/football/2011/jan/12/2022-world-cup-qatar-michel-platini>
- Gibson, Owen. 2011c. «Fifa executives accused by former FA chairman Triesman of seeking bribes.» *The Guardian*, 10. mai 2011.
<https://www.theguardian.com/football/2011/may/10/fifa-bribes-allegations-lord-triesman>
- Gibson, Owen. 2013a. «Fifa wants 'fair conditions' quickly for Qatar's World Cup workers.» *The Guardian*, 20. november 2013.
<https://www.theguardian.com/football/2013/nov/20/fifa-qatar-world-cup-sepp-blatter>
- Gibson, Owen. 2013b. «Fifa must consult over Qatar World Cup switch, says Richard Scudamore.» *The Guardian*, 3. oktober 2013.
<https://www.theguardian.com/football/2013/oct/03/fifa-qatar-world-cup-richard-scudamore>
- Gibson, Owen. 2014a. «Whistleblower Phaedra Almajid hits back at Fifa's dismissal of complaint.» *The Guardian*, 16. desember 2014.
<https://www.theguardian.com/football/2014/dec/16/whistleblower-phaedra-almajid-hits-back-fifa-confidentiality-complaint>
- Gibson, Owen. 2014b. «More than 500 Indian workers have died in Qatar since 2012, figures show.» *The Guardian*, 18. februar 2014.
<https://www.theguardian.com/world/2014/feb/18/qatar-world-cup-india-migrant-worker-deaths>

- Glendenning, Barry. 2021. «When it comes to the Qatar World Cup, look north to find a moral compass.» *The Guardian*, 25. mars 2021.
<https://www.theguardian.com/football/blog/2021/mar/25/qatar-world-cup-moral-compass-norwegian-clubs-players>
- Grant, Harriet. 2021. «‘We’re treated as children,’ Qatari women tell rights group.» *The Guardian*, 29. mars 2021. <https://www.theguardian.com/global-development/2021/mar/29/were-treated-as-children-qatari-women-tell-rights-group>
- Hareland, Tonje, Vilde Gjerde Lied og Magnus Helle. «Oppfordrer Norges Fotballforbund til å boikotte fotball VM i Qatar 2022.» *NRK*, 26. februar 2021.
<https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/tromso-il-oppfordrer-norges-fotballforbund-om-a-boikotte-fotball-vm-2022-i-qatar-1.15392488>
- Hugsted, Christian M. 2021. «Sier nei til Qatar-debatt.» *Dagbladet*, 15. mars 2021.
Nasjonalbiblioteket
- Hugsted, Christian M. og Tore Ulrik Bratland. 2021. «Solbakken om Qatar-VM: - Skandale.» *Dagbladet*, 13. mars 2021. <https://www.dagbladet.no/sport/solbakken-om-qatar-vm---skandale/73521028>
- Hyde, Marina. 2013. «The greatest trick Fifa ever pulled was to issue a Qatar weather warning.» *The Guardian*, 4. oktober 2013.
<https://www.theguardian.com/commentisfree/2013/oct/04/fifa-qatar-weather-slaves-sepp-blatter>
- Jackson, Jamie. 2010. «Football crosses new frontier as Qatar wins World Cup vote for 2022.» *The Guardian*, 3. desember 2010.
<https://www.theguardian.com/football/2010/dec/03/qatar-world-cup-2022>
- James, Stuart. 2010. «World Cup 2022: 'Political craziness' favours Qatar's winning bid.» *The Guardian*, 2. desember 2010.
<https://www.theguardian.com/football/2010/dec/02/world-cup-2022-qatar-winning-bid>
- Jørgensen, Christina Beck. 2013. «Avskyelig behandling.» *Dagbladet*, 13. desember 2013.
Nasjonalbiblioteket

- Krokfjord, Torgeir P. og Espen Sandli. 2011a. «Hva sier Premier League, vinter-OL og IOK-president Rogge nå?» *Dagbladet*, 7. januar 2011. <https://www.dagbladet.no/sport/hva-sier-premier-league-vinter-ol-og-iok-president-rogge-na/64388569>
- Krokfjord, Torgeir P. og Espen Sandli. 2011b. «FIFAs generalsekretær sier Qatar kjøpte fotball-VM i 2022.» *Dagbladet*, 30. mai 2011. <https://www.dagbladet.no/sport/fifas-generalsekretaer-sier-qatar-kjopte-fotball-vm-i-2022/63696148>
- Krokfjord, Torgeir P. 2013. «Frykter flere tusen vil dø mens de skaper fotball-VM.» *Dagbladet*, 26. september 2013. <https://www.dagbladet.no/sport/frykter-flere-tusen-vil-do-mens-de-skaper-fotball-vm/62214384>
- Kvam, Synne. 2014. «FIFA-medlemmer ville sabotere for egen anti-korrupsjonssjef.» *Dagbladet*, 25. mars 2014. <https://www.dagbladet.no/sport/fifa-medlemmer-ville-sabotere-for-egen-anti-korrupsjonssjef/61514173>
- Langeveld, Martin, Stian Drake og Johannes Fjeld. 2021. «- Denne kampen er ikke ferdig.» *Dagbladet*, 20. juni 2021. <https://www.dagbladet.no/sport/denne-kampen-er-ikke-ferdig/73928508>
- MacInnes, Paul. 2021a. «Fifa takes no action over Norway protest as FA voices Qatar concerns.» *The Guardian*, 25. mars 2021. <https://www.theguardian.com/football/2021/mar/25/fifa-takes-no-action-over-norway-protest-as-fa-voices-qatar-concerns>
- MacInnes, Paul. 2021b. «Fifa to introduce concussion spotters in the stands at the World Cup in Qatar.» *The Guardian*, 6. mai 2021. <https://www.theguardian.com/football/2021/may/06/fifa-to-bring-in-concussion-spotters-for-qatar-world-cup>
- MacInnes, Paul. 2021c. «Football's five substitute rule extended due to pandemic until end of next year.» *The Guardian*, 28. mai 2021. <https://www.theguardian.com/football/2021/may/28/footballs-five-substitute-rule-extended-due-to-pandemic-until-end-of-next-year>
- Melnæs, Håvard. 2021. «Could a Norway boycott of the Qatar World Cup change the future of football?» *The Guardian*, 30. mars 2021.

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2021/mar/30/norway-boycott-qatar-world-cup-football>

Murray, Scott. 2021. «Dreams of Qatar 2022: the stampede to get there is on.» *The Guardian*, 24. mars 2021. <https://www.theguardian.com/football/2021/mar/24/the-fiver-qatar-2022-human-rights-world-cup>

Lote, Arve. 2012. «40 år siden München-massakren.» *NRK*, 5. september 2012. <https://www.nrk.no/sport/40-ar-siden-munchen-massakren-1.8299927>

NTB. 2013a. «FIS vil motarbeide vinter-VM i fotball.» *Dagbladet*, 4. november 2013. <https://www.dagbladet.no/sport/fis-vil-motarbeide-vinter-vm-i-fotball/61803009>

NTB. 2013b. «Foreslår boikott av fotball-VM i 2022.» *Dagbladet*, 15. oktober 2013. <https://www.dagbladet.no/sport/foreslar-boikott-av-fotball-vm-i-2022/62261921>

NTB. 2021. «NFF under press fra klubber: Krever VM-boikott.» *Dagbladet*, 26. februar 2021. <https://www.dagbladet.no/sport/krever-vm-boikott/73460988>

Pattison, Pete. 2013a. «Revealed: Qatar's World Cup 'slaves'.» *The Guardian*, 25. september 2013. <https://www.theguardian.com/world/2013/sep/25/revealed-qatars-world-cup-slaves>

Pattison, Pete. 2013b. «At 16, Ganesh got a job in Qatar. Two months later he was dead.» *The Guardian*, 25. september 2013. <https://www.theguardian.com/global-development/2013/sep/25/qatar-nepalese-workers-poverty-camps>

Pattison, Pete. 2013c. «Qatar: one migrant worker's story.» *The Guardian*, 2. oktober 2013. <https://www.theguardian.com/world/2013/oct/02/qatar-migrant-worker-story>

Rhys, Paul. 2013. «Supreme Committee faces supreme headache.» *Al Jazeera English*, 7. oktober 2013. <https://www.aljazeera.com/sports/2013/10/7/supreme-committee-faces-supreme-headache>

Roan, Dan. 2022. «World Cup 2022: A desert World Cup blighted by a dust-storm of controversy.» *BBC*, 14. november 2022. <https://www.bbc.com/sport/football/63570556>

- Rusbridger, Alan. 2011. «WikiLeaks: The Guardian's role in the biggest leak in the history of the world.» *The Guardian*, 28. januar 2011.
<https://www.theguardian.com/media/2011/jan/28/wikileaks-julian-assange-alan-rusbridger>
- Sandholt, Ragna Kristina og Stian With. 2021. «Knusende Qatar-rapport: - Døde i søvne.» *Dagbladet*, 26. august 2021. <https://www.dagbladet.no/sport/knusende-qatar-rapport---dode-i-sovne/74148953>
- Scott, Matt. 2011. «Millions paid in bribes for Qatar's 2022 World Cup votes, report claims.» *The Guardian*, 10. mai 2011.
<https://www.theguardian.com/football/2011/may/10/millions-bribes-qatar-2022-world-cup-claims>
- Skjetne, Oda Leraan. 2014. «- 400 nepalske arbeidere har dødd under VM-byggingen i Qatar.» *Dagbladet*, 16. februar 2014. <https://www.dagbladet.no/nyheter/400-nepalske-arbeidere-har-dodd-under-vm-byggingen-i-qatar/61752132>
- Solheim, Anders. 2021. «Boikott mangler troverdighet.» *Dagbladet*, 18. juni 2021.
<https://www.dagbladet.no/meninger/boikott-mangler-troverdighet/73917114>
- Stalsberg, Tom. 2013. «Forbrytelse og straffespark.» *Dagbladet*, 24. november 2013.
Nasjonalbiblioteket
- Strand, Morten. 2021. «Å vise verden vinterveien.» *Dagbladet*, 9. april 2021.
Nasjonalbiblioteket
- Sæther, Esten O. 2010. «Fotball gjør verden mindre.» *Dagbladet*, 2. desember 2010.
<https://www.dagbladet.no/sport/fotball-gjor-verden-mindre/64331420>
- Sæther, Esten O. 2021. «Stopp VM i likhuset!» *Dagbladet*, 5. mars 2021.
<https://www.dagbladet.no/sport/stopp-vm-i-likhuset/73468964>
- Traynor, Ian. 2014. «Fifa says there is little it can do about labour conditions in Qatar.» *The Guardian*, 13. februar 2014. <https://www.theguardian.com/world/2014/feb/13/fifa-labour-conditions-qatar-world-cup>

- The Guardian. 2013. «Qatar: the building site from hell.» 25. september 2013.
<https://www.theguardian.com/commentisfree/2013/sep/25/qatar-building-site-from-hell>
- The Guardian. 2023a. «The Guardian view on Gary Lineker: the return of unabashed liberal dissent.» Oppdatert 16. mars 2023.
<https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/mar/13/the-guardian-view-on-gary-lineker-the-return-of-unabashed-liberal-dissent>
- The Guardian. 2023b. «The Guardian view on BBC independence: compromised at the top.» Oppdatert 15. mars 2023.
<https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/mar/15/the-guardian-view-on-bbc-independence-compromised-at-the-top>
- Watt, Nicholas. 2011. «Qatar prime minister says he knows nothing about football.» *The Guardian*, 23. februar 2011. <https://www.theguardian.com/world/2011/feb/23/qatar-prime-minister-football>
- Wåge, Jarl. 2021. «Qatar eller ikkje Qatar.» *Dagbladet*, 18. mars 2021.
<https://www.dagbladet.no/meninger/qatar-eller-ikkje-qatar/73535527>
- Ytterstad, Matias og Simon Nitsche. 2013. «Her bæres de toppløse VM-protestantene ut av det tyske talkshowet.» *Dagbladet*, 13. desember 2013.
<https://www.dagbladet.no/sport/her-baeres-de-toppløse-vm-protestantene-ut-av-det-tyske-talkshowet/61915207>

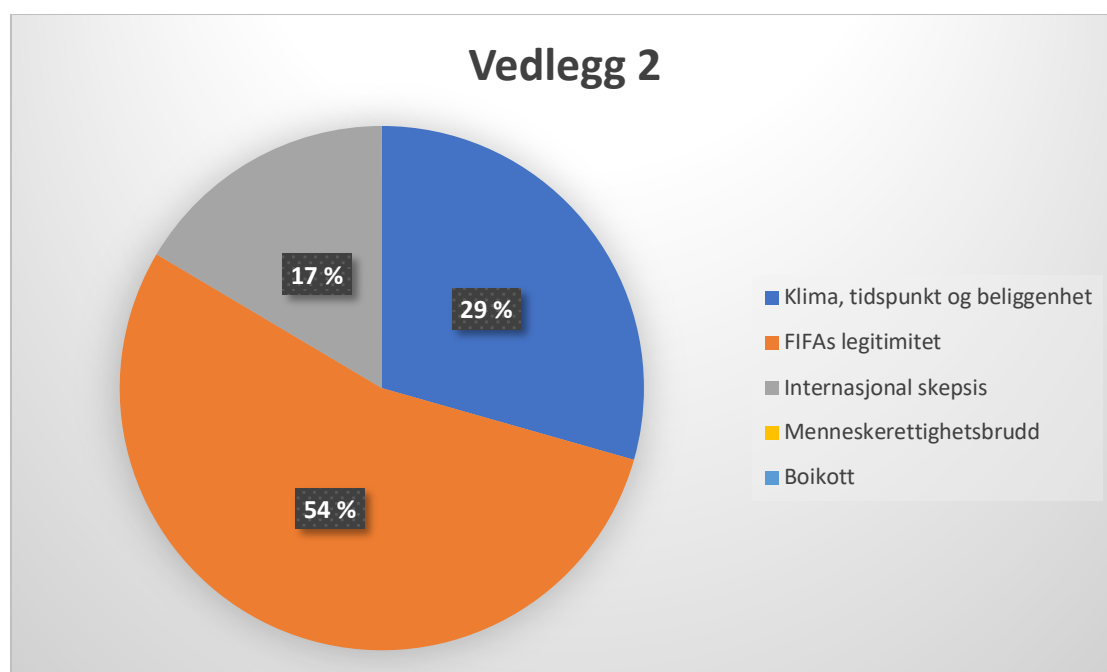
Vedlegg

Vedlegg 1

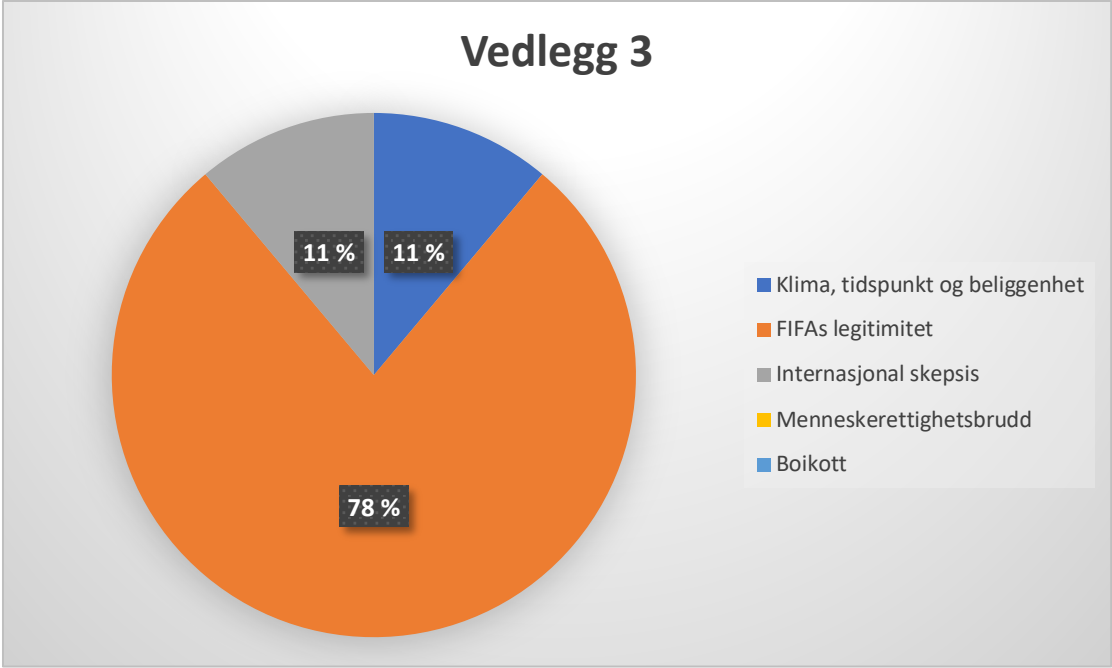
Variabelnummer	Variabelnavn	Kode	Verdinavn
1	Dato		
2	Avis	1	Dagbladet
		2	The Guardian
		3	Al Jazeera English
3	Artikkelnavn		
4	Tolkningsramme	1	Klima, tidspunkt og beliggenhet
		2	FIFAs legitimitet
		3	Internasjonal skepsis
		4	Menneskerettighetsbrudd
		5	Boikott
5	Sjanger	1	Nyhetsartikkel/-reportasje
		2	Featureartikkel
		3	Notis
		4	Redaksjonelt meningsbidrag
		5	Ikke-redaksjonelt meningsbidrag
6	Kilde	1	FIFA
		2	UEFA
		3	Qatars VM-komité
		4	Qatars myndigheter
		5	Rettighetsgruppe
		6	Interesseorganisasjon

		7	Arbeider
		8	Fans
		9	Andre

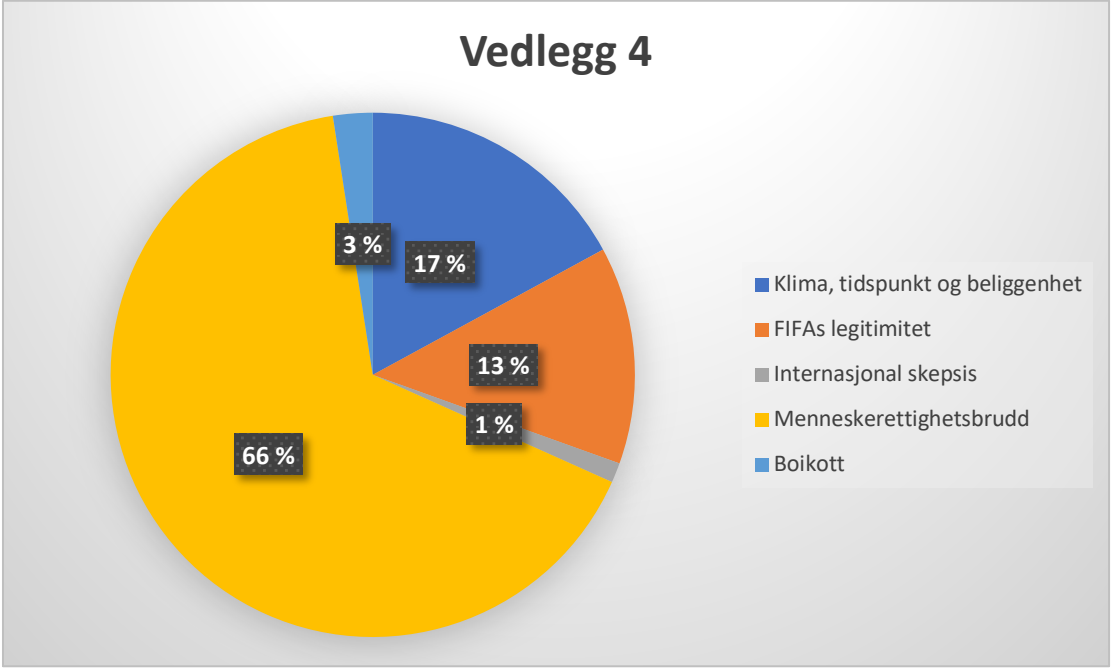
Tabell 1: Kodeskjema for kvantitativ innholdsanalyse.

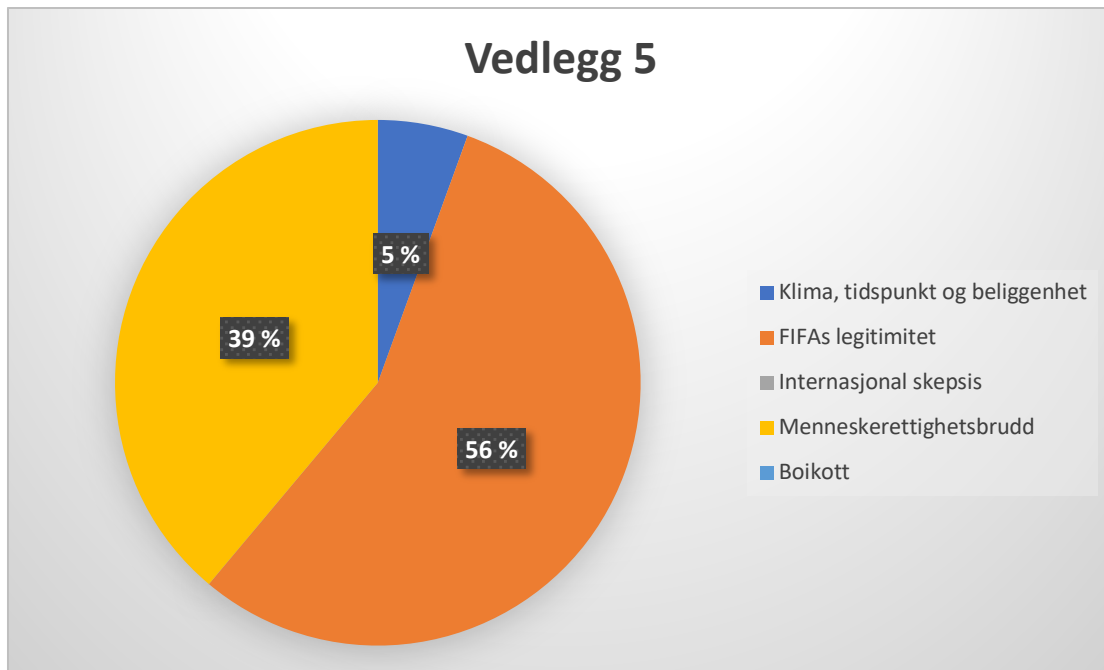
Figur 1: Den totale fordelingen av tolkningsrammer i avisenes nyhetsjournalistikk i den første perioden.

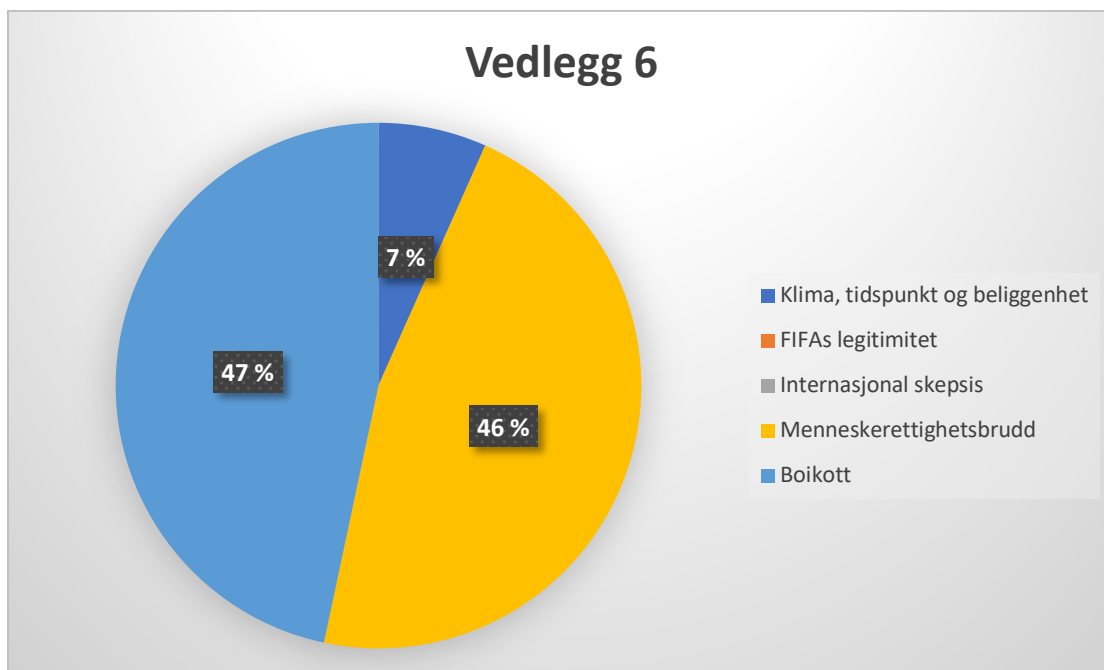
Figur 2: Den totale fordelingen av tolkningsrammer i avisenes meningsjournalistikk i den første perioden.

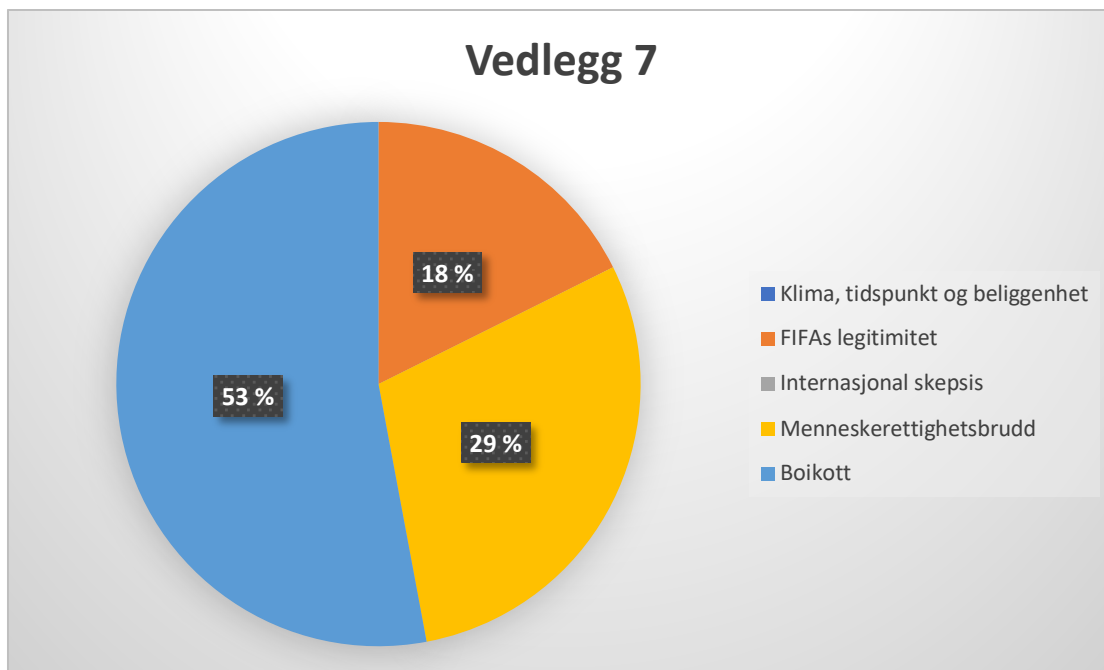
Figur 3: Den totale fordelingen av tolkningsrammer i avisenes nyhetsjournalistikk i den andre perioden.

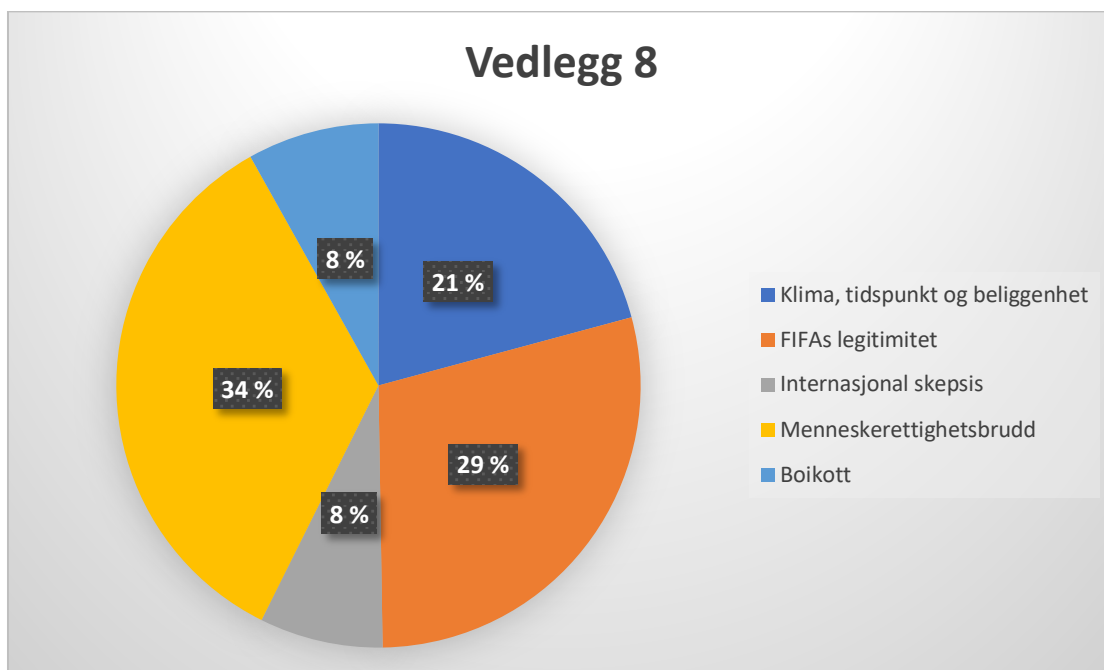
Figur 1: Den totale fordelingen av tolkningsrammer i avisenes meningsjournalistikk i den andre perioden.

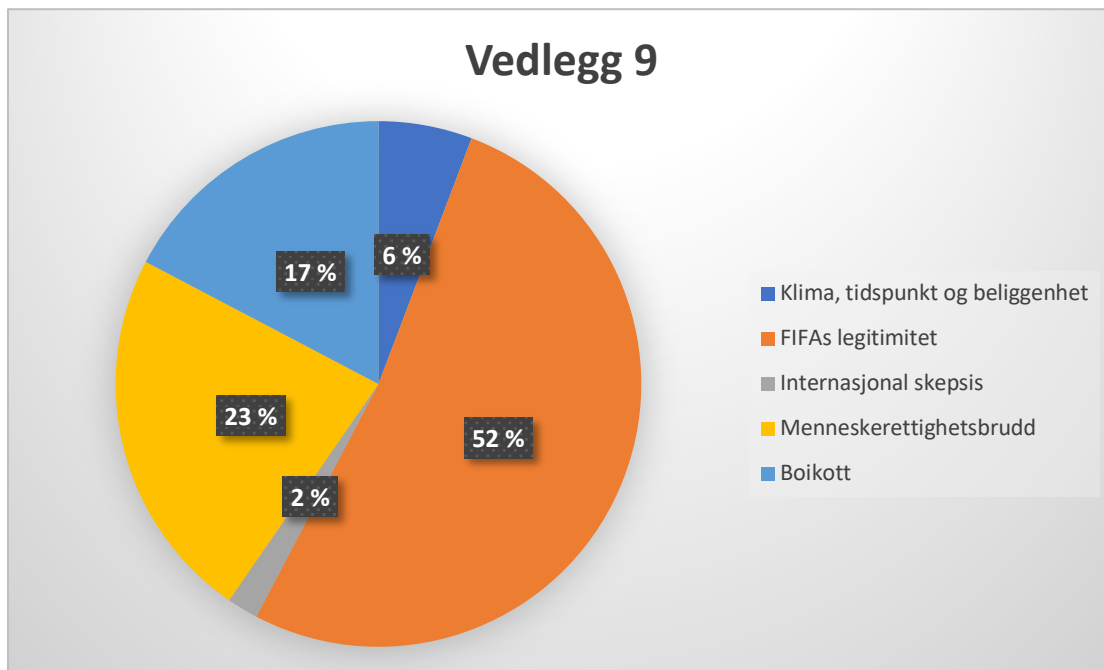
Figur 2: Den totale fordelingen av tolkningsrammer i avisenes nyhetsjournalistikk i den tredje perioden.

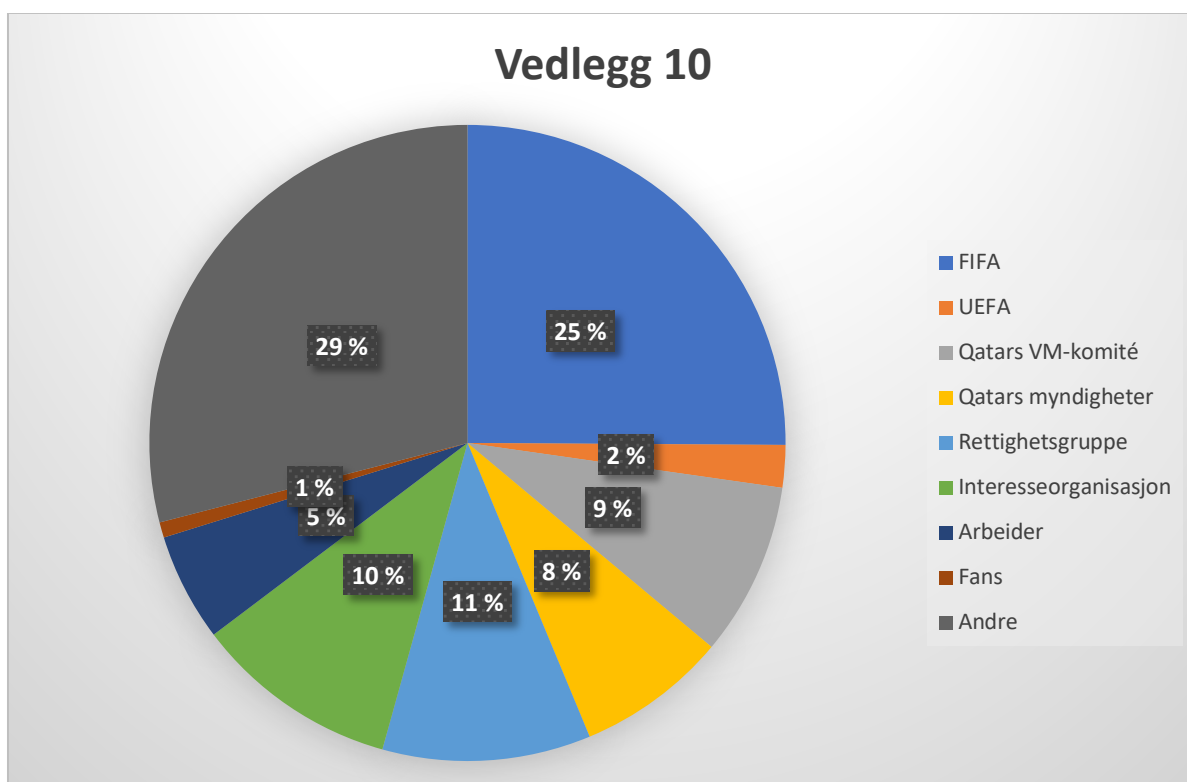
Figur 3: Den totale fordelingen av tolkningsrammer i avisenes meningsjournalistikk i den tredje perioden.

Figur 4: Den totale fordelingen av tolkningsrammer i avisenes nyhetsjournalistikk i løpet av periodene.

Figur 5: Den totale fordelingen av tolkningsrammer i avisenes meningsjournalistikk i løpet av periodene.

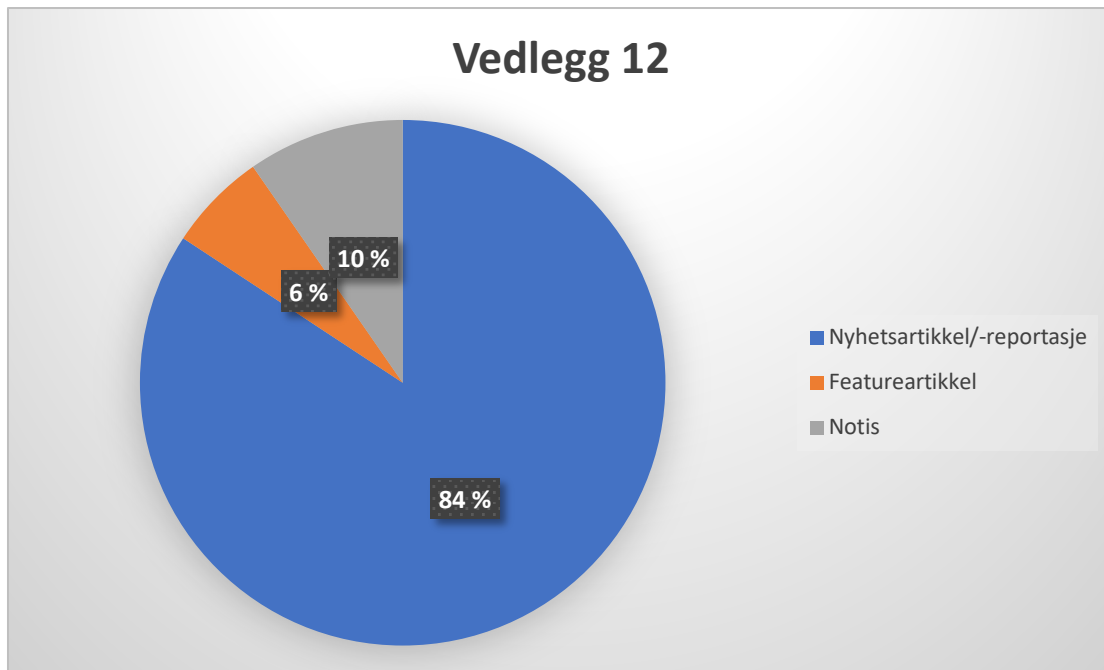

Figur 6: Den totale fordelingen av kilder i avisenes nyhetsjournalistikk i løpet av periodene.

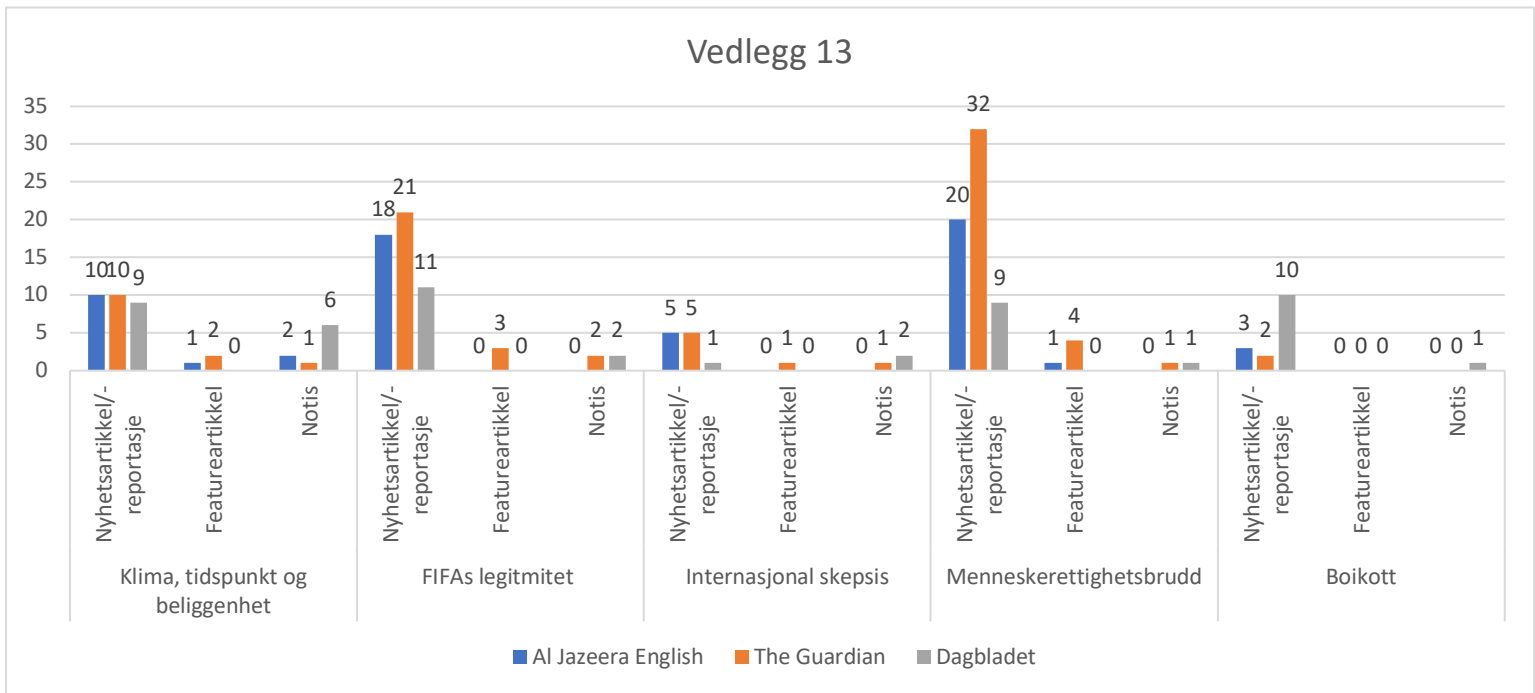
Vedlegg 11

	Klima, tidspunkt og beliggenhet	FIFAs legitimitet	Internasjonal skepsis	Menneskerettighetsbrudd	Boikott	
	FIFA	8 (23)	15 (44)	2 (6)	6 (18)	3 (9)
	UEFA	1 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	Qatars VM-komite	4 (27)	3 (20)	2 (13)	5 (33)	1 (7)
	Qatars myndigheter	0 (0)	0 (0)	0 (0)	14 (93)	1 (7)
Al Jazeera English	Rettighetsgruppe	0 (0)	0 (0)	0 (0)	12 (92)	1 (8)
	Interesseorganisasjon	1 (6)	0 (0)	0 (0)	14 (88)	1 (6)
	Arbeider	0 (0)	0 (0)	0 (0)	7 (100)	0 (0)
	Fans	0 (0)	1 (33)	2 (67)	0 (0)	0 (0)
	Andre	5 (14)	17 (47)	4 (11)	8 (22)	2 (6)
	FIFA	10 (17)	24 (41)	4 (7)	19 (33)	1 (2)
	UEFA	5 (62)	2 (25)	0 (0)	1 (13)	0 (0)
	Qatars VM-komite	3 (11)	6 (21)	3 (11)	16 (57)	0 (0)
	Qatars myndigheter	2 (10)	0 (0)	1 (5)	17 (85)	0 (0)
The Guardian	Rettighetsgruppe	1 (3)	1 (3)	2 (6)	28 (85)	1 (3)
	Interesseorganisasjon	0 (0)	0 (0)	0 (0)	24 (100)	0 (0)
	Arbeider	0 (0)	0 (0)	0 (0)	14 (100)	0 (0)
	Fans	0 (0)	0 (0)	1 (100)	0 (0)	0 (0)
	Andre	10 (14)	24 (34)	5 (7)	30 (42)	2 (3)
	FIFA	13 (36)	12 (33)	2 (6)	7 (19)	2 (6)
	UEFA	1 (50)	1 (50)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	Qatars VM-komite	1 (14)	2 (29)	1 (14)	3 (43)	0 (0)
	Qatars myndigheter	0 (0)	1 (25)	0 (0)	3 (75)	0 (0)
Dagbladet	Rettighetsgruppe	0 (0)	0 (0)	0 (0)	7 (87)	1 (13)
	Interesseorganisasjon	0 (0)	0 (0)	0 (0)	7 (54)	6 (46)
	Arbeider	0 (0)	0 (0)	0 (0)	7 (100)	0 (0)
	Fans	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	Andre	10 (24)	11 (27)	2 (5)	8 (20)	10 (24)

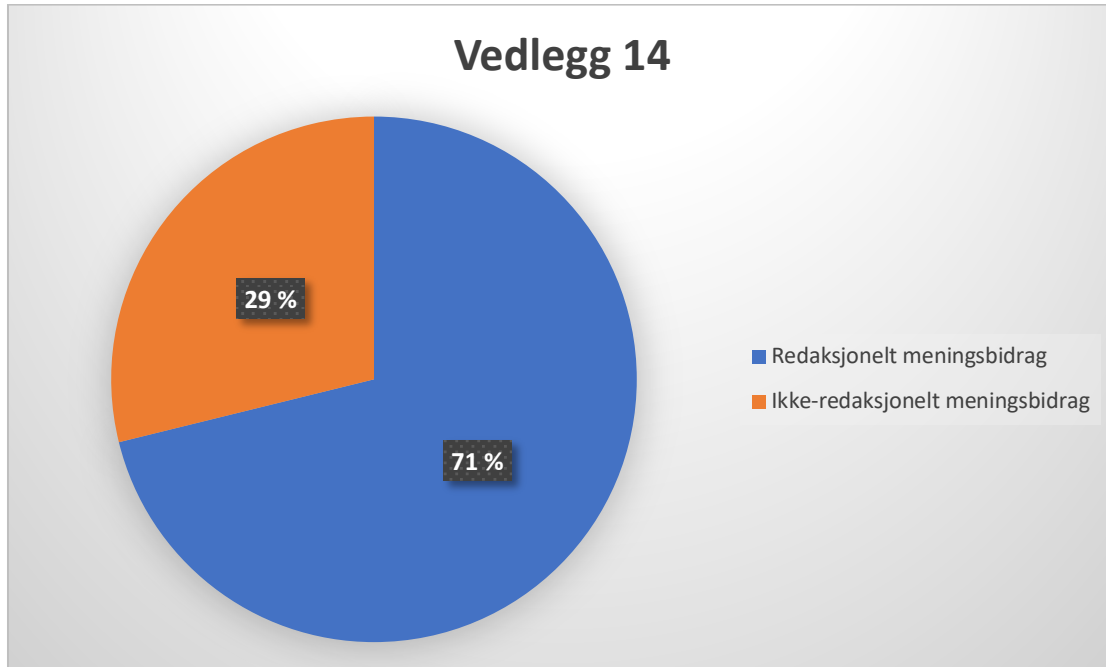
Tabell 2: Den totale fordelingen av kilder på hver tolkningsramme i løpet av periodene. Prosentandelen står i parentes.

Figur 7: Den totale fordelingen til tolkningsrammene på nyhetssjangrene i løpet av periodene.

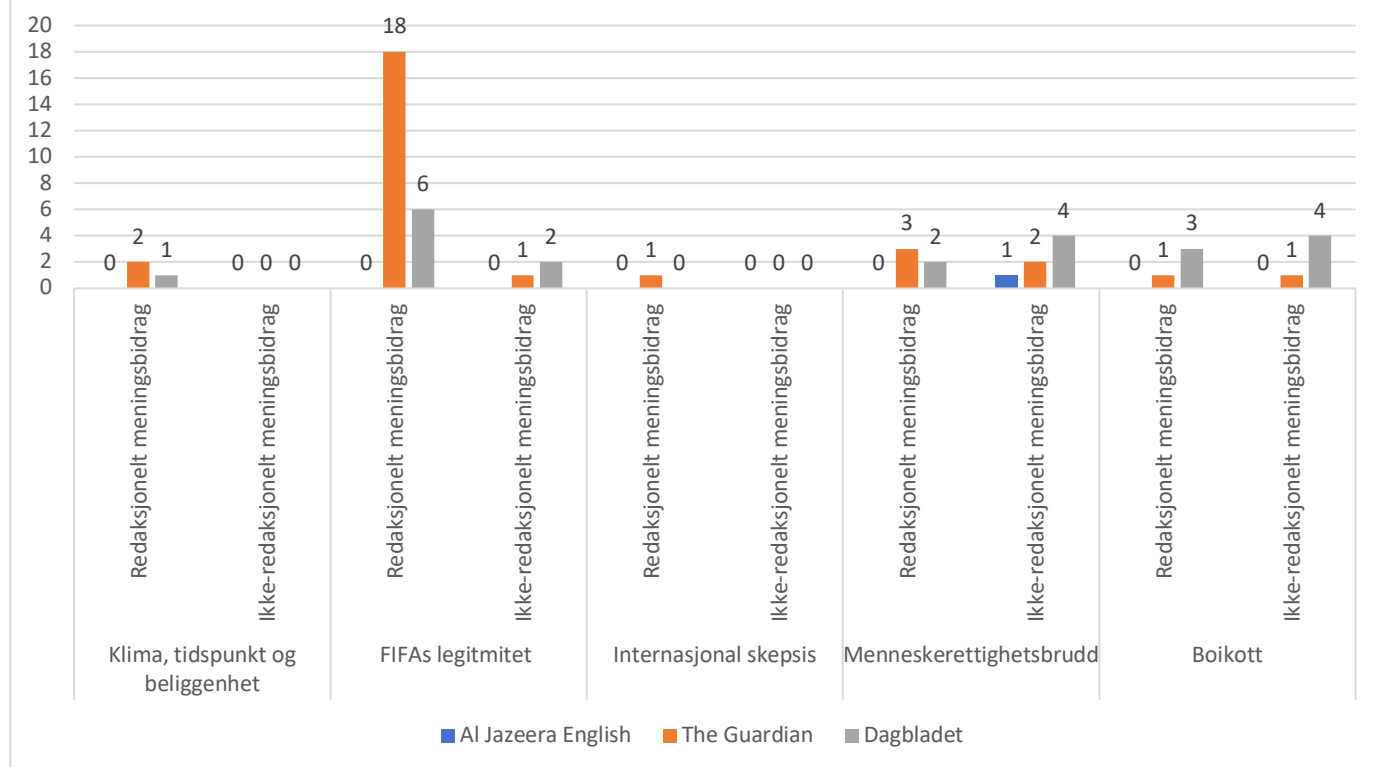

Figur 8: Den totale fordelingen til tolkningsrammene på avisenes nyhetssjangrer i løpet av periodene.

Figur 9: Den totale fordelingen til tolkningsrammene på meningssjangrene i løpet av periodene.

Vedlegg 15

Figur 10: Den totale fordelingen til tolkningsrammene på avisenes meningssjangrer i løpet av periodene.